

2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerpeqarnissaanut saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini kingullermik ukuningga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum (Demokraatit), siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen (Inuit Ataqatigiit), siulittaasup
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede (Inuit Ataqatigiit)
Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen (Inuit Ataqatigiit)
Inatsisartunut ilaasortaq Per Berthelsen (Siumut)
Inatsisartunut ilaasortaq Finn Karlsen (Siumut)
Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann (Atassut)

Imarisai:

1. Aallaqqaasiut.....	4
1.1 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera aningaasaliisarnermilu maleruagassat	4
1.2. Inatsisartut ataatsimiititaliaasa akuutinnerat	5
1.3. 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut	5
1.3.1 Ataatsimoortumik tullerriiaarisarnissamik tunngavik.....	5
1.3.2 Aningaasaqarnikkut politikimut ungasissumut isigisumut Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuutaat	6
1.3.3 Allanguutissatut siunnersuutit.....	9
1.3.4 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isummernera.....	10
1.3.5 Sammisaqarfinnut ataasiakkaanut nalinginnaasumik oqaaseqaatit.....	10
1.3.6 2013-imi aningaasanut inatsisissap inaarutaasup naammassineqarnissaa aammalu 2014-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik piareersaanissaq.	15
2. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquatai/oqaaseqaatai aalajangersimasut – suliassaqarfinnut agguataarlugit.....	15
2.1. Suliassaqarfik 10-12 – Naalakkersuisut Siulittaasuat	15
2.2. Suliassaqarfik 20-24 – Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq.....	19
2.3. Suliassaqarfik 30 – Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq.....	28
2.4. Suliassaqarfik 34 Peqqissutsimut Naalakkersuisoq	34
2.5. Suliassaqarfik 40 Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq.....	39
2.6. Suliassaqarfik 50-51 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq.....	43
2.7. Suliassaqarfik 62-66 Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisoq.....	47
2.8. Suliassaqarfik 70-73 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoq ..	53
2.9. Suliassaqarfik 77 Nunami Namminermi Pissutsinut Naalakkersuisoq.....	57
2.10. Suliassaqarfik 80-89 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoq	61
3. Aningaasaliissutinut allanguutissatut siunnersuutit	70
3.1. Sammisaq 1 – Aaqqissuinikkut allanguutit.....	70
3.2. Sammisaq 2 – Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allanguutit.....	73
3.3. Sammisaq 3 – Isertitaqarnerunissamik inatsisitigullu aningaasartuutinit pisussaaffigisanit naatsorsuutit nutat	74
3.4. Sammisaq 4 – Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit	75
3.5. Sammisaq 5 – Ingerlatsinermi sipaarutit.....	77
4. Oqaasertaliussanut allanguutissatut siunnersuutit.....	77
5. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuutai.....	77
6. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai	78

Ilanngussanut takussutissiaq:

- A. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap 4. september 2012-imi Naalackersuisunut apeqquai.
- B. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquaanut Naalackersuisut akissutaat, tak. ilanngussaq A.
- C. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Inatsisartut ataatsimiititaliaannut 18. september 2012-imi tusarniaalluni allagaa.
- D. Naalackersuisut Siulittaasuannik apersuinissamut aggeqqusissut 5. oktober 2012-imeersoq kiisalu tassunga atatillugu apersuinermit allakkiaq.
- E. Aningaasaqarnermut Naalackersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 10. oktober 2012-imeersoq kiisalu tassunga atatillugu apersuinermit allakkiaq .
- F. Ilaqtariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 5. oktober 2012-meersoq kiisalu tassunga atatillugu apersuinermit allakkiaq.
- G. Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Nunanullu Avannarlernut Suleqateqarnermut Naalackersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 10. oktober 2012-meersoq kiisalu tassunga atatillugu apersuinermit allakkiaq.
- H. Aalisarnermut Piniarnermut, Nunalerinermullu Naalackersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 10. oktober 2012-imeersoq kiisalu tassunga atatillugu apersuinermit allakkiaq.
- I. Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalackersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 17. oktober 2012-meersoq kiisalu tassunga atatillugu apersuinermit allakkiaq.
- J. Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 16. oktober 2012-imeersoq kiisalu tassunga atatillugu apersuinermit allakkiaq.
- K. Nunamut Namminermut, Pinnortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 17. oktober 2012-imeersoq kiisalu tassunga atatillugu apersuinermit allakkiaq kiisalu tapiliussatut allakkatigut apeqquait 30. oktober 2012-imeersut.
- L. Naalackersuisut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaat 26. oktober 2012-imeersut. (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-77).
- M. Naalackersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat 26. oktober 2012-imeersut (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 78-94).
- N. Ataatsimiititaliat tusarniaanermut akissutaat, tak. ilanngussaq C.
- O. Allannguutissatut siunnersuutinut nr. 71-imut aamma 84-imut Naalackersuisut iluarsiissutaat, tak. ilanngussaq L aamma M.

1. Aallaqqaasiut

2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit ulloq 26. september 2012-imi siullermeerneqarpoq. Siunnersuut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Nuummi 6.-9. august 2012-imi missingersuutit pillugit isumasioqatigiinnermi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik misissuinini suliarinninninilu tunngavigalugit apeqqutini oqaaseqaatinilu Naalakkersuisunut ulloq 4. september 2012-imi allagaqarnermigut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap nassiuppai. Ilanngussaq A innersuussutigineqarpoq. Kingusinnerpaamik ulloq 26. september 2012, nal. 10 akineqarnissaq ataatsimiititaliap qinnutigaa. Ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaat pillugit ilanngussaq B innersuussutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut ulloq 26. oktober 2012-mi Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutinik arlalissuarnik nassiussipput. Taakku isumaliutissiissummi immikkut immikkoortuni sammineqassapput.

Inatsisartut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik aappaassaaneerinissaannut ataatsimiititaliaq matumuuna isumaliutissiissuteqarpoq.

1.1 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera aningaasaliisarnermilu maleruagassat

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanissaa missingersuutit pillugit inatsimmi kapitali 2-mi 3-milu pingaarnertut aalajangersaavigineqarpoq. Aalajangersakkami tassani allassimasuni allassimavoq aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip inatsisissatut siunnersuutit allat assigalugit imarigai inatsisit oqaasertaat nassuiaatitallit.

Inatsisip oqaasertaanut ilaapput siunnersuummi aningaasaliissutininut takussutissaq *Ilanngussaq 1-imiittoq* aammalu siunnersuummi oqaasertaliussat *Ilanngussaq 2-miittut*.

Nassuiaatinut ilaapput oqaasertaliussanut nassuiaatit, angusanut kontonullu pingaarnernut takussutissiat kiisalu missingersuutinut ilanngussat.

Nassuiaatit ilusiligaanissaannut piumasaqaatinut erseqqinnerusumik nassuiaatit eqqarsaatigalugit missingersuutit pillugit inatsimmi kapitalit taaneqartut innersuussutigineqarput. Missingersuutinulli ilanngussanut tunngatillugu oqaatigineqassaaq taakku imarimmatigit kontoni pingaarnerni ataasiakkaani aningaasaliissutininut tunngavissat erseqqinnerusut. Oqaasertaliussanut tunngatillugu immikkut oqaatigineqassaaq inatsisip oqaasertaatut ilusiligaanertik aqqutigalugu Inatsisartut inatsisaasa allat allanngortinneqarnissaannut ilassuteqarfigineqarnissaannulluunniit atorneqarsinnaammata.

Taamaalillunilu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip inatsisissatut siunnersuutinut allanut sanilliulluni ilaatigut allaanerussutigaa missingersuutinut ilanngussat ilusiligaanerannut allannguutissatut siunnersuutinik saqqummiussisoqarsinnaanera, naak taakku oqaatigineqareersutut inatsisip oqaasertaanut nassuiaatit ilusiligaagaluartut. Nassuiaatilli sinnerinut, soorlu

oqaasertaliussanut nassuiaatinut allannguutissatut siunnersuutininik immikkut saqqummiussisoqarsinnaangilaq.

2010-mi ilassutitut aningaasaliissutininut inatsisissatut siunnersuummut, Inatsisartut 2011-mi upernaakkut ataatsimiinneranni oqaluuserineqartumut, isumaliutissiissutini ataatsimiititaliap aamma innersuussutigaa. Suliassaqaarfik taanna pingaaruteqaqisoq pillugu Inatsisartunut ilaasortat ilisimasaqalernissamut periarfissinneqarnissaat siunertaralugu ilassutitut aningaasaliissutininut inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiissummi aningaasaliissuteqartarnermi maleruagassat nassuiaatigineqarput.

1.2. Inatsisartut ataatsimiititaliaasa akuutinnerat

Ukiut siulii assigalugit aningaasanut inatsimmik suliarinninnermi Inatsisartut ataatsimiititaliaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akuutinniarsimavai. Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut aallarniutaasumik apeqqutaasa taamatullu Naalakkersuisut akissutaasa assilineri Inatsisartut ataatsimiititaliaannut ataatsimiititaliamit nassiuuneqarput. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutitut saqqummiunneqartup naliliiffiginissaanut taama periarfissinneqarneq ataatsimiititalianit arlalinnit ilassilluarneqarpoq. Tamanna akissutininik atorluarneqarsinnaasunik pissarsiviusimavoq, taakkulu pisariaqarnera naapertorlugu isumaliutissiissummi matumani piffinni assigiinngitsuni ilanngunneqarput.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimiititalianut tusarniaassutitut allakkiaa isumaliutissiissummut uunga ilanngussaq C-tut ilanngunneqarpoq. Ataatsimiititaliat isummersuutaat ilanngussaq N-mut ilanngunneqarput.

Aningaasalersuutissatut siunnersuummik ilanngussisoqarsimanngippat aningaasartuuteqarfiusumi amerlanerusunik aningaasartuuteqarnissap kaammattuutigiginissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap periarfissaqannginnera Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap periarfissaq iluatsillugu ataatsimiititalianut eqqaasitsissutigaa. Ilaasortat siunnersuutaat ataasiakkaat aningaasartuuteqarnissamik nassataqartut aningaasalersuutitaqanngitsullu UKA 12-imi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut tusarniaaqqaarmani akuersissutigineqartussat inassutigineqarnerat taamatut eqqaasitsissuteqarnissap pisariaqarnera naqissuserpaa. Iliuusissat aningaasartuuteqarnermik kinguneqartussat aningaasalersorneqanngitsullu taperserneqannginnerini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akulerutsinneqartarnissaanik Inatsisartut ataatsimiititaliaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Naallu aalajangiiffigisassatut siunnersuutit ataasiakkaat namminerminni annertuumik aningaasartuuteqaataasussaannngikkaluartut ataatsimoortutik aallaffissornikkut aningaasaqarnikkullu nunatta karsiata missingersuutaanut annertuumik kinguneqaateqarsinnaapput. Taamaattumillu suliassaqaarfimmik iluanni aalajangiiffigisassatut siunnersuutigineqartuninik ataatsimoortuninik pingarnerisiullutik tullerriiaarisarnissamik taakkunungalugu aningaasalersuutissat annerusumik isumaliutigisarnissaannik ataatsimiititaliat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput, taamaaliornikkut *ataatsimoortuninik pingarnerisiulluni tullerriiaarisarnermik* tunngavik malinneqarsinnaaqqullugu.

1.3. 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

1.3.1 Ataatsimoortuninik tullerriiaarisarnissamik tunngavik

Ataatsimoortumik pingaarnersiuilluni tulleriiaarisarnermik periuseqarneq aningaasaqarnitta pilersaarusioneranerani pingaarnertut tunngaviuvoq. Aningaasaqarnitta pilersaarusionera paasilertoruminartumik ingerlallugulu inuiaqatigiit aningaasatigut pisinnaasaannut naleqqussakkamik aningaasartuutigut aqutsivigisinnaassagutsigit periuseq taanna aalajangiusermasariaqarparput.

Ingerlatsinermit aningaasartuutaasartut qaffaavigigutsigit kingusinnerusukkut apparteqqinniarnarat ajornakusoortorujussuussaaq - taamaaliornissaq tulleriiaarisarnermik allangortiterinissamik kinguneqartussaavoq, tamannalu inuit ulluinnarni inuunerannut malunnaatilimmik sunnuteqassalluni. Aammattaaq soqutigisaqatigeeqartuussaaq ingerlatamik iluanni ingerlatsinermit aningaasartuutit appartinneqarnissaannut akerliusunik.

Misilittakkat tunngavigalugit nalunngilarput tapiissuteqartarnermik aaqquissuussinerit ikilileriffiginissaat allaffissornikkullu aningaasartuutit appartinneqarnissaat qanoq ajornartigisut. Allaallumi ingerlatsinermit aningaasartuutit qaffatsaaliorneqarnissaannaalluunniit unammillernartuuvoq.

Taamaattumik aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigineqartumit amerlanerusunik ingerlatsinermit aningaasartuuteqarnissamik aalajangernissaq sioqqullugu Inatsisartut Naalakkersuisullu sukumiisumik isumaliutiginneqqaartarnissaat aalajangiisuusumik pingaaruteqarpoq.

Aningaasatigut atugassiissutit ukiuni makkunani killeqartorujussuupput siunertanullu nutaanut aningaasaliissuteqarnissamik kissaatit apeqqummik uannga malitseqartinneqaannartariaqanngillat: “*Siunertaq pineqartoq tapersissallugu pingaaruteqarpa?*”. Pisariaqarpormi aperissalluni siunertaq pineqartoq siunertanit aningaasaliiffigineqareersunit tapersissallugu pingaaruteqarnerunersoq. Aammattaaq pisariaqarpoq aperissalluni siunertamut sorlermut tapiissutissaq taarsiullugu peerneqartariaqarnerersoq annikillisaavigineqartariaqarnerorsorluunniit.

Tulleriiaarinissaq pisariaqarpoq, tulleriiaarinerlu tassaavoq toqqaanissaq - *aamma* toqqaaneq ajornakusoortuluni nuanniikkaluarpalluunniit.

Suliassaq taanna Aningaasaqarnermit Ataatsimiititaliap Naalakkersuisullu kisimik naammassisinnaanngilaat, Inatsisartulli tamarmiuser peqataallutillu tapersersuinissaat pisariaqarpoq. Tamanna ukiuni makkunani minnerunngitsumik pisariaqarpoq, tassami aningaasaqarnikkut attassisinnaassuserput annertuumik uloriarnartorsiorinneqartoq aammalu imaaliannaq aaqquissuteqarnissaq ajornartoq erseqqissigaluttuinnarpoq.

1.3.2 Aningaasaqarnikkut politikimut ungasissumut isigisumut Aningaasaqarnermit Siunnersuisoqatigiit kaammattuutaat

Ulloq 18. september 2012-mi Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnermit Siunnersuisoqatigiit Aningaasaqarnermit Ataatsimiititaliamit ataatsimeeqatigineqarput. Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaat saqqummiunneqaqqammersoq ataatsimiinnermi sammineqarpoq. Ataatsimut isigalugu nalunaarusiakku aammaarluni ersersinneqarpoq inuiaqatigiit atugarissaarnissaanni pissutsit taamaaginnarnissaat periarfissaanngitsaq/attanqarsinnaanngitsaq.

Aningaasaqarnerup attanneqarsinnaasup maannamiit ineriariartortinnissaa aalajangiisuusumik pingaaruteqarpoq. Aningaasaqarnikkut politiki attanneqarsinnaanngippat pisortat

atugarissaarnermut aningaasaliuttagaat aningaasaqarnermi isertitatut allatulli annertusiartorsinnaangillat. Allatut oqaatigalugu nalikinnerulissapput. Tamatuma kinguneraa atugarissaarneq attatiinnarneqassappat akileraarutit akitsuutillu qaffattariaqarnissaat.

Aaqqissugaanikkut nikingassutip ineriartornera, tassa aningaasaqarnikkut nikerarnejq ilanngunnagu pisortat aningaasaqarnerata ineriartornera, 00-ikkut qiteqqunnerannit maannamut ajorseriarnermik takutitsisoq Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaatigut takutinneqarpoq.

Pisortat isertitassaannik aningaasartuutissaannillu ungasissumut isigisumik Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit siumut naatsorsuinerisa takutippaat pisortat aningaasaqarnerat ersarissumik ajorseriassasoq. Utoqqaat amerlanerulernerat inuussutissarsiortullu ikileriarnerat pisortat sullississutinut aningaasartuutaannut amerleriaataassapput, BNP-lli (tunisat ataatsimut nalingat) ilaatut Nunatta Karsiata isertitai ikiliartuinnassallutik. Malunnaatillit taakku marluk ungasissoq isigalugu pilersissavaat isertitat aningaasartuutillu akornanni piffissap ingerlanerani annertusiartuinnartussamik nikingasoqalernerana.

Taamaattumillu Nunatta Karsiata aningaasartuutissaanut isertitasaanullu sinaakkusiussat maannatut itsillugit isertitat aningaasartuutillu oqimaaqatigiinnissaat qulakkeerniarlugu ukiuni qulikkaani tulliuuttuni 1 mia. kr.-ingajannik missingersuutitigut pitsanngoriartitsinissap aalajangiusimaneqarnissaa pisariaqartoq Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit ukioq manna nalunaarusiami aamma naliliipput.

Pisortat aningaasartuutissaasa ukiuni aggersuni sukangasumik tulleriiaariffigineqarnissaat pisariaqarpoq, aningaasaqarnikkullu naleqqussaannissaq piffissami sivisunerusumi kinguarsarneqarpat naleqqussaannissaq annerusooq pisariaqartinneqaraluttuinnassaaq. Imaaliiallaannaq aaqqiissutaasinnaasunik peqanngilaq.

Pisortat isertitaqarnerulersinnerisigut aningaasartuutillu appartinnerisigut ajornartorsiutit qaangerneqarsinnaapput. Amerlanerusut imminnut pilersulerpata pisortat aningaasartuutaat ikilissapput akileraarutitigullu isertitat amerlissallutik. Taamaalillunilu isertitat aningaasartuutillu oqimaaqatigiissinneqarnissaannut periarfissat arlaliipput.

Attanneqarsinnaasumik aningaasaqarnikkut ingerlatsineq anguneqassappat sutigut tamatigut iliuuseqartoqartariaqartoq Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit naliliipput. Tamanna ingerlanneqarsinnaavoq akileraarusiisarnermi tunngaviup sulinikkut isertitat saniatigut aningaasaqarnikkut ingerlaturanut siamasinnerusunut atuuttussanngorlugu annertusineratigut, Nunatta Karsiata aningaasartuutaanik sukangasumik aqutsinikkut kiisalu suliffissat amerlinerisigut.

Utaqqinerput sivitsoriartortillugu aningaasaqarnikkut ingerlatsinermi pisariaqartumik naleqqussaannissat ajornarneruleriartussapput minnerunngitsumillu akisuneruleriartussallutik.

Namminersorlutik Oqartussani taamatullu kommunini aningaasartuutit qummut killeqartinneqarnissaat pillugit Naalakkersuisunit oqaatigineqartumut Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit ima oqaaseqarput:

”Taamatut aqutsinermik aaqqiissuussinermut nutaamut pingaarpoq aningaasartuuti-nut qummut killiliussat aningaasanut tunngasuni naalakkersuinikkut ingerlatsinermi erseqqissumik nassuiarneqartunik anguniakkanut naleqqussarsimanissaat assersuutigalugu akiitsut qummut killeqartinnissaat imaluunniit pisortat killiffiini oqimaaqatigiissitsinissamik piimasaqarnejq. Peqatigisaanik qulakkeerneqassaaq

aqutsinermik aaqissuussinerup piviusumik sunniuteqarnissaa, taamaalilluni aningaasartuutitut qummut killiussat missingersuutillu eqqortinneqarlutik” (Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarussiaat 2012-imi qup. 7)

Pinngortitamit pisuussutit, matumani minnerunngitsumik pisuussutit nunguttartut, nunatsinni inuiaqatigiit siuariartornissaanni periusissatut atorneqarnissaat Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinniit naliliiffigineqarpoq. “Pisuussutinit perloqqussut”, tassalu pinngortitamit pisuussutinik atuineq aningaasaqarnikkut pitsaasumik ineriartornissamik nassataqanngitsaq Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinniit mianersoqqussutigineqarpoq. Aningaasat amerlanerit pigineqalernerat inuiaqatigiit annertuumik iluanaaruteqarnissaannik pilersitsinermut atorluarneqannginnissaat aarleqqutigineqarsinnaavoq imaluunniit aningaasat

”...nutarterinernut pisariaqartunut akornusiisumik, aningaasat siunissami tunisassiornissap isertitaqarnissallu (piviusumik ileqqaarneq) qulakkeerinissamut atorneqaratik, paarlattuanilli aningaasat atorneqarnissai pillugit politikikkut unammilleqatigiinnermut, suliassanut inuiaqatigiit aningaasaqarneranni pissarsis-sutaanngitsunut, pilersaarutitut ataqqineqaatissanut, tapiissutitut sakkortuumik equsitsisunut assigisaannulluunniit siuariartornissamut periarfissaqanngitsuni ingerlatat ingerlatiinnarnissaannut atorneqartarlutik.” (qup. 58-59)

Aarleqqutigineqarsinnaasutut siuliani allassimasut illuatungilerniarlugit inatsisitigut sinaakkutitut, inuussutissarsiornermut suliffeqarnermullu tunngasuni naalackersuinikkut ersarissunik anguniagaqarnissamut aammalu pisortat aningaasaqarneranni sukangasumik aqutsinissamut piumasaaqatit annertupput.

Taamaattumik Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu siunnersuisoqatigiit ima oqarnerat isumakulunnarpoq:

”Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfinnut allanut naleqqiullugu naliliinermi kalaallit nunaanni aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik aningaasat atorneqarnissaat pillugu annertuumik erseqqinngitsunillu toqqammavinnik nassuiaasimavoq. Tamatuma kingunerisaanik aningaasat kukkusumik inissinneqarnissaannut aarlerinartoq annertuvoq. Kaammattuutigineqarpoq Aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfimmi aningaasat atorneqarneri pillugit maleruagassat erseqqinnerusumik paasinarnerusumillu oqaasertalernerqassasut, pingaartumik piviusumik iluanaarutit agguaqatigiissillugu qaffasissuseqartut avataaniittunik atuinermut naleqqiullugu.” (qup. 10)

Pinngortitami pisuussutinik atuineq ungasinnerusaq isigalugu amerlanerit imminnut pilersornerulernerannik kinguneqartumik aningaasaqarnikkut imminut napatinnerulernerimut peqataaqataasinnaavoq. Tamatumani Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit naliliipput piginnaaneqarluartunik sulisussaqaarnissaq pingaaruteqartoq, tamatumani amerlanerit ilinniarnissaat ilinniaqqittarnissaallu kiisalu sulisinnaasut nuttarsinnaanerit eqqarsaatigalugu aaqqissuussaannikkut allannguinnissaq pisariaqartoq. Taamatut periuseqarnissaq aarlerinartoqanngilaq.

Aningaasaqarneq pillugu naalackersuinikkut anguniakkat ersarissumik nassuiarneqarnissaasa, pisortat aningaasaqarnerata sukangasumik aqutsivigineqarnissaata, “pisuussutinit perloqqussut”-ip

eqqumaffigineqarnissaata aammalu nunatsinni innuttaasut ilinniagaqarnissaannik qulakkeerinninnissap pisariaqarnera ataatsimiititaliamit taparserneqarsinnaavoq.

1.3.3 Allanguutissat siunnersuutit

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik Inatsisartut siullermeerinerat tunngavigalugu Naalackersuisut ulloq 26. oktober 2012-imi allanguutissatut siunnersuutit 94-it nassiuppaat.

Aningaasaliissutinut taamatullu *oqaasertaliussanut* allanguutissatut siunnersuuteqartoqarpoq. Allanguutissatut siunnersuutit isumaliutissiisummut ilanngussaq L-tut aamma M-tut ilanngunneqarput.

Naalackersuisut allanguutissatut siunnersuutaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai isumaliutissiisummi matumani immikkoortuni 3-mi 4-imilu takuneqarsinnaapput.

2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartunit aappasaaneerineqarnissaani Naalackersuisut allanguutissatut siunnersuutaasa tamakkiisut sunniutissaat 2013-imi ingerlatsineranut, sanaartukkanut, taarsigassarsiarititanullu inernerusussatut missingersuutininut, IST-mi uninngasut inerneranut 1,4 mio. kr.-inik ajorseriaataassaaq. Allanguutissatut siunnersuutit aningaasaqarnikkut sunniutaat tamarmiusut takussutissiami matuma kingulianiittumi takuneqarsinnaapput.

Naalackersuisut	AIS 2013	M 2014	M 2015	M 2016
	(Mio. kr.)			
IST – siunnersuutaqqaartoq	114,2	-12,2	-32,1	-6,8
IS – siunnersuutaqqaartoq	0	11,0	12,0	-31,0
IST – allanguutissatut siunnersuutitigut allanguut	1,4	12,3	1,9	3,1
IS – allanguutissatut siunnersuutitigut allanguut	1,4	12,3	1,9	3,1
IST nutaaq	115,6	0,1	-30,2	-3,7
IS nutaaq	1,3	23,4	13,5	-28,1

Malugiuk: Kisitsisit akunnaallisagaapput

Taamaalillunilu aningaasanut inatsisip inernerata tassaassaaq 2013-imi **IST-mi 115,6 mio. kr.-inik amigartoorneq**. Ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit nunatta karsiata taarsigassarsiarititai ilanngunnagit inernerata tassaassaaq 2013-imi **IS-mi 1,3 mio. kr.-inik** amigartooruteqarneq.

Naalackersuisut aappasaaneerinissamut allanguutissatut siunnersuutaat tamangajammik akuersissutigineqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit inassutigineqarpoq. Isumaliutissiisummilu immikkoortoq 3.4 naapertorlugu allanguutissatut siunnersuutininut nr. 29-imut, 33-mut, 68-imut, 83-imut aamma 84-imut isummernissani ataatsimiititaliap *kinguartippaa*.

Aappassaaneerinissami angusarisassatut Naalakkersuisut siuliani siunnersuutigisaannut sanilliullugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai IS-ip/IST-p inerneranut 2013-mi 3,6 mio. kr.-inik, 2014-imi 5,3 mio. kr.-inik, 2015-imi 4,6 mio. kr.-inik aammalu 2016-imi 4,6 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

1.3.4 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isummenera

Naalakkersuisut 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutaat tapersernerlugu tapersinnginnerlugulu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap maanna oqaatigisinnaanngilaa. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu inassuteqaatini inaarutaasoq pingajussaaneerinissamut ilassutitut isumaliutissiisummini ataatsimiititaliap saqqummiutissavaa.

Taamaattorli allannguutissatut siunnersuutit Naalakkersuisunit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassiunneqartut amerlanersaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tapersernejarsinnaapput. Siunnersuutit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isumaqatigineqanngitsut siunnersuutilluunniit Naalakkersuisut siusinnerusukkut paasissutissiisutigisaat naapertorlugit amigaatiginarsorinartut isumaliutissiisummi kingusinnerusukkut taasaraqfigineqassapput.

1.3.5 Sammisaraqfinnut ataasiakkaanut nalinginnaasumik oqaaseqaatit

Naalakkersuinikkut ingerlataqarfinnut arlalinnut pingaarnertut oqaaseqaatit immikkoortumi matumani naatsumik uteqqiivigineqarput. Ataatsimiititaliap itisiliinerusumik oqaaseqaatai isumaliutissiisummi immikkoortoq 2-p ataaniittut taassumalu ataani immikkoortuaqqaniittut innersuussutigineqarput. Nunanut allanut aammalu nunami namminerminni pissutsinut tunngasut pillugit isumaliutissiisummi immikkoortoq 2 innersuussutigineqarpoq.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu tunngasut

Aningaasartuutit amerlineqarnerannik isertitallu ikilineqarnerannik kinguneqartumik aningaasaqarnikkut anguniakkanik aalajangiusimanninnissaq Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit (KNAS) ukioq manna aammaarlutik mianersoqqussutigaa. Attanneqarsinnaasumik aningaasaqarnikkut ingerlatsineq anguneqassappat sutigut tamatigut iliuseqartoqartariaqartoq KNAS naliliipput. Tamanna ingerlanneqarsinnaavoq akileraarusiisarnermi tunngaviup sulinikkut isertitat saniatigut aningaasaqarnikkut ingerlatanut siamasinnerusunut atuuttussanngorlugu annertusineratigut, Nunatta Karsiata aningaasartuutaanik sukangasumik aqutsinikkut kiisalu suliffissat amerlinerisigut. Akileraarutit akitsuutillu pillugit siunnersuutininik, nuna tamakkerlugu akileraarummik appaannermut annertuutigut aninngaasalersuutaasussanik, Inatsisartut maanna ataatsimiinneranni Naalakkersuisut saqqummiussipput. Akileraarutininik appaaneq 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneernejarnissaanut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut ingerlanneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Ingerlaannartumik nalikilliliissutit sinneqartoortunillu nalikilliliissutit pillugit maleruagassat allanngortinneqarnerisa kingunerisaannik akileraarutininik allannguinermi ataasiartumik isertitaqarnissaq naatsorsutigineqarpoq. Ataasiartumik isertitat taakku ilaasa 16-iniit 18-inut ukiullit ilinniarnermik ingerlatsinngitsut immikkut ittumik suliniarfigineqarnerannut atornejarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Akileraarutininik allannguneq Naalakkersuisut 2025-imut pilersaarutaata ukiaq manna saqqummiunneqartup ilagaa, tamatumani ilaatigut akileraarutininik, ineqarnermik, pensionisianik,

ilinniartitaanermut aammalu suliffeqarnermut tunngasuni iluarsaaqqinnikkut 2025-imi atugarissaarnissamut akissaqarnissaq qulakkeerneqassalluni.

Inuiaqatigiit katitigaaneranni unammilligassat ukioq kingulleq aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiisummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap soqutigalugit sammivai. Taakku soqutiginarnerat ukioq manna minnerulinngilaq aammalu inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartorneq nunatta karsiata missingersuutaani sutigut sunniuteqarsinnaanersoq/sunniuteqassanersoq Naalakkersuisunit suli eqqumaffigineqartariaqarpoq.

Suliniut annertoq ataaseq arlallilluunniit aamma/imaluunniit suliniutit mikinerit ataatsikkut aallartisarpat inuiaqatigiinni aningaasat amerlavallaat kaaviiialernerannik aarleqquteqarsinnaaneq KNAS-ip isummerfigaa, tassa tassuunakkut sanaartornermut suliaqartut aammalu immikkoortut taassuma malitsigisai tatineqarsinnaammata. Kiisalu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut iluanaaruteqaataannigitsumik siunertamut aningaasanik immikkut atuinissaq mianersoqqussutigineqarpoq. Tamanna ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarsinnaavoq.

Nunatta karsiata akiitsui 600 mio. kr.-it missaanniipput aammalu ilanngaattissat ilanngaatigeereernagit 2016-imi akiitsut 1 mia. kr.-it missaanniissasut naatsorsuutigineqarpoq. Oqaatigineqartariaqarpoq nunatta aningaasaqarnera annikitsuaraannaammat, taamaattumillu assersuutigalugu attaveqaatinut atortulersuutinik sanaartornissamut kissaatinut annertuunut sanilliullugu annikitsuinnarnilluunniit akiitsornikkut akiitsut BNP-ip ilai annertuupilussuannorsinnaasut. Taamaattumillu aningaasaliinernut siumut isigisunut inuiaqatigiillu aningaasaqarnerannut pitsaasumik pissarsiviusinnasunut atugassanik taamaallaat taarsigassarsisarnissaq assorsuaq pingaaruteqarpoq.

Akiligassatigut kinguaattoorutinit suliassat innuttaasullu pisortanut akiitsui ikileriarsimapput. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit assut iluarisimaarneqarpoq. August 2012-imi akiligassatigut kinguaattoorutinit suli 230.000-it missaanniipput katillugit 893 mio. kr.-inik akiitsoqarfiusut. Pisortanit akiliutigineqartuni tamani akiligassanut pinngitsoorani akiliisitseqqaartarneq assut sunniuteqarsimavoq. Akiligassatigut kinguaattoorutit soorunami suli amerlasoorujussuupput aammalu ilaatigut piумаqataatit pisoqaassusiat aammalu akiitsullit akiliisinnaassuseqannginnerat pissutigalugu nalilerneqarpoq 0,5 mia. kr.-it missaat akilersinneqarsinnaanngitsut. Suliassaqarfik ataatsimiititaliamit malinnaavigineqarpoq aammalu "Ilanngaassivik"-ip piviusunngortinnera ajornartorsiutip ilaanik iluarsisinnaanersoq paasiniallugu utaqqimaartoqarpoq. Periusissaq pitsaanerpaaq tassaavoq kinguaattoorutinit nutaanik pilertoqannginnissaanik qulakkeerinissaq.

Ilaqutariinnermut tunngasut

Siusinaartumik pensionisiallit suli taama amerlatiginerat isumakulunnarpoq. Naliliiffigineqaaqqinnissamik, piffissap ilaani suliffeqarnermik aaqqissuussinernik piginnaanngorsaanermillu neqerooruteqarnissap aalajangiusimaneqanera inuit ataasiakkaat naleqartumik inuuneqarnissaannut aammalu inuiaqatigiit aingaasaqarnerannut pingaaruteqarpoq. Aningaasartuut kommunit Namminersorlutillu Oqartussat akornanni aveqatigiissutigineqartarpoq. Kommunit siusinaartumik pensionisiaqartitsilertarnerat killilersimaarniallugu aningaasatigut kajumilertitsisinnaasunik pilersitsinissaq siunissami pisariaqarsinnaavoq.

Peqqissutsimut tunngasut

Peqqinnissaqarfik aningaasartuutit amerliartornerannik annertuumik artukkigaavoq, tamannalu inuuttaasut amerlassusiisa, katitigaanerisa ineriartornerisalu ingerlarnngannit annertunerulersinneqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Katsorsartinnissanut utaqqisut - naak amerlagaluarlutik - amerliartornerat unikaallassimasorinarpoq.

Peqqinnissaqarfimmut ukiumoortumik aningaasaliissutit ilarpassui Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ilassutitut aningaasaliissuteqarneratigut ukiuni arlalinngortuni pisarsimapput. Peqqinnissaqarfimmut aningaasatigut misingikkat takutippaat 2012-imi 15 mio. kr.-it nalingannut pisarillisaasoqarsimasoq. Pisariillisaanerit aqutugalugit aammalu assersuutigalugu nakorsaatinik pisinissaq pillugu nutaanik isumaqatigiissuteqarnikkut sipaaruteqarnikkut aningaasartuutit aqunneqarsinnaanerit neriuutigissallugu immaqqa tunngavissaqarpoq.

Taartaasartoqarfimmut aningaasartuutit suli amerlapput aammalu sulisussarsiniartarnermi tunngaviit annertusarniarlugit ilinniartitaanikkut iliuitsinik ingerlatsisoqanngippat - aamma ukiuni aggersuni - taamaattuarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Ilinniartitaanermut tunngasut

Ilinniartitaanermut annertuumik iliuseqarfigineqarnera 2006-imi aningaasanut inatsisikkut Inatsisartunit aningaasatigut tunngavissinneqartoq 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutikkut aalajangiusimaneqarpoq. Inuusuttut piginnaaniliisumik ilinniagaqalersartut amerlanerulersinnissaat ilinniartitaanikkut immikkut suliniuteqarnermi naluneqanngitsutut siunertarinerpoq. Inuusuttut 2025-mi minnerpaamik 70 procentiisa piginnaaniliisumik ilinniagaqarsimallutik ilinniartitaanermik qimatsinissaat Naalakkersuisut 2025-imut pilersaarutaanni anguniarneqarpoq.

Suliassaqarfimmi aningaasaliissutinik aqutsinissaq minnerunngitsumillu angusat suli eqqumaffigineqartariaqarput. Iliuitsit ataasiakkaat sunniutaat uuttortarneqarsinnaaqqullugit iliuitsillu pisariaqarpat iluarsisuteqarfigineqarsinnaaqqullugit anguniakkanik angusassanillu aqutsinnaanermik qulakkerinninnissaq pingaaruteqarpoq.

2013-imit kalaallit Danmarkimi ilinniagaqartut danskit SU-annut nuussapput, taamaallunilu 30,2 mio. kr.-it missaat ilinniartitaanikkut suliniutinut allanut atorineqarsinnaalissapput. Tamanna Naalakkersuisut malillugit ilinniartut aningaasatigut atugaannik ajornerulersitsissanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq. Kalaallit ilinniartut ilisimatusarfinni ilinnialernissamut pitsaannerusumik periarfissinneqarnissaat pillugu Danmarkimut immikkut isumaqatigiissut danskit SU-at pillugu isumaqatigiissummut ilaatinneqanngilaq.

Aalisarnermut piniarnermullu tunngasut

Great Greenlandimut 5 mio. kr.-inik aningaasalersuinissaq 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi sinnersuutigineqarpoq. Kiisalu 2013-imi aningaasanut inatsimmi 865.000 kr.-inik immikkoortitsinissaq aappassaaneerinissamut Naalakkersuisunit siunnersuutigineqarpoq.

Tunisassiorfiutimi ataasiakkaat niuerneramik tunngaveqartumik ingerlanneqarnissaannut sullissinissamut isumaqatigiissuteqarnissaq Royal Greenlandimit 2013-imit pisariaqartinneqanngimmat nuannaarutissaavoq.

Kultureqarnermut tunngasut

Aningaasaliissuteqarnermut tunngatillugu kultureqarnermut tunngasut 2013-imi aningaasanut inatsimmi ilaqutariinnermut tunngasunut atatillugit ingerlanneqarput; tassa suliaasaqarfiup 30-ip ataani.

KNR-ip aningaasaqarneranik ingerlatsineranillu misissuineq Naalakkersuisut maanna ingerlappaat. Misissuinerup taassuma inerneru utaqqimaarneqarput, taamaattorli 2013-imit radioqarfik aningaasaqarnikkut oqilisaaffigineqassaaq, tassa KNR-ip nunatta karsianit tiguisinnaatinneqarnera ukiut sisamat ingerlaneranni isumakkeerinnissutigineqassamat.

Tamatuma saniatigut aningaasaliissutissatut siunnersuutigineqartut anguniakkatut allassimasunut sanilliullutik piviusorsiornermut ataatsimiititaliamit nalinginnaasumik soqutigineqarsimavoq, ataatsimullu isigalugu taamaattoqartutut iluarisimaarlugu naliliisoqarluni.

Tamatuma saniatigut ineqarnermut tapiissutit pillugit ilisimasanik kisitsisitigullu paasissutissanik amerlanerusunik pissarsiniaqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput, tamatumani ataatsimiititaliamit paasineqarsimammat maleruagassat nutarterneqarnissaat pisariaqartinneqartoq.

Kiisalu Arctic Winter Gamesimut aningaasartuutunik piffissaagallartillugu Naalakkersuisup aqutsinissaa pisariaqartinneqartoq ataatsimiititaliamit tikkkuarneqarpoq.

Siunnersuisoqatigiinnut aamma peqatigiiffinnut il.il. tapiissutit

Siunnersuisoqatigiinnut peqatigiiffinnullu arlalinnut aningaasaliissutinut tunngatillugu Naalakkersuisut missingersuusiordermut malittarisassaanni 2008-meersuni peqqussutigineqartut pisariaqarneratut malinneqanngitsut ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Taamaalillunilu aningaasaliissutinut ataasiakkaanut akisussaalluni Naalakkersuisuusup aningaasaliissutit atornerarannik nakkutilliinissaaq pisussaaffigaa. Ilaatigut Sorlammut, GIF-imut aammalu ICC-mut tunngatillugu aqutsinikkut periutsinik pitsanngorsanissamik pisariaqartitsisoqarnera ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Aningaasartuutit taakku innuttaasunit tapersorsorneqaannarnissaasa qulakkeerneqarnissaanut tamanna pisariaqarpoq.

Suliffeqarnermut inuussutissarsiornermullu tunngasut

Suliffeqarnermik aqqissuusaanikkut ajornartorsiut KNAS-imit suussusersineqarpoq. Taanna najukkani sulisussaaleqiffiutigalutik suliffissaaleqisoqarfiusuni ersarinneruvoq. Tulluarsaariaaseq nutaaq (matchgruppessystemimik taagorneqartoq) nuttarnelernerlu aqqissuusaanikkut ajornartorsiutip aqqiiviginissaanut peqataaqataasinnaasut neriuutigineqarpoq.

Sulisinnaasut piginnaasannik qaffasaanissaaq ilinniartitsinissarlu siunertaralugit suliniutit arlallit aallartinneqarsimapput, taamaaliornikkut suliffissaaleqisut aammalu inuussutissarsiuutini isertitakiffiusuni sulisut piginnaanngorsarnikkut inuussutissarsiuutitut siunissami siuariartorfiusussanut nuunnissamut periarfissinneqarsinnaaqullugit. Suliffeqarnermi politiki

suliniuteqarfiusoq ataatsimiititaliamit tapersorsorneqarpoq, tassa piginnaanngorsaanikkut kajumilersitsinikkullu suliniuteqarnerit aatsitassarsiornerup iluani inuussutissarsiutit siuariartorfiunissaanni sulisartut nunatsinneersut pingaarutilimmik inissisimanissaannik qulakkeerinninnissamat tunngavissaammata pitsaasut.

Suliniutit annertut pillugit pingaarutilinnik arlalinnik UKA 12-imi Inatsisartut aalajangiinissaat naatsorsuutigineqarpoq. Aalajangiinerit taakku aningaasaqarnermik imminut napatittumik nunatta siunissami ineriartortitsinissamat periarfissaanut pingaaruteqarput. Aalajangiinerit aningaasanut inatsimmut sunniutissaat suli paasinarsisinneqanngillat, taamaakkaluartorli oqaatigineqartariaqarpoq isertitassat – aamma suliniutit annertuuneersut – ullormit ullormut takkunnaviangimmata. Taamaattumillu aningaasanut inatsimmi sukangasumik pingaarnersiulluni tulleriarinerup ingerlatseqqinneqarnissaanut suliniutit annertuut taarsiisinnaanngillat – annerpaamilli tapertaasinnaallutik.

Ineqarnermut tunngasut aammalu sanaartornermut tunngasut

Ineqarnermut sanaartornermullu tunngasuni illoqarfiit anginerit avataanni sanaartornerup iluarsaanerullu annertusarneqarnissaanut aningaasanik maanna nuussuisoqarpoq. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq pisortanit tapiiffigineqartumik inissialiornernut aningaasartuutit qanoq appartinneqarsinnaanerit misissuiffigineqartariaqartoq, taamaaliornikkut ineqarnermut aningaasartuutit innuttaasut akiliisinnaassuseqarnerannut akilerumasaannullu naapertuuttunngortinneqarsinnaaqqullugit.

Pisortat suliffeqarfiutaanni sanaartugaataannilu iluarsaanikkut kinguaattoorutit ullumikkut tamakkiisumik ilisimaneqanngitsut 2025-imut pilersaarummi oqaatigineqarpoq. Tamanna sapinngisamik piaartumik iluarsineqartariaqartoq atatsimiititaliaq isumaqarpoq takussutissiamillu suliaqaaqqullugit Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

Angallannermut tunngasut

Suliassaqarfimmi tassani iliuusissanik tigussaasunik annertunerusunik siunnersuuteqartoqanngilaq. Assartuinerimullu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa tunngavigalugu misissueqqaarnerit naammassineqarnissaannut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimavoq.

Tamatuma saniatigut ujaasinissamat annaassiniarnissamullu ukiuni aggersuni upalungaarsimanissaq piaartumik paasinarsisinneqassasooq ataatsimiititaliamit nukingisaarutigineqarpoq.

Naggasiut

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussanngorlugit sillimmatitut aningaasaliussat sanaartugassat pilersaarutinut aalajangersimasunut atugassiissutigineqarnissaat 2012-ip naanerani qinnuteqaatigineqaaqqittariaqanngimmat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut naggasiutigalugu eqqaasitsissutigissavaa. 2010-p naalernerani taama qinnuteqartoqarnerata uparuarnissaanut ataatsimiititaliaq pissutissaqarsimavoq 2012-illu naanerani taama uparuarnep uteqqinnissaa kissaatiginagu. Tassunga atatillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap 2012-mi ataatsimiinnera kingulleq ulloq 12. december 2012-imi ingerlanneqassamat oqaatigineqassaaq. Taamaattumillu 2012-mi ullup tamatuma kingorna aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatinik allanik ataatsimiititaliap suliarinninnissaanut periarfissaqassanngilaq.

1.3.6 2013-imi aningaasanut inatsisissap inaarutaasup naammassineqarnissaa aammalu 2014-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik piareersaanissaq.

Paasissutissat aalajangersimasut 2013-imi aningaasanut inatsisissami inaarutaasumi imaluunniit 2014-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarnissaat allanngortinneqarnissaalluunniit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit taperserpeqartoq isumaliutissiisummi piffinni arlalinni allassimavoq. Assersuutigalugu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiliinikkut iluarsisssuteqarfigineqarnissaata allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut pinissaa pisariaqanngitsoq nalilerneqartillugu imaluunniit iluarsiinissaq kissaatigineqartoq paasissutissatigut tunngaviit amigaataanerat pissutigalugu pininnaatinnagu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq taama qinnuiginnittarpoq.

Oqariartuutit taamaattut Naalakkersuisunit apeqqusiinertaqanngitsumik tusaatissatut tiguneqartarnissaat aningaasanullu inatsimmi iluarsisssutissat kissaatigineqartutut pisarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit soorunami naatsorsuutigineqarpoq. Allannguutissatut kissaatigineqartoq naatsorsuutigineqaraluartutut pininnaanngitsutut naapertuutinngitsutulluunniit Naalakkersuisut isigippassuk Naalakkersuisut akissuteqaataanni tamanna ersarissumik oqaatigineqassasoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Naalakkersuisut nalunaaruteqanngippata tamanna ataatsimiititaliap oqariartuutaanik Naalakkersuisut pituttuisumik akuersinerattut Inatsisartunit, tassunga ilanngullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqassaaq.

2. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutai/oqaaseqaatai aalajangersimasut – suliassaqarfimmut agguataarlugit

Isumaliutissiisummi ilanngussat A aamma B, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut allagaanik Naalakkersuisullu akissutaanik imaqartut, aallarniutigalugit innersuussutigineqassapput. Immikkoortuni tullerni atortussat taakku (ungaluusikkani) arlaleriarluni innersuussutigineqarput.

2.1. Suliassaqarfik 10-12 – Naalakkersuisut Siulittaasuut

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Naalakkersuisut siulittaasuannik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Aggeqqusissut apersuinernullu allakkiaq kiisalu ilanngussat tassunga atasut isumaliutissiisummut ilanngussaq D-tut ilanngunneqarput.

Konto pingaarneq 10.06.24 Utaqqiisaagallartumik nuna tamakkerlugu aviisinut tapiissutit

Matumani aningaasaliissutit aningaasanut inatsisissatut siunnersuutikkut ataavartunngortinneqarput aammalu ukiumut 2,5 mio. kr.-it 2012-imi ukiunilu missingersuusiorfiusuni tamani immikkoortinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut konto pingaarnermut taaguut nuna tamakkerlugu aviisinut tapiissutit-nut allanngortinneqarpoq (allannguutissatut siunnersuut nr. 1). Aviisit nuna takkerlugu saqqummersartut tusagassiornikkut pitsaasuunissaat eqqarsaatigalugu taamatut tapiissuteqarnissaq pisariaqartutut isigineqarpoq.

Konto pingarneq 10.12.10 Suliassanngortitsinernut aningaasartuutit

Puisi pillugu suliat ingerlateqqinneqarnerat taamaatinneqassasoq Naalakkersuisut julip qiteqqunnerani aalajangiummassuk aningaasaliissutinut sanilliullugu 2012 aningaasartuuteqarneruffiussaaq. Taarsiulluguli aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut aningaasaliissutit 5 mio. kr.-inik ikilineqarput (allannguutissatut siunnersuut nr. 75). Taamaalilluni eqqartuussivikkut suliaq ukiorpassuarni ingerlasimasoq Nunattalu Karsiata amerlasuunik aningaasartuuteqarneranik nassataqarsimasoq, taamaattorli ilaatigut ingerlatseqatigiiffiup aningaasaqarneranut siulersuisut akisussaanerannik tunngaviusumik sinaakkusiussat aalajangerneqarnissaannut tunngaviusoq, inaarneqarpoq.

Eqqartuussummut februar 2011-imi aalajangiunneqartumut Nunatta Eqqartuussiviata tunngavilersuutaa piareermat suliame taama pingaaruteqartigisumi ataatsimiititaliap ilisimatinneqarnissaa piffissaagallartillugu Naalakkersuisunit eqqaaneqarsimannginnera ataatsimiititaliamit **assorsuaq** **ajuusaarnartutut** isigineqarpoq. 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaani taaneqartutut taanna piareerniariapat ataatsimiititaliamut nassiunneqassasoq neriorsuutigineqarpoq. Taamaattumillu eqqartuussummut tunngavilersuut kiisalu eqqartuussissuserisoqarfimmit avataaneersumit nassuiaat suliassat ingerlateqqinneqarnerisa taamaatinneqarnissaannik Naalakkersuisut aalajangerannut tunngaviusut tusagassiorfiit aqqutigalugit tusarnerat ataatsimiititaliamit assorsuaq naammagineqanngilaq.

Tassungalu ilanngullugu ajuusaarutigalugu oqaatigineqartariaqarpoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap piumasaa naammaginartutut oqaatigineqartariaqartoq tamatuma kingorna Naalakkersuisunik allaqateqarnermi naalakkersuinikkut tunngaviusumik paasininnermik ersersitsiviunngimmat.

Pissutsinut tamanut suliame matumani pineqartumi suliame attuumassuteqarnini ataatsimiititaliamut ilaasortap Olga P. Berthelsenip nalunaarutigaa, taamaattumillu immikkoortup pineqartup ataatsimiititaliamit sularineqarnerani peqataanani.

Konto pingarneq 10.13.10 Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnit iluanaarutit, iluanaarutinit tunniussinerit tunisinerillu

Ingerlatseqatigiiffinni pisortanit pigineqartuni pisariillisaanernik piviusunngortitsineq
Naluneqanngitsutut Royal Arctic Line A/S-imi ukiumut 30 mio. kr.-inik nalillit pisarillisaataasinnaasut Mantec ApS-ip 2010-mi qulaajarpaa. Iluanaarutissat taakku piviusunngortinneqarnissaat aalajangiisuusutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qangali isigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliaq ima apeqquteqarpoq: (3.6e):

“Royal Arctic Line A/S-ip misissuiffigeqqissaarneratigut Mantec ApS-ip annikillisaaffiusinnaasut pisariillisaaffiusinnaasullu 30 mio. kr.-inik nalillit suussusersisinnaasimmagit assut iluarisimaaritsik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Inuussutissarsiornermullu Ataatsimiititaliap siorna aningaasanut inatsisip sularineqarneranut atatillugu oqaatigaat. Ingerlatseqatigiiffinni allani sipaaruteqarnissamik periarfissanik taamaattunik peqarnerasoq pillugu qulaajaanermik kinguarsaanertaqanngitsumik aallartitseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititalianit kaammattorneqarput, tamatumani Tele Greenland A/S-ip aamma

KNÍ A/S-ip misissuinernik taamaattunik aallartitsiffiginissaat naleqquttutut ataatsimiititaliamit aalajangersimasumik tikkuarneqarluni. Kaammattuut taanna Naalakkersuisunit qanoq tigussaasumik malitseqartinneqarpa aammalu tamanna qanoq tigussaasumik angusaqarfiuva? Tassunga atatillugu allaffissornikkut sipaarutissat takussutissinneqarnissaat siunertaralugu nunatsinni pisortat ingerlatsiviisa sinnerisa ukiuni makkunani sipaarutigisaasa assinginik ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik pigineqartut ukiumut assersuutigalugu 2 procentimik sipaaruteqarnissamik peqquneqarnissaannik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siunnersuutaa Naalakkersuisunit qanoq tigussaasumik malitseqartinneqarsimanersoq paasissutissiisutigineqassasoq kissaatigineqarpoq. Taamatut peqqussuteqarneq aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmi tunngavinnik unioqquitsinerusoq pillugu akissuteqaannarnissaq kissaatigineqanngimmat ataatsimiititaliamit siumungaaq oqaatigineqassaaq, tassami ersarilluinnartumik taamaattoqanngimmat.”

Qularnanngitsumillu ajoraluartumik puigortoqarneratigut Naalakkersuisut siulittaasuata apeqqut taanna akisimanngilaa. Taamaattumillu 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnerata kingorna kingusinnerpaamik ullut marluk qaangiunneranni apeqqummut allakkatigut sukumiisumillu akissummik tigusaqarnissani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap qinnutigaa. Tamatuma kingorna suliaq ilassutitut isumaliutissiisummini ataatsimiititaliap uterfigeqqissavaa.

Siulersuisunik naliliiffiginnittarnerit

Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni siulersuisut avataaneersunit naliliiffigineqartalernissaannik Naalakkersuisut aalajangernerat assut iluarisimaarini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siusinnerusukkut isumaliutissiisummini oqaatigaa.

Ingerlatseqatigiiffiit aningaasaqarnerat aqunneqarnerallu eqqarsaatigalugit piginnaasat eqqortut pigineqarnissaannik qulakkeerinninnissamut siulersuisunik nalilersuisarnissat pingaaruteqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarput. Ingerlatseqatigiiffik piginnittullu aningaasaqarnikkut annertuumik annaasaqartillugit akisussaaffimmik inissiinissaq ajornakusoortarmat ingerlatseqatigiiffiutimini siulersuisunik toqqaaniarnermini Namminersorlutik Oqartussat sissueqqissaartariaqarnerannut Puisi pillugu suliaq assersuutissaavoq.

Taamaattumik ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni siulersuisut ullumikkut qanoq naliliiffigineqartarnersut ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq.

Siulersuisunik nalilersuineq siunnersortinit avataaneersunit suliarineqartartoq ullumikkut aallaavittut ingerlanneqartartoq aammalu siulersuisut pikkorinnerulernerannut peqataaqataasoq Naalakkersuisut paasissutissiisutigaat.

Nalilersuineq pingaarnertut suliassaqarfiit arfinillit tunngavigalugit pisartooq Naalakkersuisut ilanngullugu paasissutissiisutigaat: A) inuit ataasiakkaat pissuserisaat, B) siulersuisuni siulittaasoq, C) siulersuisut ataatsimiittarnerat, D) siulersuisut piginnaasatigut katitigaanerat, E) qullersaqarfiup suliai aamma F) qullersaqarfimmik suleqateqarneq (apeqqut 3.3).

Nalilersuinerit siulersuisut katitigaanerannut allannguutaasinnaasunut ”nalinginnaasumik” tunngaviusartut Naalakkersuisunit paasissutissiisutigineqarmat ataatsimiititaliamit isumakulunnartinneqarpoq (apeqqut 3.4). Apersuinerimut allakkiaq (ilanngussaq D) naapertorlugi

piginnaasat sumiuussusermut, qassinik ukioqarnermut, arnaanermut/angutaanermut, sumik ilinniagaqarsimanermut misilittakkanullu attuumassuteqarsinnaapput, taakkuli kisimik isiginiarneqassanatik. Naalakkersuisut nangillutik paasissutissiissutigaat nalilersuinerit takutittaraat piginnaasat sorliit suliffeqarfimmut pineqartumut tulluarnernerusut. Tamatuma kingorna Naalakkersuisut siulersuisunut siulittaasumik oqaloqateqarlutik nalilersortarpaat piginnaasat innersuussutigineqartut pigineqarnersut taamaanginnersorluunniit, tamannalu siulersuisut katitigaanerannik allanngortitsinermi tunngavigineqarsinnaavoq. Tassa siulersuisut ataasiusutut pisariaqartinneqartunik tamanik piginnaasalittut isigineqassammata.

Tamanna tunngavigalugu ilaasortat ataasiakkaat aammalu siulersuisut tamarmiusut ingerlatseqatigiiffiup siulersorneqarneranut aningaasaqarneranullu iluaqutaasumik suliamut tunngasumik piginaasanik naleqquttunik tunniusseqataasinnaaneranannik naliliinissaq siunertaralugu siulersuisunik naliliineq siulersuisunik pineqartunik naliliinerunnigppat ataatsimiititaliamit tupigusuutigineqarpoq. Siulersuisunik naliliinerit suliffeqarfimmut pineqartumut siulersuisut tulluarneranannik Naalakkersuisunut nalinginnaasumik paasissutissiissutaasinnaasimagunarpur Naalakkersuisut malissanagit toqqarsinnaasaat. Taamatut paasinninneq naliliinermik oqariartaatsip nalinginnaasumik paasineqartarneranut naapertuutinngilaq.

Siulersuisut ataasiusutut taamaallaat paasineqassappata ilaasortat ataasiakkaat piginnaasanik pisariaqartinneqartunik tamanik piginnaaneqarnissaat piviusumik naammassaaq. Siulersuisunut ilaasortat piginnaasaat tapertariillutik tamakkiisunngortitsissammata ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq, taamaattorli aamma pingaaruteqarpoq siulersuisunut ingerlatseqatigiiffimmullu pingaaruteqartumik ilaasortat ataasiakkaat sulianut tunngasumik immikkut ittunik uuttorneqarsinnaasunillu piginnaasaqarnissaat.

Tamanna tunngavigalugu suliaq matumani pineqartoq erseqqinnerusumik misissoqqullugu Kukkunersuinermut Ataatsimiititaliaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq**, tassami aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit pigineqartuni piginneqataanermik Naalakkersuisut isumaginninnerannik nakkutilliinissamut pingaarnertut akisussaaffik Kukkunersuinermut Ataatsimiititaliamiimmat. Tamatuma peqatigisaanik nalilersuinerit pitsaassusiannik piginnittullu nalilersuinerit taakkunangga inernilunneqartunik kaammattuutaajunnartunillu tigussaasumik malitseqartitsissutaannik nalilersuinissaq siunertaralugu siulersuisunik nalilersuinerimik ataatsimik marlunniilluunniit Kukkunersuinermut Ataatsimiititaliaq pissarsiniaqqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarpoq, tamannalu Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 19-imi aalajangersakkat naapertorlugit imaaliallaannaq pisinnaavoq.

Konto pingarneq 10.13.71 Royal Greenland A/S, akilersuutit

Ulloq 27. septemberimi Royal Greenlandimik ataatsimeeqateqarnermi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq, Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq Aalisarnermullu Ataatsimiititaliaq peqataapput. Tassani taarsigassarsinermi piumasaqaataasunik eqquutsitsisinnaanani, akiitsuni erniallit ikiliseqqinnissaat aammalu naatsorsuutit ukiuata matuma naanerani suliffeqarfissuup pitsaasumik angusaqarnissaa Royal Greenlandimit naatsorsuutigineqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Tamanna ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Tamatumali peqatigisaanik suliffeqarfissuup akiitsui suli amerlammata ataatsimiititaliamit eqqaasitsissutigineqassaaq, taamaattumillu ingerlatseqatigiiffiup aningaasaqarnikkut patajaallisaanerminik ingerlatiinnarnissaanik aammalu niuernikkut qitiutillugit suliasaminik

samminninnissaanik piumasagaatit sakkortuut qasukkaallatsinneqarnissaat
pissusissamisussanngilaq.

Konto pingaarneq 10.19.03 Northern Periphery Programmumut Kalaallit Nunaata tapersiutai

Piffissami suliniuteqarfiusuni matumani, 2007-imit 2013-imut ingerlasumi, oqaatigineqarpoq Naalackersuisut naliliisut Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut suliutigullu pissarsiarisai tapersiutaasunut sanilliullugu annertusut aammalu ilisimasat pissarsiarineqartut piginnaasatigullu qaffariarneq annertusut. Suliniuteqarfik nutaaq 2014-imit 2020-imut ingerlassaaq, piffissarlu taanna EU-p missingersuuteqarfigisaata assigaa. Nunat tamalaat akornanni suliniutini taama ittuni Kalaallit Nunaata peqataanissaanut aningaasanik immikkoortitsiuarneq pingaaruteqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, aammalu nunatta suliniutaasa suleqataaffigisaasalu sapinngisamik amerlanerpaajunissaannik qulakkeerinnittunik atugassaqaqarnissap sulissutigiuartuarnissaanik Naalackersuisut kaammattorneqarput.

Konto pingaarneq 10.19.07 Inuit Circumpolar Council

Siunnersuisoqatigiit, ataatsimiititaliat peqatigiiffillu ilaatigut aningaasanut inatsit aqqutigalugu Naalackersuisunit tapiiffigineqartartut aningaasaliinermi tunngavigineqartut malillugit tapiissutinik atuinissaannik qulakkeerininnissamik Naalackersuisunut ilaasortaq akisussaasuusooq peqquneqarmat missingersuusiornermut malittarisassami 2008-meersumi kapitali 12-mi allassimavoq. Kiisalu ukiumi tulliuuttumi kingusinnerpaamik ulloq 1. juli nalunaarusiamik piniarnissaq Naalackersuisoqarfiup akisussaasuusup suliassaraa. Nalunaarusiap imarisaavaa allaganngorlugu nalunaaruteqarneq aammalu ukiumut qaangiuttumut naatsorsuutit ukiumullu ingerlasumut missingersuut. Tamatuma saniatigut aningaasaliissutit 300.000 kr.-it sinnerpatigit suliassami kisitsisinik, kisitsisitigut takussutissianik kiisalu anguniakkanik aammalu iliuusissatut pilersaarummik nalunaarusiaq imaqaasaaq.

Siunnersuisoqatigiinnut, ataatsimiititalianut, peqatigiiffinnut il.il. aningaasatigut tapiissuteqartoqartillugu missingersuusiornermut malittarisassami 2008-meersumi kapitali 12-imik nalinginnaasumik ataatsimullu isigalugu malinnitaqqullugit Naalackersuisut **kaammattorneqarput.**

2.2. Suliassaqaarfik 20-24 – Aningaasaqarnermut Naalackersuisooq

Suliassaqaarfimmi tassani Naalackersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Aningaasaqarnermut Naalackersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Aggeqqusissut apersuinernullu allakkiaq kiisalu ilanngussat tassunga atasut isumaliutissiisummut ilanngussaq E-tut ilanngunneqarput.

Naalackersuisut 2025-imut pilersaarutaat

Pissarissaarnerup atugarissaarnerullu 2025-imut qularnaarneqarnissaannut Naalackersuisut ungasinngitsukkut pilersaarummik suliagarput. Naleqartitatut pingaartitassatut kissaatigineqartut, soorlu imminut napatissinnaassuseqartumik ineriartortitsineq, akisussaaqatigiinneq suleqatigiinnerlu, naligiinnerulersitsineq aammalu innuttaasut peqqissut iluamillu ingerlasut, tunngavigalugit arlalitsigut aqqissuusseqqinnissaq Naalackersuisunit kissaatigineqarpoq:

- Ilinniartitaanermut aningaasaliissuteqarneq
- Suliffissaqartitsinerup qaffassarneqarnissaa

- Namminersortut amerlanerulersinnerisigut ineriartorneq pilertornerusoq
- Pisortat ingerlatsiviini pisariillisaaneq
- Akileraartarnermut, ineqarnermut atugarissaarnermullu tunngasutigut aaqqissuusseqqinnissat
- Pisortat aningaasaqarnerata sanaartornermullu aningaasaliissutit pitsaanerusumik aqunneqarnissaannut iliuusissat tigussaasut aammalu utoqqarnut tunngasumik periusissiorneq.

Aaqqissuusseqqinnissat taakku pillugit kommuninik suliffeqarnermilu illuatungeriinnik oqaloqatiginninnissaq pingaartinneqartoq Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq. Ilaatigullu akileraartarnermut, atugarissaarnermut ineqarnermullu tunngasut pillugit innuttaasunik oqaloqatiginninnissaq Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq. Aaqqissuusseqqinnerit innuttaasunut ataasiakkaanut annertuumik sunniuteqarsinnaasut pillugit innuttaasunik oqaloqateqarnissamik paasissutissiinissamillu Naalakkersuisut aamma pingaartitsinerat ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq, peqatigitilluguli ataatsimiititaliamit eqqaasitsissutigineqassaaq innuttaasunik ataatsimiititsinerit assigisaallu innuttaasunik nalinginnaasumik paasisitsiniaanerummata. Siunnersuutininik oqaluuserinninnissamut aalajangiinissamullu akisussaaffik Inatsisartuniippoq. Pilersaarummut atatillugu erseqqinnerusumik piviusunngortitsinerit pillugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ingerlaavartumik ilisimatinneqartassasoq Naalakkersuisup oqaatigaa. Aaqqissuusseqqinnissamik pilersaarutit tigussaasumik ilusinikkiartuaarnerat malillugu Inatsisartut ataatsimiititaliaanik susassaartunik suliassa qarfianni iliuutsit pillugit ingerlaavartumik aamma ilisimatinneqartarnissaannik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Pilersaarulli ataatsimiititaliamit soorunami tigussaasumik isummerfigineqarsinnaanngilaq sinnersuutininik tigussaasunik saqqummiussisoqarsimanngimmat, inuiaqatigiinnili aningaasaqarnikkut ineriartornissaq eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut ungasissumut isigisumik pilersaarusiornissamik kissaateqarnerat pitsaasutut isigineqarpoq. Pisariaqarnera naapertorlugu suliassa qarfiit kontollu pingaarnerit ataanni 2025-imut pilersaarut innersuussutigineqartassaaq.

Konto pingarneq 20.01.01 Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, AN

Aaqqissuussaanermik nakkutilliineq

Aaqqissuussaanerusumik sukanneruserusumillu tulleriariffiusumik aaqqissuussaanermik nakkutilliineq pisariaqartinneqartoq 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq, tamatumani sunniutit angusallu ingerlatsiveqarfinni nakkutilliivigineqassallutik. Taamaaliornikkut angusassat pisariaqartut anguneqanngippata pilertortumik iliuuseqartoqarsinnaavoq. Suliniutinut ataasiakkaanut 2025-imut pilersaarummut ikorfartuutaasunut tunngatillugu anguniakkanut tikkuussissutinik uuttortarneqarsinnaasunik suliartoqassasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Tamanna ataatsimiititaliamit assut pitsaasutut isigineqarpoq aammalu angusat suliniutigineqartullu sunniutaat pillugit Naalakkersuisut ammasumik pissuseqarnissaat qilanaarineqarpoq. Suliniutit naatsorsuutigisatut angusaqarfiunngitsut sunniuteqanngitsulluunniit, tamatumalu kingorna naleqqussarneqartut taamaatinneqartulluunniit pillugit unneqarissumik ilisimatitsissutigineqartarnissaat ataatsimiititaliamit ersarissumik naatsorsuutigineqarmat oqaatigineqassaaq.

Tassunga atatillugu angusat apeqqutaatillugit ingerlatsinermut tapiissutit, ilinniarfiit/suliffeqarfiit ataasiakkaat aalajangersimasunik, uuttortarneqarsinnaasunik angusassatut sunniutissatullu piimasaqaatinik eqquutsitsisinaanerat tunngavigalugu tunniunneqartalerlugit allanngortinneqarnissaannik Naalakkersuisut kissaateqarnerat ataatsimiititaliamit soqutiginarlutut

isigineqarpoq. Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik ilinniarfiit siulersuisuunik aqutsinerat aqutigalugu tamanna manna tikillugu misilittagaqarfigineqartoq Naalackersuisunit paasissutissiissutigineqarpoq. Tamannali tunngavigalugu ersarissunik suli inerniliisoqarsinnaanngilaq.

Tapiissuteqartarnerup misissuiffigeqqissaarnera

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip piareersarnerata ilaatut tapiissutaasartut pillugit misissueqqissaarnerup killiffia ataatsimiititaliap qinnuiginninneratigut Naalackersuisunit paasissutissiissutigineqarpoq. Tapiissuteqartarnerup misissuiffigeqqissaarnerata immikkoortuani siullermi tapiissuteqartarnerit tamarmik ersersinniarneqarput aningaasanullu inatsisini ukiuni 2000-imit 2011-imut tapiissutaasarsimasut tamarmik ersersinniarneqarput misissuiffigeqqissaarneqarlutillu. 2014-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip piareersarneqarnerani ilanngunneqarsinnaasasoq naatsorsuutigineqarpoq. Immikkoortuata aappaani pineqarput suliffeqarfiup iluani tapiiffigeqatigiittarnermut tunngasut, ilaatigullu suliffeqarfiup iluani tapiiffigeqatigiittarnerit takuneqarsinnaasunnngortinneqarnissaat, allannngortinneqarnissaat pisariaqarpallu siunertaanngitsumik tapiiffigeqatigiittarnerit peerneqarnissaat siunertaralugu ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut qanimut suleqatigalugit ingerlanneqarluni. Sulineq taanna maanna ingerlanneqarpoq. Aningaasanut inatsimmik suliaqarneq aammalu aningaasaqarnikkut aqqissuussaanerit ersarinnerulernissaannik qulakkeerininniarluni sulineq eqqarsaatigalugit misissueqqissaarneq taanna ataatsimiititaliamit pingaaruteqartut isigineqarpoq Naalackersuisullu **kaammattorneqarput** misissueqqissaarnermit inerniliunneqartut pigineqaleriapata ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqaqqullugit. Periarfissaq iluatsillugu ataatsimiititaliamit oqaatigiumaneqarpoq misissueqqissaarneq maanna ukiuni arlalinni utaqqineqarsimalermat, taamaattumillu naammassineqarnissaanut sulinerup siuarsarneqarnissaanik Naalackersuisut qulakkeerininnissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat aqutsinermut aningaasartuutaat

Namminersorlutik Oqartussat aqutsinermut aningaasartuutaasa ineriartornerat pillugu ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq (apeqqut 3.17, apersuinissamat apeqqutit 6 aamma 7). Tassunga atatillugu Naalackersuisunit neriorsuutigineqarpoq aningaasanut inatsimmi kontot ataasiakkaat tamarmik misissuiffigineqassasut, tamatumani siunertarineqarluni ingerlatsinermut imaluunniit tapiissutitut kontotut nalunaarneqarsimanerisa naapertuuttuuneranik taamaannginneranilluunniit naliliinissaq. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip 2013-imi ukiakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqartussap saqqummiunneqarnissaa sioqqullugu suliaq taanna naammassereersimassaaq aammalu kingunerissallugu aqutsinermut Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutaasa eqqornerusumik takutinneqarnerat. Tamanna pillugu ilisimatinneqarnissani ataatsimiititaliap qilanaaraa.

Periarfissaq iluatsillugu ataatsimiititaliamit eqqaasitsissutigineqassaaq Namminersorlutik Oqartussat aqutsinermut aningaasartuutaat soorunami sukangasumik aqutsivigineqartariaqarmata, tamatumani pisortat aqutsinermut aningaasartuutaasa *tamarmiusut* naalackersuinikkut eqqumaffigineqartariaqarnerat tunulliunneqassanngilaq. Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap siulliup naluneqanngitsutut oqaatigaa taamani Namminersornerullutik Oqartussaasut allaffissornerat suliassaminnut naleqqiullugu naatsorsuutigineqarsinnaasutut angissuseqartoq, akерlianilli kommunit allaffissornerat annertuallaarujussuartoq. Kingullertut taasq suli taamaassorinarpoq. Taamaalillunilu suliassaqarfirmut 77-imut tunngatillugu apeqqutit akineqarnerannut atatillugu ataatsimiititaliamit paasineqarpoq kommuninik aqqissuusseqqinnermi anguniakkat akimorlugit kommunit allaffissornermut aningaasartuutaat 2009-imiilli assut

amerliartorsimasut, tamannalu suliassaqarfiup 77-ip ataani ataatsimiititaliamit uterfigeqqinneqassaaq.

Konto pingaarneq 20.05.20 Kommunitut ataatsimoortumik tapiissutit

Kommunitut ataatsimoortumik tapiissutit, aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu, 2013-imi aningaasanut inatsimmi allangortinneqannginnissaat Naalakkersuisunit kissaatigineqarsimavoq. Naatsorsueriaatsip allangortinneqarsimanera pissutigalugu akinut akissarsianullu iluarsiiisutaasartoq pillugu maanna isumaqatigiinniartoqartoq ataatsimiititaliap qinnuiginninnera tunngavigalugu Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqarpoq. Iluarsiiisut taanna Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiinut 2,08 %-iusussatut aalangersarneqarpoq, taassumalu kommunitut ataatsimoortumik tapiissutinut aamma atuutsinneqarnissaa kissaatigineqarpoq. Inuusutissat akiisa qaffannerat inoqutigiinnut sunniutaannut sanilliullugu pisortat atuinerannut annikinnerusumik sunniuteqarnerat akinut akissarsianullu iluarsiiissummi aallaavigineqarpoq. Akinut akissarsianullu iluarsiiissummut kommunit isumaqataanngitsut Naalakkersuisup apersorneqarluni paasissutissiissutigaa.

Inuiaqatigiit katitigaanerata pisortat aningaasartuutaannut unammillernarnera 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappasaaneernejarnissaanut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani ataatsimiititaliamit oqaatigineqarpoq. Inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartorneq ilanngullugu nalinginnaasumik missingersuusiortoqartarnissaa kiisalu inuiaqatigiit katitigaaneranni pissutsit Namminersorlutik Oqartussat kommunit missingersuutit pillugit isumaqatigiissutissaanni ilanngunneqarnissaasa sulissutigineqarnissaa pingaartinneqartoq Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqarpoq. Suliani siuliani taaneqartuni isumaqatigiinnissaq anguniaqqullugu illua tungeriit ataatsimiititaliamit **kaammattorneqassapput**. Isumaqatigiinnissaq anguneqanngikkaluarpuunniit aningaasaliissutinik Inatsisartunit naleqquttutut isigineqartunik Inatsisartut immikkoortitsinissaat mattunneqanngilaq.

Konto pingaarneq 20.05.40 Naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai

Naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi akinut akissarsianullu 1,3 %-imik iluarsiiisuteqarfiupput. 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasaliissutit akinut akissarsianullu 2,08 %-imik iluarsiiisuteqarfiullutik. Taamaalillunilu nikingassuteqalerpoq aningaasalersorneqartariaqartumik. Taanna qanoq aningaasalersorniarneqarnersoq ataatsimiititaliamit Naalakkersuisunut apeqqutigineqarpoq (apeqqut 3.14). Tassunga Naalakkersuisut akipput:

”Apeqqut assigiinngitsunik marlunnik akineqarsinnaavoq: Aappaa tassaavoq Naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutaanut iluarsiiisutiviit aammalu nunatsinni akinut akissarsianullu iluarsiiisutit eqqarsaatigalugit qanoq annertutigisumik iluarsiiiviginnaasaasa akornanni nikingassut.

Naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai 1,3 %-imik iluarsiiivigineqarput 46,7 mio. kr.-inut naapertuuttut. Naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit 2012-imit 2013-imit akinut akissarsianullu 2,08 %-imik iluarsiiivigineqarsimagaluarpata iluarsiiisutit 3.661 mio. kr.-iussagaluarput, taakku akinut akissarsianullu 1,3-mik iluarsiiisutivinnit 27,9 mio. kr.-inik amerlanerullutik.

Akissutaasinnaasoq alla tassaavoq Naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutaanut iluarsiiissutit aammalu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsineranut iluarsiiissutit qanoq assigiinngitsiginersut.

AIS2013-imi kontot pingaarnerit 161-it akinut akissarsianullu iluarsiivigineqarput. AIS2013-imi aningaasaliissutit akinut akissarsianullu iluarsiivigineqartussat annertussusissaannut aallaaviusussat 4.350 mio. kr.-iupput, tamannalu isumaqarpoq 2,08 %-imik akinut akissarsianullu iluarsiiineq 90 mio. kr.-it missaannik akeqartoq.

Taamaalilluni naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutaasa annertusineqarnerisa aammalu Namminersorlutik Oqartussat akinut akissarsianullu iluarsiiissutaannut aningaasartuutit akornanni assigiinngissut 43 mio. kr.-it missaanniippoq. Ataatsimoortumik tapiissutit 2,08 %-imik iluarsiivigineqarsimagaluarpat nikingassut 15 mio. kr.-it missaanniissagaluarpoq.

Nikingassut ilaatigut ingerlatseqatigiiffinnit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunit iluanaarutit amerlissutaat aqutugalugit aningaasalersorneqarput”

Konto pingaarneq 20.05.44 EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiisummit isertitat
EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiisut naapertorlugu ukiumoortumik isertitassat missingersuutigineqartarput, taakkulu 80 %-ii aalajangersimasumik akiliutitut tunniunneqartarput ilaallu 20 %-it angusassanut aalajangersimasunut pituttugaallutik. Naalakkersuisut malillugit ilaasa 20 %-it tamakkiisumik akiliutigineqarnissaasa angunissaa ajornakusoorpoq, tassa suli pitsaannerusumik suliniuteqarnissamut kajumilersitsiumalluni angusassat qaffasissumut inissinneqarsimammata. Taamaakkaluartoq 100 %-imik isertitaqarnissaq Naalakkersuisunit missingersuutigineqarsimavoq. 2014-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut aallarnerfigalugu isertitassat ikinnerusut eqqornerusumillu takutitsisut missingersuutigineqartalernissaat Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik apersuineq tunngavigalugu ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Tamannalu tunngavigalugu paasinarpoq konto pingaarnermi matumani isertitassatut missingikkatut allassimasut piviusunngortinneqassanngitsut.

Siunertamut konto 20.30 Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik, ASA

Nuummi atorfinnik inissaqartitsiffiusunik inuttaleeqqusiunnaarneq

Tamanna pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. Tassunga atatillugu paasissutissiissutigineqarpoq atorfinnik inuttaleeqqusiunnaarneq ingerlaannassoq naatsorsuutigineqartoq. Atorfinnik inuttaleeqqusiunnaarneq pineqanngitsoq, atorfinnulli sulisunut inissaqartitsiffiusunut Namminersorlutik Oqartussat inuttassarsiorsinnaanerannik killiliineq pineqartoq Naalakkersuisunit erseqqissarumaneqarpoq. Amerlanerit inissianik imminnut pilersorsinnaanerit taamatut iliuseqarnerup kingunissaasa pitsaasut ilagigaat Naalakkersuisut naliliipput. Kingunerisinnaasaa pitsaanngitsoq tassaasinnaavoq sulisoreersut suli annerusumik tatineqarnerat. Tamanna pillugu Naalakkersuisut ima oqarput:

”Ilaatigut tamanna pissutaasut ilagaat ukiuni makkunani qitiusumik allaffeqarfimmi inuunerussaarnerup sammineqarnerulerneranut”(apersuinermi apeqqut 9d)

Allaffissornikkut aningaasartuutit suli amerlanerusunik ikilisinneqarnissaat naatsorsuutigineqaraluartoq naalakkersuinikkut anguniakkat angunissaat suli piviusorsioortut Naalakkersuisunit nalilerneqarpoq.

Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit maannangaq tusaatissatut tiguneqarpoq. Atorfinnik sulisunut ineqartitsiviusunik annerusumik annikinnerusumilluunniit inuttaleeqqusiunnaarneq tunngaviusumik isigalugu qularigini ataatsimiititaliap isertussanngilaa. Taamatut iliorneq naatsumik oqaatigalugu tassaavoq Nuummi piffissaagallartillugu sulisunut inissianik sanaartorsimanninnerup innersuussisimanninnerullu kinguneri isertorniarlugit allaffissornikkut iliuuserisinnaasaq qaninnerpaaq atorlugu aqqiineq.

Siunnersortit avataaneersut

Sulisunik amigaateqarnermut taarsiullugu siunnersortinik avataaneersunik atuneq ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Siunnersortinut avataaneersunut aningaasartuutit ingerlatsinerneq kontot saniatigut konto pingaarnerit allat iluini akilerneqartartut Naalakkarsuisut paasissutissiissutigaa. Taamaallutillu allaffissornermut aningaasartuutit assersuutigalugu tapiissutinut kontot aqqutigalugit akilerneqarsinnaapput. Siunnersortinik avataaneersunik atunerup naapertuutinnigsumik annertussuseqalernissaa ataatsimiititaliamit isumakuluutigineqarpoq, tassami taamaaliornikkut suliamut tunngatillugu ilisimalikkat amerlanertigut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqalerneq ajormata. Tamatuma saniatigut siunnersortimik atuinissami, siunnersortimik suliamut ilisimasalimmik toqqaanissaq siunertaralugu kiisalu suliasap ingerlatassap nassuiarneqarnissaa malitseqartinnissaalu siunertaralugit, sukumiisumik piareersarnissaq pisariaqarpoq. Aningaasat suliasap isumaginissaanut atorusunneqartut suliasallu annertussusiisa imminnut naapertuunnissaat pingaaruteqarmat ataatsimiititaliamit Naalakkarsuisunut eqqaasitsissutigineqassaaq. Apeqqut taanna malitseqartitsivigeqqullugu Kukkunersuinerneq Ataatsimiititaliaq ataatsimiititaliamit kaammattorneqarpoq.

Konto pingaarneq 20.30.10 Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfii

Nuuk Centerimi allaffeqarfissuarmut qitiusumik allaffeqarfiup nutserneranut atatillugu ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaat ataatsimiititaliamit juli 2012-imi suliarineqarpoq (suliaq nr. 12-00583). Attartukkat ilaat ataasiakkaat 2014-ip qiteqqunnerani aatsaat atorunnaarsinneqarsinnaapput, IT-mut tunngasunik allannguinnissaq pisariaqartinneqarpoq illutallu ataasiakkaat iluarsaannissaat allanngortiterneqarnissaallu pisariaqarpoq. Tamatuma aamma kingunerivaa allannguutissatut siunnersuutit nr. 69 aamma 70 aqqutigalugit 2013-imi aningaasanik amerlanerusunik pisariaqartitsineq. Ulloq 16. oktober 2012-imi allakkatigut Aningaasaqarnermut Naalakkarsuisup paasissutissiissutigaa ukioq missingersuusiorfimmit 2015-imit allaffissornerup iluani siunissami sipaaruteqarnissaq suli naatsorsuutigineqartoq.

Allaffeqarfissuarmut aningaasaliinissamik aalajangerneq tunngaviusumik isigalugu naapertuuttutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, tassa akileraartartut aningaasaataannik illersorneqarsinnaasumik atuisoqassappat illut ataavartumik imaluunniit ukiuni amerlasuuni atorneqartut aallaavittut isigalugu pisortat namminneq pigissagaat. Tassunga atatillugu oqaatigineqartariaqarpoq siumut isigisimanninneq aammalu allaffissornermut atugassanik illuliornissamut aningaasaliinissamut piomassuseqannginneq pissutigalugu pisortat allaffissornerannut atugassanik illunik attartornermut ukiut amerlasuut ingerlaneranni amerlaqisunik aningaasartuuteqartoqartarsimammat. Namminersortunit attartukkat akisuut atorunnaarsinneqarpata allaffeqarfissuaq ungasinnerusoq isigalugu immiut akilissaqqaartoq ataatsimiititaliamit suli qularineqanngilaq. Tamatumali allaffeqarfissualiornissap pilersaarusiornerata sanaartornerullu ingerlanneqarnerata pitsaanerujussuusimasinnaanerisa kissaatiginaraluarnera allanngortinngilaa. Sanaartukkamut

tassunga atatillugu Naalakkersuisunit misilittagarineqalersut pisortat siunissami sanaartugassatut pilersaarutaanni atorineqarnissaat qulakkeerneqartariaqartoq ataatsmiititaliaq isumaqarpoq.¹

Tamanna ilimagisatsinnit sukkanerusumik pisariaqalersinnaavoq. Taamaalillunilu tassunga atatillugu ataatsmiititaliamit oqaatigineqassaaq Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfiata ilarujussua, oqoqarneranik tunngaveqartumik iluarsaaneq pissutigalugu, atorineqanngimmat nalinginnaasumik ilisimaneqarpoq. Taamatut iluarsaaneq aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu ilumut naapertuunnersoq apeqqutaavoq. Illutat ukiunik 40-50-inik pisoqaassuseqarput, aserfallatsaalinerlutaallutik, naapertuutinngitsumik aggulugaallutik aammalu qularnanngitsumik asbestimik PCB-millu mingutsitaallutik – tamatumalu saniatigut piffiit ilaanni suli oqoqarlutik. Taamaalillunilu illutat isaternissaat nutaanillu taarsernissaat aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu imminut illersorneqarsinnaanerussasoq eqqunnginnerarneqarsinnaanngilaq. Tamanna pillugu Naalakkersuisunit isumaliutigineqartut pillugit ilisimatinneqarnissaaq ataatsmiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Suliassaqarfik 24 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik

Innuttaasut pisortanut akiitsui

Innuttaasut pisortanut akiitsui pillugit takussutissiaq matuma kingulianiittoq Aningaasaqarnermut Ataatsmiititaliap tiguaa, tak. ataatsmiititaliap apeqqutaanut 6.18-mut akissut ilanngussaaq B-p ataaniittoq.

Akiitsut suussusiat	August 2011		August 2012	
	Suliat amerlassusiat	Akiitsut annertussusiat	Suliat amerlassusiat	Akiitsut annertussusiat
	Amerlassuseq	1.000 Kr.	Amerlassuseq	1.000 Kr.
Meeqqanut akiliutit	66.490	273.359	65.079	287.549
Akileraarutit sinneri	12.477	117.258	5.000	47.063
ESU	109	71.491	105	66.521
Akileraarutit A-t	1.175	162.767	2.684	206.581
Ingerlatseqatigiiffinnut akileraarut	65	3.906	75	3.559
Ineqarnermut akiliutit	8.418	63.443	7.313	61.980
Akileraarutinit erniat	22.634	30.135	1.155	2.015
Kommuninut akiligassatigut kinguaattoorutit assigiinngitsut	19.597	37.661	17.248	38.367
Uterillugit akiliisussaaitaanermut ikiuutit	7.078	28.140	6.230	27.440
Ilinniagaqarnermut taarsigassarsiat	813	11.659	732	10.778
Ulluunerani paaqqinnittarfiit	22.578	16.388	18.916	14.776
Eqqagassalerineq	76.142	17.666	67.413	18.290
Kommunini inuussutissarsiutinut taarsigassarsiaritit	416	5.661	375	4.368
Namminersorlutik Oqartussanut akiligassatigut kinguaattoorutit assigiinngitsut	1.450	11.882	2.812	14.075
Boligstøttemit taarsigassarsiat	258	11.431	407	21.374
Namineq illulianut taarsigassarsiat	605	7.458	560	7.648
Innaallagialq/imeq	9.988	5.245	9.209	5.127
Meeqqanut inissinneqartunut				

¹ Tassunga atatillugu ataatsmiititaliamit ilanngullugu tikkuarneqassaaq sanaartukkap isikkuata annertunerusumik eqqumaffigineqarnissaa ersarissumik pisariaqartinneqartoq allaffeqarfittaarsuakkt ersersinneqarmat, tak. taassuma saviminermik assiaqutserneqrsimanera.

angajoqqaat akiliutaat	13.160	20.311	16.054	24.756
Nunanit avannarlerni piumasaqaatit	1.408	23.603	1.829	26.844
Akiligassatigut kinguaattoorutit allat	8.026	3.176	7.111	3.875
Katillugit	272.887	922.639	230.307	892.982

Takussutissiami takuneqarsinnaasutut akiligassanik kinguaattooruteqarnermik suliat amerlassusiat aammalu pisassarisat ataatsimoortut ikiliartorput. Taamatut ineriartortoqarnera assut nuannaarutissaavoq.

Akiligassatigut kinguaattoorutit soorunami suli amerlasuupilussuupput. Piumasaqaatit pisoqaassusiat aammalu akiligassanik kinguaattooruteqartut akiliisinnaassuseqannginnerat pissutigalugu 0,5 mia. kr.-it missaat akilersinneqarsinnaanngitsutut isigineqarput. Tamatumani ilaatigut pineqarput siumut akiligassanngortillugit pilersugassanut akileeqaataassutit, ESU-mit taarsigassarsiat, BSU-mut taarsigassarsiat, meeqqanut angerlarsimaffiup avataanut inissitanut angajoqqaat akiliutissaat il.il. Peruseriniarneqartoq tassaavoq akiligassanik nutaanik kinguaattooruteqartoqannginnissaa aammalu periarfissaqartillugu akiligassanut kinguaattoorutitoqqanik akiliisitsiniartarnissaa. Paasissutissiissutigineqartut naapertorlugit pisortanit akiliutigineqartuni tamani akiligassanut akiliisitseqqaartarneq, taamaaliornikkut akilersinneqartut aammalu akiligassatigut kinguaattoorutit amerlassusiat eqqarsaatigalugu assut sunniteqarsimavoq. ”Ilanngaassivik”-ip (siusinnerusukkut ”kiffaq”-kontomik taaguutilik) piviusunngortinnissaa Naalakkersuisut suli sulissutigaat, taanna qularnanngitsumik akiligassatigut kinguaattoorutit ikilisarneqarnissaannut aammalu pisortat allaffissornermut aningaasartuutaasa nalinginnaasumik ikilisineqarnissaannut sakkusaasinnaavoq pitsaasoq. Suliniutigineqartoq aalajangiusimaqqullugu taassumalu siuariartorneranik ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqarnissamik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Siunertamut konto 24.10 Toqqaannartumik akileraarutit

Akileraarutit akitsuutillu pillugit inatsisissatut siunnersuutininik (UKA 12/78, UKA 12/79 aamma UKA 12/81) ataatsimoortillugit suliarineqartussanngorlugit Naalakkersuisut UKA 12-imut saqqummiussipput, siunnersuutit aappassaaneerseqarnissaannut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq isumaliutissiissuteqarpoq. Isumaliutissiissut taanna innersuussutigineqarpoq. Nuna tamakkerlugu akileraarutip 1 %-imik appartinneqarnerata aningaasalersornissaa akileraarutit akitsuutillu pillugit siunnersuuteqarnermi siunertaavoq. Taamaalillunilu siunertaqarfiup matumani pineqartup ataani konto pingaarnernut kiisalu oqaasertaliussamat atasumut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerseqarneranut allannguutissatut siunnersuutininik arlalinnik saqqummiussisoqarnissaa ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq, taamaaliornikkut nuna tamakkerlugu akileraarutip procentia appartinneqarluni, konto pingaarnermi 24.10.10-mi, nuna tamakkerlugu akileraarummut tunngasumi, isertitassatut missingikkat allanngortinneqarlutik, konto pingaarnermi 24.11.11-mi, qammutinut motorilinnut akitsuutinut tunngasumi, isertitassatut missingikkat allanngortinneqarlutik aammalu qalerallit akitsuutaannut tunngasumik konto pingaarnermik nutaamik pilersitsisoqarluni.

Naalakkersuisut 2025-imut pilersaarutaat malillugit siuliani allassimasut akileraartarnermut, ineqarnermut atugarissaarnermullu tunngasuni aaqqissuusseqqinnerup immikkoortuata siullersaraat. Immikkoortup aappaa 2013-imut pisussatut pilersaarutigineqarpoq imarissallugullu pensionisiaqarnermut aammalu aningaasaliissutinit iluanaarutinit tunngasunik aaqqissuusseqqinneq. Taamalillutik Naalakkersuisut siunnersuutigilersarpaat soraarnerussutisiassat akileraaruserneqartarnerat katersinerup nalaani pisassasoq tunniunneqartussanngoraangamik akileraarutigineqartarnissaannut taarsillugu. Kiisalu akileraartitsinermi tunngaviup siamasinnerulernissaa qulakkeerniarlugu aningaasaliissutinit isertitat assigiinngitsut akileraaruserneqartarnerisa assigiissunngorsarneqarnissaat kissaatigineqarpoq.

2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiissummini oqaaseqaatini kiisalu isumakuluutit 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ataatsimiititaliap apeqqutaatigut ersersinneqartut ataatsimiititaliamit uteqqinneqassapput, tamatumani kaammattutigineqarluni soraarnerussutisianut tunngasunik akileraarusiisarnerup allanngortinneqarnissaa sukumiisumik isumaliutigineqartariaqartoq. Taama iliuuseqarnissamik isumaliuteqarneq suliffeqarnermi illuatungeriinnit tamanik, soraarnerussutisiaqarfinit aningaaserivinnillu qanimut oqaloqateqarnikkut pisariaqarpoq. Sulinermik inuussutissarsiuteqartut allallu soraarninngornissaminnut nammineq sipaagaqarnissamut kajumissuseqarnissaasa innarlerneqannginnissaa assut pingaaruteqarpoq, tassami inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartorneq eqqarsaatigalugu pingaaruteqarmat inuit ataasiakkaat utoqqalinerminni pisortanit ikiorsiissutaannarnik isumalluuteqannginnissaat. Pensionisiaqarnermut tunngasuni akileraartarnermik allanngortitsinikkut iluanaarutit piffissamut sivikitsuinnarmut atuutissasut paasinarsisinnaavoq, pissutsilluunniilli qanoq ikkaluarpata aningaasaqarnikkut akisussaasuuseqartumik pilersaarusiornissami pisariaqarpoq pilertortumik iluanaaruteqarnissaq ilimagalugu inatsisiliortutut kisitsisinit putusaarneqannginnissaq, akerlianilli nunatta karsiata isertitaanik minnerunngitsumillu aningaasartuutaanik akisussaassuseqartumik pingaarnersiulluni tulleriarinissamik tunngavik aalajangiusimasariaqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik tassunga atatillugu eqqaasitsissutigineqassaaq Danmarkimi aningaasaqarnermut ilisimatut, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaani allassimasutut, soraarnerussutisianik akileraarutitik aaqqissuusseqqinnissaq Naalakkersuisut isumaliutigisaattut ittoq mianersoqqussutigimmassuk.

Siunertamut konto 24.11 Toqqaannanngitsumik akileraarutit

Imigassanik tupanik il.il. akitsuuteqanngitsumik eqqussuineq

2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneckarnissaanut isumaliutissiissuteqarnissaminut atatillugu akitsuuteqanngitsunik tuniniaanerup atorunnaarsinneqarnera pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. 2011-imut naatsorsuutit kisitsititaat inaarutaasut pigineqalerpata aaqqissuusseqqinneq naliliiffiqineqassasoq naatsorsuutigineqartoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqarpoq. Augusti qiteqquttoq Naalakkersuisut nalunaarutigaat akitsuuteqanngitsunik tuniniaanermik atorunnaarsitsisimaneq 1. november 2012 aallarnerfigalugu atorunnaarsinneqassasoq. Akileraarutitigut iluanaarutigineqartussatut naatsorsuutigisat piviusunngortinneqarsinnaannginnerat tunngavigalugu taamaaliortoqartoq oqaatigineqarpoq. Akitsuuteqanngitsunik tuniniaanermik atorunnaarsitsineq 30 mio. kr.-inik isertitaqaataassasoq 2012-imi aningaasanut inatsimmi missingersuutigineqarsimavoq. Imigassanut tupanullu eqqussuinermi akitsuutit katillugit 411,1 mio. kr.-inik isertitaqaataapput, tamannalu naatsorsuutigineqartunit 43,9 mio. kr.-inik appasinneruvoq.

Siuliani allassimasut tunngavigalugit akitsuuteqanngitsunik tuniniaanermik atorunnaarsitsineq siunertaq naapertorlugu sunniuteqarsimanersoq inerniliisoqarsinnaangitsoq, iluanaarutissalli naatsorsuutigineqartumit ikinneruinnarsimasut, ataatsimiititaliamut paasissutissiissutigineqarpoq. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq aappassaaneerinissamut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussimmata, taannalu malillugu eqqussuinermi akitsuutit 2013-imi suli ikileriarnissaat naatsorsuutigineqarluni (nr. 64).

Konto pingaarneq 24.11.10 Nioqqutissanik eqqussuinermi akitsuutit

Imeruusaatinik qiimmassaatitalinnik, kulisyremik aammalu ethanolimik akoqanngitsunik, eqqussuinermi akitsuusiisinaanermut periarfissat misissoqqullugit 2011-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut isumaliutissiissummi ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigaa. Suliaq ataatsimiititaliamit ukioq manna malitseqartinneqarpoq. Naalakkersuisunilli paasissutissiissutigineqaannarpoq puiaasaaqqanik utertitseriaatsimik nutaamik naalakkersuineramik suliaqartut isumerfiginninnissat utaqqqineqartoq. Taamatut akineq naammaginangitsutut suliamullu attuumassuteqanngitsutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Paasissutissiissutigineqartut malillugit imeruusaatit qiimmassaatitalit taakku ullumikkut akitsuusersugaangillat aammalu akitsuuserneqarnerat pisariitsumik allaffissornikkullu annertunerusumik pisarissersuutaangitsumik atuutsinneqalersinnaalluni. Akitsuusiinikkut ukiumut 5 mio. kr.-it iluanaarutigineqarsinnaasut missingerneqarsimasoq ataatsimiititaliamut siusinnerusukkut ilisimatitsissutigineqarpoq. Iluanaaruteqarnissaq aammalu peqqinnissaq eqqarsaatigalugu akitsuusiinissaq illersorneqarsinnaassaaq. Tamatuma saniatigut unammilleqatigiinnermut aamma tunngassuteqarpoq, tassa imeruusaatit qiimmassaatitalit ilaannik eqqussuinermit akitsuusiinnginneq imeruusaatinut allanut sanilliullugu naapertuutinnngitsumik taakku akikinnerunerannik kinguneqarmat.

Konto pingaarneq 24.11.20 Akitsuutit, akiliilluni piniarneq aalisarnerlu

Akitsuutit matumani pineqartut qaffanneqarnissaanut periarfissat misissoqqullugit 2013-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu ataatsimiititaliap aammaarluni Naalakkersuisunut kaammattuutigaa (apeqqut 6.24). Tammajuitsussanik piniarnermut akuersissutit akitsuutaasa 2014-imi qaffanneqarnissaat aammalu ingerlatsisut akuutinniarneqarnissaat sulissutigineqassasoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisup kaammattutigaa. Taamaaliordermi unammillersinnaaassuseqarneq sunnerneqassanngitsoq Naalakkersuisut akissutaannit ataatsimiititaliamit paasineqarpoq, taamaattumillu akitsuutit assersuutigalugit akinut akissarsianullu iluarsiissuteqarfigineqarsinnaasut. Suliaq tamanna 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu Naalakkersuisunit neriorsuutigineqaraluartutut siuariarfiusimannginnera ataatsimiititaliamit ajuusaarnartutut isigineqarpoq. Taamaattorli akitsuutit 2014-imi qaffaavigneqalersaarnerat nuannaarutissaalluni.

2.3. Suliassaqarfik 30 – Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Aggeqqusissut apersuinerinermullu allakkiaq kiisalu ilanngussat tassunga atasut isumaliutissiissummut ilanngussaq F-tut ilanngunneqarput.

Sulisunik ilinniartitsineq ilinniartitseqqinnerlu pillugit takussutissiaq

Sulisunut aningaasanut inatsit naapertorlugu isumaginninnermut suliassa qarfiup iluani suliassanik isumaginnittunut ilinniartitaanikkut ilinniartitseqqinnikkullu suliniutit pillugit pingaarnertut takussutissamik 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappaasaaneerneqarnerata kingorna kingusinnerpaamik ullup ataatsip qaangiunnerani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassiusseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit aallarniutigalugu qinnuigineqassapput.

Konto pingaarneq 30.01.04 Namminersorlutik Oqartussat illuutaannik aserfallatsaaliuneq – Ilaqutariinneq

Konto pingaarnertut assigiinngitsut ataanni ataatsimut isigalugu sanaartornermut iluarssaanermullu pisariaqartitsineq ataatsimiititaliap ukioq manna aammaarluni sammivaa. Taamaattumillu tamanna iluaqutariinnermut tunngasuni ataatsimiititaliamit aamma apeqquaqarfigineqarpoq (apeqqut 7.2 aamma apersuinissamat apeqqut 2). Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit aammalu innarluutilinnut angerlarsimaffiit aserfallatsaaliorneqarnerannut konto pingaarneq una taamaallaat atornerqartarmat. Tamanna kommunit piviusumik suliassa qarfigaata Naalakkersuisut oqaatigaat, tassa inatsisit naapertorlugit aningaasat kommuneersuummata, kontomili matumani immikkoortinneqartarlutik, tamatumanilu atuinerussutit atuinikinnerussutillu nuunneqarnissaat periarfissaalluni. Illuutit aserfallatsaaliorneqarneranni 10 mio. kr.-it missaanniittunik kinguaattooruteqartoqartoq nalilerneqarpoq, taakkulu 2012-ip aamma 2013-ip ingerlanerani angumerineqassasut naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma piviusunnngortinneqarnissaata isumagineqarnissaa qulakkeeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Konto pingaarneq 30.10.47 Meeqqanut inuusuttunullu periusissiaq

Meeqqanut inuusuttunullu periusissiaq ataatsimiititaliamit soqutiginarinneqarpoq, taamaattumillu tassani suliniutissat ingerlanneqarnissaat apeqqutigisimallugit (apeqqut 3.11 aamma apersuinissamat apeqqut 1).

Naalakkersuisut paasissutissiippat Namminersorlutik Oqartussani aammalu kommunini suliaqarfiit akornanni immikkoortorta qarfiillu akornanni suleqatigiinnerup siuarsarnissaanut piffissamik sulisunillu atuisoqarsimasoq, taamaalilluni suliniutit ataasiakkaat ingerlanneqarsinnaaqullugit. Naalakkersuisut naapertorlugit tamatumunnga salliutillugu pissutaavoq suleqatigiinnermi ataatsimut taaguutit amigaataarnerisa kinguneranik suleqatigiinnerup atugassarissaarsimannginnera. Tamatulli piareersaataasumik suliaqarnikkut akisussaaffit suliassallu ersarinnerusumik agguataarneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaannut peqataaqataavoq kiisalu oqartussa qarfiit tamarmik suliniuteqarnerisa pitsaanerusumik inissinneqarnerannut. Taamatut suleqatigiinneq kommunini aamma Namminersorlutik Oqartussani piffissami sivirusunerusumi pisariillisaassasoq isumalluutinillu atuinermik pitsanngorsaassasoq Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumit naatsorsuutigineqarpoq.

Meeqqanut inuusuttunullu periusissap malitseqartinnissaani aningaasat ukioqqortussutsimut ajornartorsiutinullu agguataagaasumik siusissukkut iliuuseqarnissamat kiisalu atornerluineramik katsorsaanissamat 2012-imi atugassanngortinneqarsimapput. Suliassa qarfik taanna ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq, taamaaliornikkut ukiukinnermi siusissukkut iliuuseqartoqarsinnaaqullugu, taamaalillunilu ataasiakkaat kingusinerusukkut inuunermi ajornartorsiuteqalernissaat pinngitsoortinneqarluni. Taamaattumik suliniutit sunniutaat inernerilu ataavartumik nalilersortaqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**,

taamaaliornikkut taakku pisariaqarpat ingerlaavartumik iluarsineqarlutillu allangortinneqarsinnaaqullugit. Kiisalu suliassaqarfimmi pisariillisaanerit nukiillu atukkat annertusarnerisa inernerisa takunissaat ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq. Suliassami kisitsisit piviusorsiorneroqqullugit ataatsimiititaliap kaammattuuteqarneratigut Naalakkersuisut allanguutissatut siunnersuummik saqqummiussippot (nr. 6).

Konto pingaarneq 30.11.10 Ineqarnermut tapiissutit

Ineqarnermut tapiissutit iluanaarniutigineqarnissaat atonerlunneqarnissaallu pinngitsoortinniarlugu suliassaqarfik nakkutigineqarnersoq, ataatsimiititaliamit kaammattorneqarlutik, Naalakkersuisut erseqqissumik akisinnaasimanngilaat. Kommuni kisitsisitigut paasissutissaatigisinnaasai ineqarnermut tapiissutinik tunniussinermut takussutissiisinnaasut pissarsiarineqarnissaat kiisalu ineqarnermut tapiissutit siunertaanngitsumik atorneqarnissaannik pinngitsoortitsinissaq siunertarlugu piaartumik nalunaarusiornissaq Naalakkersuisut neriorsuutigaat. Kommunit kisitsisitigut paasissutissaataat sukumiisumik sularineqassasut ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqassaaq**, taamaaliornikkut ikiorserniakkat siunertaanngitsumik eqqornerlunneqaaqqunagit. Kiisalu nalunaarutip aalajangersagaasa aqutsivigineqarsinnaanissaat qulakkeerneqartariaqarpoq. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit isertuanani oqaatigineqassaaq suliassaqarfik pineqartoq tamakkiisumik paasisaqarfigisinnaajumallugu kisitsitigut paasissutissanik kommuninut pissarsiniartariaqartoqarnera tupigusuutigineqarmat. Ataatsimiititaliap imminut aperinngitsoorsinnaanngilaq kisitsisitigut paasissutissanik tunngavissaqaratik Naalakkersuisut aningaasaliissutinik qanoq aqutsillutillu missingersuusiortarnersut? 2009-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersutip aappassaaneerneqarnissanut isumaliutissiisummini ima **kaammattuuteqarnini** ataatsimiititaliap isumakuluuteqarluni eqqaasitsissutigissavaa:

”Kaammattuut nr. 4

*Ilaqutariinnermut tunngasuni tamani kisitsisitigut paasissutissanik pissarsisinnaanissamut tunngavissap pisariaqartup Naalakkersuisunit qulakkeerneqarnissaa ataatsimiititaliamit **sakkortuumik kaammattuutigineqassaaq**. Sulinerup tamatuma annertuumik siuariarfiusimanerata inernerinut uppernarsaatit kingusinnerpaamik 2010-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinermut atatillugu Naalakkersuisunit saqqummiunneqarnissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.”*

Suliassaqarfik aappaagu aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu uparuaaffigineqaaqqittariaqassappat ataatsimiititaliamit nikalluallaatigineqassaaq. Tamatuma tungaanut suliaq erseqqinnerusumik misissuiffigeqqullugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq**.

Konto pingaarneq 30.12.09 Siusinaartumik pensionisiat

Siusinaartumik pensionisiallit suli taama amerlatiginerat ataatsimiititaliamit isumakuluutigineqarpoq. Siusinaartumik pensionisiaqarneq imaanngimmat inuunerup sinnera tamaat atuuttusaaq aammalu piginnaangorsarneqarnissaamut periarfissat ingerlaavartumik isumaliutigineqartassammata siusinaartumik pensionisiat pillugit 2008-mi nassuiaammi aalajangersarneqartoq Naalakkersuisut akissuminni innersuussutigaat. Tamanna ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq. Suliassaqarfik pillugu inatsit atuuttoq naapertorlugu piginnaangorsarnissamut periarfissaqassaaq, taamaattumillu ataavartumik siusinnaartumik pensionisiaqarnermut taarsiullugu piginnaangorsaaajuarnissaq imaluunniit piffissap ilaani suliffeqarnermik aaqquussineq pillugu kommuninik oqaloqateqarnerup Naalakkersuisunit

aalajangiusimaneqarnissaa pingaaruteqarpoq. Siusinaartumik pensionisiaqartoq piffissap ilaani suliffeqalersinnaappat aningaasatigut sunniutit saniatigut innuttaasunut ataasiakkaanut taakkulu naleqartumik inuuneqarnissaannut tamanna aamma pitsaasumik sunniuteqassaaq. Piffissap suliffiusup qanoq sivisutiginnissaani soorunami apeqqutaavoq ataasiakkaat timikkut tarnikkullu qanoq innerat.

Namminersorlutik Oqartussanit 50 %-imik aningaasalersorneqartumik kommunit tassaammata siusinaartumik pensionisiaqartitsilertartut iliuusissanik – pitsaanngitsumik pitsaanerumilluunniit - kommunit aningaasaqarnikkut ersarinnerusumik kajumissaataasinnaasunik Naalakkersuisut piaartumik misissuequllgit siunnersuuteqaqqullugillu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**, taamaaliornikkut siusinaartumik pensionisiaqartitsiliinnarnissamut taarsiullugu nalilersueqqinnissamut, piginnaanngorsaanissamut aammalu piffissap ilaani suliffeqarnermik aaqquissuussinissamut periarfissat qulakkeerneqarlutik. Tamatuma saniatigut suliassaqarfik una pingaarutilik malitseqartitsivigeqqullugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq**.

Konto pingaarneq 30.13.41 Innarluutilinnut angerlarsimaffiit

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani A1-imiittariaqaraluartunik Aaqamut inissiisoqartarnersoq ataatsimiititaliamit Naalakkersuisumut apeqqutigineqarpoq (apeqqut 7.10 b). Tamanna Naalakkersuisumit uppersararpeqqarpoq, tassa forständerip naliliinera malillugu Aaqami najugaqartut arlallit A1-imi uninngasinnaagaluarumata imalunniit sulilu annertuumik tarnikkut napparsimagaluartik siusippallaamik angerlartinneqarsimmamata. Naalakkersuisut naapertorlugit illut katsorsaasinnaanerullu pisariaqartut pissarsiarinissaat qanoq akeqassanersut aningaasatigut missingersuusiortoqarsimanngilaq, najoqarfili innarluutilinnik ineqartitsinermi sanaartornermi / illunik allangortitserinermi tulliullugu salliutinneqarpoq. Paasissutissat taakku ataatsimiititaliamit isumakulunnartinneqarmata Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq suliaq malitseqartitsivigeqqullugu kaammattorneqarpoq.

Konto pingaarneq 30.19.10 NCB-mut akitsuutinut akiliutit

Tapiissuteqarnissamut periarfissat pillugit nutaamik eqqarsarnissamut periarfissat misissorlugit sulinerup killiffia pillugu ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq (apeqqut 7.13 kiisalu apersuinissamut apeqqut 6). Naalakkersuisut naapertorlugit tusarniaanermik ingerlatsisoqarsimavoq, tamatumani paasineqarsimalluni aaqquissuussineq ullutsinnut naleqqukkunnaarsimasoq. Nutaamik agguaasseriaaseqalernissaaq Naalakkersuisunit sulissutigineqarpoq. Tamatumani tapiissuteqartarneq NCB-mut aningaasartuutiniq utertitsiviginnittarnerinnarmik imaqartikkunnaarlugu, aammali nipilersukkanik digitaliusumik internetikkut niuernerumut naleqqussarneqarsinnaavoq immaqalu tunisassiornermut tapiissuteqartarnermik ilaqartinneqarsinnaavoq. Tamanna ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq, tassa aningaasanik agguaassisarnerup nalilersoqqinneqarnissaa pisariaqartinneqarmat. Periusissamik nutaamik inerisaanerminni nipilersornermik ingerlatsisut aamma eqqarsaatigeqqullugit Naalakkersuisut **kaammattorneqarput** aammalu tamanna pillugu ilismatinneqarnissani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq **kaammattuutigaa**.

Konto pingaarneq 30.19.13 Timersornermut tapiissutit

Ilaasortat amerlassusiinik Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiiffiit Kattuffiannit (GIF) nalunaarutigineqartunik tigulaarinikkut misissuinissat siorna neriorsuutigineqartut ingerlanneqarsimanersut paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. GIF pasinarsarniarlugu taama aperisoqannigilaq, ilaasortalli

amerlassusiisa uppernassuseqarnissaat siunertamut tassunga aningaasanik immikkoortitsinissamik Inatsisartut aalajangernerannut tunngavittut pingaartutut isigineqartariaqarmat. Ilaasortanut kisitsisit 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi malunnaatilimmik allanngoriarnerat ataatsimiititaliamit aamma Naalakkersuisunut apeqqutigineqarpoq. Ilaasortat amerlassusiat aningaasaqarnerlu tigusillattaarluni akuttunngitsumik misissuiffigineqartartut Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa. Nalunaaruteqartarnerup pitsaassusianik ineriartortitsinissaq anguniarneqartoq Naalakkersuisup ilanngullugu paasissutissiissutigaa. Ilaasortat amerlassusiannik eqqortumik takutitsisuunera neriuutigalugu aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqarsimasoq ataatsimiititaliap iluarisimaarlugu paasivaa (nr. 8).

Angusassat pillugit isumaqatigiissut suli atsiorneqanngitsoq GIF-imut tapiissutinik Naalakkersuisup tunniussisimanera 2012-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaani uparuarneqarpoq. Apeqqut taanna ataatsimiititaliamit ukioq manna malitseqartinneqarpoq (apeqqut 7.15). Aningaasanik siullermik tunniussinissaq sioqqullugu Naalakkersuisut 2012-imi isumaqatigiissummik atsiuisimanerat ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq.

Ataatmiititaliamilli oqaatiginngitsoorumaneqanngilaq GIF-imut tapiissutit pinngitsooratik sukumiisumillu naliliiffigineqarnerannik ingerlaavartumik nakkutilliinissaq suli pisariaqartinneqarmat, taamaaliornikkut qulakkeerneqarsinnaaqqullugu tapiissutit GIF-imi allaffissornermut tamakkiisumik atorineqaratik timersortartunut iluaqutissiissutigineqartut. Takussutissiinissaq piinnarlugu angusassat pillugit GIF-imut isumaqatigiissuteqartoqassanngilaq, tamatumuunali qulakkeerneqassalluni suliassa qarfimmu tassunga pisortat aningaasaliussa at ikingitsut akisussaassuseqartumik atorineqarnissaat.

Konto pingaarnaq 30.19.14 Nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu suliniaqatigiiffinnut tapiissutit

Suliassa qarfik taanna pillugu ataatsimiititaliaq apeqquteqarpoq (apeqqut 7.16). 2012-imi § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 62 naapertorlugu neriorsuutigineqaraluartut 2012-imut angusassat pillugit Sorlammut isumaqatigiissutissaq suli suliarineqanngitsoq Naalakkersuisut akissutaat tunngavigalugit ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq. Angusassat pillugit isumaqatigiissut 2013-imut atuuttussa isumaqatigiissutigineqassasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Kiisalu 2011-imi kukkunersuisut nalunaarutaanni immikkoortunik arlallinnik apeqquserneqarsinnaasunik peqartoq Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut ilisimatitsipput. Kiisalu taakku eqqortumik nalunaarneqarnissaat qulakkeerneqarsinnaaqqullugu ilaasortat amerlassusiat pillugu kukkunersuisup tigusillattaarluni misissuinissaa pillugu piumasaqaat angusassat pillugit isumaqatigiissummum Naalakkersuisut ilanngutilersaarpaat.

Missingersuusiornermut malittarisassami 2008-meersumi kapitali 12 naapertorlugu nalunaarusiat pisariaqartut Naalakkersuisunit tiguneqarsimangitsut ataatsimiititaliap paasivaa.

Paasissutissat saqqummiunneqartut ataatsimiititaliamit assut isumakulunnartinneqarput. Sorlammi aningaasaqarnikkut tunngavilimmik aqutsisoqannginnera aammalu Sorlaap aningaasaqarnikkut tunngavilimmik aqunneqannginnera **attaneqarsinnaanngilluinnarpoq**. Taamaattumillu tapiissutitut aningaasaliissutit eqqortumik aqutsivigineqarnissaasa aammalu ilaasortat amerlassusiannik eqqortumik nalunaarutigineqarnissaasa, taakku tapiissutinik annertussusiliinermi atorineqartarpat, qulakkeerneqarnissaat siunertarlugu meeqqanut inuusuttunullu suliniaqatigiiffiit

kukkunersiorneqartarnerannik sukaterinissap pisariaqartinneqarneranik Naalakkersuisut tikkuagaat ataatsimiititaliamit tamakkiisumik isumaqatigineqarpoq. Aammalu missingersuusiordermut malittarisassami 2008-meersumi kapitali 12 naapertorlugu suliaasaqarfiup nakkutigineqarnerata siunissami sukateriffigineqarnissaa qulakkeeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Konto pingaarneq 30.19.17 Kalaallit Nunaata Radiuma - KNR

Pisariillisaanissamik siunnersuusiordernissaq siunertaralugu suliffeqarfiup siunnersuisarfimmit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumit tusagassiorfinnik taamatullu pisariillisaanernik ilisimasalimmut misissorneqarnissaa iluaqutissarsiviusinnaanersoq 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummulli atatillugu ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Taamani Naalakkersuisut kaammattuutigaat aqqissuusseqqinnerit ingerlasut ingerlannissaannut KNR eqqisisimatinneqarallassoq. Taamaattumillu ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatikkuat ataatsimiititaliap isummenera Naalakkersuisunit maanna naaperiaaffigineqarmat ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq (suliaq nr. 12-600), taanna malillugu KNR-ip aningaasaqarnera ingerlatsineralu misissuiffigeqqissaarneqassasut kissaatigineqarpoq, tamatumani KNR-ip aningaasaqarnera, aqqissuussaanera aallakaatitassiorneralu qulaajarneqassallutik. Kiisalu missuinikkut tusarnaartartut isiginnaartartullu amerlassusiat kiisalu tamatigoortumik aallakaatitassiornissamat KNR-ip saniatigut allanut pisussaaffiliisinnaanermut periarfissat qulaajaavigineqassapput. Naggataatigullu tusagassiorfinnut assingusunut assersuutigalugu Savalimmiunersunut Islandimeersunulluunniit sanilliussinermik misissueqqissaarneq imaqassaaq. Misissueqqissaarneq tungavigalugu aalajangiinissaminni pisariillisaataasinnaasut ilanngullugit eqqarsaatersuutigeqqullugillu ilannguteqqullugit Naalakkersuisut **kaammattorneqarput** aammalu tamanna pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut aamma Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqarnissamat **kaammattorneqarput**. Isertitanik matussusikkamik ingerlatsinissamat KNR-ip periarfissai atorluarneqartutut isigineqarnerisut aappassaaneerinissamat akissuteqaamminni paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput**.

Taama oqareerluni ataatsimiititaliap soorunami akuersaarpa KNR-imit pitsaassutsit tunniunneqartut aallakaatitarineqartullu pitsanngorsarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat ullumikkut siunissamilu akisussaaqataammata, taamaapporlu aallakaatitarineqartussat naatsorsuutigineqartut pillugit aalajangersimakanersorujussuarmik sinaakkuteqartumik innuttaasunik sullissinissamat ukiut arlallit ingerlaneranni akuttunngitsumik isumaqatigiissuteqartarsimammat. Tamatuma saniatigut illutat atortorissaarutillu pitsaanngitsut ataatsimiititaliap ilisimavaa, tamannalu ukiuni aggersuni aningaasaliissuteqarnissamik pisariaqartitsinerup annertuseriarnera kingunerisinnaavaa. Aappassaaneerinissamat allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussimmata oqaatigineqassaaq (nr. 67). Taanna kapitalimi 3-mi immikkut sammineqassaaq.

Konto pingaarneq 30.19.20 Arctic Winter Games (AWG)

AWG pillugu Kommuneqarfik Sermersuumut tunngatillugu aningaasatigut pisussaaffittut Naalakkersuisup tigusai pillugit erseqqinnerusumik paasissutissinneqarnissaaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumut qinnutigaa.

Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa AWG-ip 2016-imi ingerlanneqarneranut aningaasartuutit Iqalunni ishockeymik ingerlatsinissaaq ilanngullugu 48,9 mio. kr.-iusussatut missingerneqartut. Naalakkersuisut Sermersuullu Kommunia tamarmik immikkut 22 mio. kr.-inik

anigaasaleeqataassapput, tamatumalu saniatigut sinneruttunut 5 mio. kr.-inut maani Arctic Winter Games Steering Committee anigaasalersuisussarsiusaaq.

2012-imi anigaasanut inatsisissatut siunnersuummisulli aaqqissuussinermut tunngasumik pituttuisumik isumaqatigiissusiornissamat oqaasertaliussakkut maanna piginnaatitsissuteqartoqanngimmat oqaatigineqassaaq. Oqaasertaliussaq taamaattoq anigaasanut inatsisiliassami aggersumi ilanngunneqarumaartoq ataatsimiititaliap ilimagaa, tamatumalu kingorna taamanikkussamat Anigaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasumit isummerfigineqarsinnaassaaq. Tamatumani inatsisitigut pisariaqartumik tunngavissaqarani isumaqatigiissuteqartoqarsimassanngitsoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Kiisalu ilaatigut aaqqissuussinermut anigaasartuutissat killilersimaarniarlugit anigaasaliisartut peqataasullu namminersortut qanimut suleqatigalugit aaqqissuussinerup ingerlanniarneqarnera aalajangiusimaneqartoq Naalakkersuisup 2012-imi anigaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu oqaatigaa. Aamma tamanna Anigaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tapersorsorneqarsinnaavoq. Ilassutitut anigaasaliissuteqarnissamik 2016-imi qinnuteqarnissaq pisariaqaleqqunagu piviusorsiorlumik missingersuusiornissamik aammalu pilersaarutip sukangasumik aqutsivigineqarnissaata aalajangiusimaneqarnissaanik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**. Suliaq 2013-ip ingerlanerani malitseqarteqqullugu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaq ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq**.

Aaqqissuussinermi KNR TV-kkut aallakaatitsissanersoq suliniutip pilersaaruserneqarnerani ilaatinneqassamat ataatsimiititaliamit tikkuarneqassaaq. Tamatumunnga anigaasartuutaajunnartut suliniummut ilaatinneqassapput suliniummullu anigaasaliissutaareersunit matussuserneqassallutik. Siunertamat tassunga kingusinnerusukkut ilassutitut anigaaliissuteqarnissamik qinnuteqartoqassanngilaq, tamannalumi missingersuusiornermut inatsimmut sanilliullugu aamma unioqquitsinerussaaq, tassa suliap missorneqarnissaanik pisariaqartitsineq matumuunakkut tikkuarneqareermat.

Konto pingarneq 30.21.02 Atuakkanik kalaallisuunik saqqummersitsinermut tapiissutit

Konto pingarnermi matumani anigaasaliissutit atuakkanut tapiiffigineqarsinnaasunut nunatsinni atuakkiarineqartartunut naapertuuttut Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa taamaattumilu anigaasaliissutit amerlineqarnissaat pisariaqartinneqarani. Tamanna ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. Tamatuma saniatigut maanna digitaliusumik ingerlatsinermi tapiissutinik atueriaatsip allangortinneqarnissaa pisariaqarnersoq isumaliutigineqartoq oqaatigineqarpoq. Tamannali pillugu aalajangiinissaq tigussaasumilluunniit iliuseqarnissaq uaneralaarsuarmiinngilaq .

2.4. Suliassaqarfik 34 Peqqissutsimut Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmu matumunnga tunngatillugu apersuinerumik ingerlatsisoqanngilaq. Peqqinnissaqarfiup anigaasaqarnera pillugu nassuiaat nassiunneqartussatut neriorsuutigineqartoq ataatsimiititaliamit sulii utaqqineqarpoq.

Peqqinnissaqarfiup ataatsimut isigalugu anigaasaqarnikkut inissisimanagera

13 mio. kr.-inik, anigaasaliissutit 101 procentiisa atorneqarnerannik naleqartumik atuinerussuteqarluni Peqqinnissaqarfiup naatsorsuutit ukiuat 2011 qaangerpaa. Tamanna ilaatigut utaqqisut immikkut ittumik ikilisarneqarnissaannut ukiup ingerlanerani ilassutitut anigaasaliissutit

aqqutigalugit suliassaqarfimmut 25,9 mio. kr.-inik aningaasaleeqqittoqarnera aallaavigalugu isigineqassaaq. Ilassutitut aingaasaliissutit taakku taamaallaat ilaannakortumik IST-mut sunniuteqanngillat. Ukiup ingerlanerani Peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissuteqaqqinnissaq ukiut siuliini aamma pisariaqartarsimavoq.

Peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutit ukiut arlallit ingerlaneranni amerliartuinnavissimanerat nalinginnaasumik ilisimaneqarpoq. Tamatumunnga pissutaasut amerlapput, maannangaarli assersuutitut taaneqarsinnaallutik nakorsaait akiisa qaffakkiartornerat, sullissineq pillugu naatsorsutigisat qaffasinnerat, katsorsaariaatsit nutaat, teknologiikkut ineriartorneq, taartaasunut aningaasartuutit aammalu sulisussarsiniarnermi ajornartorsiutit, innutaasut katitigaaneranni allannguutit, inooriaatsimik allaaveqartumik nappaatit il.il. Aningaasartuutaasut taakku amerlanersaasa assigiissutigisaat tassaavoq piffissaq qanittoq eqqarsaatigalugu taamaallaat killilimmik sunnerneqarsinnaanertik.

2010-mi Peqqinnissaqarfimmut aningaasartuutit pisortat aningaasartuutaasa tamarmiusut 13,8 procenteraat. Taassuma qaffannginnissaannaaluunniit anguniarlugu sukangasumik pingaarnersiuiilluni tulleriarisoqartariaqarpoq nuannarineqanngitsunillu aalajangiisoqartariaqarluni.

Taamaalillunilu Deloitte 2010-mi tikkuarpaa katsorsaanissamut periarfissat ineriartornerisa aammalu sullissutit nutaat ujartorneqarneruleriserisa kingunerisaannik ukiuni aggersuni ukiumut 20-30 mio. kr.-inik Peqqinnissaqarfimmut nuussisoqartariaqarnera naatsorsuutigineqarsinnaasoq. Ilaatigut pinaveersaartitsiniutinik siunnerfiliisumik suliniuteqarnikkut, Peqqinnissaqarfimmi naammassineqartartut siuarsaaviginissaannik suliniuteqarnikkut, naalakkersuinikkut pingaarnersiuiilluni sukannersumik tulleriarinikkut aammalu suliassaqarfinni attuumassuteqartuni sullissinerup qanoq qaffasissuseqarnissaanik isummerfiginninnikkut aningaasaqarnikkut unammilligassat illua tungilerneqassasut 2025-imut pilersaarummi anguniarneqarpoq.

Tassunga atatillugu nuannarineqanngitsunik aalajangiinissamut aammalu peqqinnissamut tunngasuni pingaarnersiuiilluni tulleriarinernik sukangasumik aalajangiinissamut tamarmik immikkut akisussaaffimminnik kivitsinissamik Inatsisartunut ilaasortat ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Tamanna ilaatigut pisinnaavoq siunnersuutinik aningaasartuuteqarfiussanik aningaasalersorneqarsimannngitsunilluunniit ingerlaavartumik saqqummiussinnginnikkut imaluunniit aningaasaqarnermut tunngasut peqatigisaanik isummerfiginagit nalinginnaasunik najukkaniluunniit sullississutinik pitsaannerusunik akisunerusunilluunniit atuinissamik piumasaaqateqannginnikkut.

Peqqinnissaqarfimmi utaqqisut allattorsimaffii

Peqqinnissaqarfimmi utaqqisut allattorsimaffii pillugit takussutissiaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq. Naalakkersuisut takussutissiaq matuma kingulianiittoq nassiuppaat:

Immikkut suliassat	September 2009		September 2010		September 2011		September 2012	
	Nappar- simasut amer- lassusii	Nappar - simasut amer- lassusii	Nappar - simasut amer- lassusii	Taakk. 15-it ataall. Uk.	Nappar- simasut amerlass usii	Taakk. 15-it ataall. Uk.	Nappar- simasut amer- lassusii	Taakk. 15-it ataall. Uk. 15
Seeqqulersinnerit siffia- lersinnerillu	320	0	322	0	309	0	154	0
Saarngup nakorsaata pilattaanerit allat	188	3	197	6	169	2	74	0
Parenkymkirurgi	396	12	377	7	393	8	335	11
Plastikkirurgi	34	2	28	1	21	2	11	1
Gynækologi	158	0	137	0	120	0	144	0
Isitigut nappaatit	533	1	532	1	565	20	525	9
Siutikkut, qinngakkut toqqusaakkullu nap- paatit	602	97	548	96	404	109	310	94
Katillugit	2.231	115	2.141	111	1.981	141	1.553	115

Malugiuk: Isikkut siutikkullu nappaatillit amerlaqisutigit illuatungeriinnik pilattarneqartussaapput (marloriarluni pilattaanerit)

Takussutissiami takuneqarsinnaasutut napparsimasut utaqqisunut nalunaarsuiffimmiittut ukiuni arlalinni taamaaginnarsimallutik maanna ikiliartortutut isikkoqarput. Utaqqisunik ukiuni kingullerni ikilisaasimaneq taamaalilluni sunniuteqarsimasoq ilimagineqartariaqarpoq. Utaqqisunut nalunaarsorsimaffinniittunik ikilisaaniarluni immikkut ittumik iliuuseqarneq qaangiuppat utaqqisut amerliartoqqilissanersut piffissap takutikkumaarpaa.

Peqqinnissaqarfimmi *utaqqisarnerup siviussusia* takussutissiami paasissutissiissutigineqanngilaq. Utaqqisutut allatsissimasut ikiliartunngippata utaqqisut allattorsimaffiat aatsaat ajornartorsiutaalissasoq oqaatigineqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut tunngaviunerusumik isigalugu oqaatigineqartariaqarpoq suliaritittussanik utaqqisoqartarnera pisariaqarlunilu ilimagineqartariaqarmat. Pilattartinnissami qanoq ittuugaluamiluunniit ingerlaannartumik pilattartinnissamik napparsimasoq kinaluunniit qulakkeerinniffigineqarsinnaassappat, tamatuma kingunerissavaa suliarisinnaasat sinnerlugit pilersitsisoqarnissaa, tamannalu aningaasaqarnikkut nammanneqarsinnaananilu piviusunngortinnissaa pisariusupilussuussaaq. Utaqqisut aqunneqarsinnaasumik amerlassuseqalerlutik ikiliartornerat malillugu Peqqinnissaqarfimmi suliarineqarsinnaasut aqunneqarnissaat naliliiffigineqarnissaallu siunertaralugu piffissat utaqqiffiusartut erseqqinnerusumik misissuiffigeqqissaarneqarnissaat naleqqutilissaaq.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit eqqaasitsissutigineqassaaq Dronning Ingridip Napparsimmavissuani immikkoortortani uninngaavinni siniffiit 100 procentingajammik atorneqarmata, tamannalu inissanik atorluaasoqarneranik nalinginnaasumik ersersitsivoq. Taamaattumillu utaqqisunik annertunerusumik ikilisaaneq piffissanillu utaqqiffiusartunik sivikillisaaneq suliarisinnaasat annertusarneqarnissaannut annertuumik aningaasalersuisariaqarnermik pisariaqartitsisinnaavoq.

Peqqinnissaqarfimmi taartaasartunik atuinermi aningaasartuutit

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani sinerissamilu napparsimmavinni taartaasartunik atuinermi aningaasartuutit killiffiannik paasitneqarnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq.

Takussutissiaq matuma kingulianiittoq Naalakkersuisunit nassiunneqarpoq:

DIH i 1000 kr.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 atukk. Au- gust	2012 missilior- lugit uk. aningaa- sartuutit
Nakorsat	2.452	2.339	9.249	6.359	1.886	406	412	800
Peqqis- saasut	17.650	27.107	37.627	24.053	11.274	7.869	1.848	4.000
Sulisut allat	118	272	701	620	241	191	29	200
Katillugit	20.221	29.718	47.577	31.032	13.401	8.466	2.289	5.000

SINERIAK 1000 kr.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 atuk- kat au- gust	2012 missilior- lugit uk. aningaa- sartuutit
Nakorsat	6.930	8.790	12.740	10.511	10.059	19.823	8.325	17.000
Peqqissaasut	7.411	4.107	10.209	5.021	1.667	831	0	0
Sulisut allat	140			160	625			0
Katillugit	14.481	12.897	22.949	15.692	12.351	20.654	8.325	17.000

Takussutissiani takuneqarsinnaasutut taartaasartoqarfinnut aningaasartuutit 2008-mi qaffariapiloorsimapput. Tamatuma kingorna 2010-mi - minnerunngitsumik Dronning Ingridip Napparsimmavissuani – annertuumik ikileriarsimapput, tamannalu 2011-mi 2012-imilu ingerlaqqissimavoq. Sinerissami aningaasartuutit suli amerlapput, naak apparialaarpasikkaluarlutik.

Ilaatigut sulisut nunaqavissut amerlanerulersinnaaqqullugit aammalu nunanit nunat avannarliit avataanniittunit sulisussarsisinnaaneq ammaanneqaqqullugu ilinniartitaanikkut suliniuteqarnissaq

pisariaqartinneqartoq 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappasaaneerneqarnissaanut isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap tikkuarpaa. Iliuusissat takku malitseqartinniarnert qanoq ingerlanersoq ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq (apeqqut 8.1d). Suliniutit arlallit ingerlanneqartut paasissutissiisutigineqarpoq, taakkununga ilalluni bacheloritut qaffasissusilimmik oqalutsit ilinniartitaaneq aammalu Kalaallit Nunaanni nakorsat aningaasarsiaasa atorfeqartitaanerminnilu atugarisaasa nunanut sulisussarsiorfigisartakkatsinnut sanilliunneqarnerisigut aningaasarsianik assersuusiornissaq. Suliniutissat taakku naapertuulluinnarsorinarput, naak minnerunngitsumik aningaasarsianik sanilliusinerup siusinnerusukkut ingerlanneqarsimannginnera tupinnartutut oqaatigineqartariaqaraluartoq. Aningaasarsianik taamatut sanilliusisimannginnerup kingunerisaanik sulisussarsiniartarnermut atatillugu aningaasarsiat apeqqutaanerpaaneq ajornerannik akissummi saqqummiunneqartut uppernarpallanngillat.

Konto pingaarneq 34.10.01 Peqqinnissamut Naalakkeersuisoqarfik

Taratsut nerisassiornermi atorneqartartut flourimik akusat annererusumik atorneqarnissaat qulakkeerniarlugu sulinerup killiffia Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutanut akissut erseqqinngilaq, taamaattumillu akissut tunngavigalugu suliassaq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit ingerlanneqalernera paasillugu ataatsimiititaliap iluarisimaarpaa. Suliap ingerlateqqinneqarnera pillugu erseqqinnerusumik paasisaqarnissaq ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq.

Konto pingaarneq 34.11.01 Napparsimasut nunani allani katsorsarneqartarnerat, timikkut nappaatit

Rigshospitalimut akiliutaasartut 8,5 mio. kr.-inik sipaarfigineqarnerannik kinguneqartumik katsorsaanerit pillugit Danmarkimi hovedstadsregionen isumaqatigiissuteqarfigineqarsimavoq. Taamatulli sipaaruteqarneq napparsimmavinnut allanut minnerunngitsumillu aammik akuiaalluni katsorsaanerit aningaasartuutit amerleriarnernannik illuatungilerneqarpoq, taamaattumillu aningaasartuutit amerlassusiat suut tamaasa ilanngullugit aalaakkaavoq. Sipaarutit peqqinnissaqarfiup iluani immikkoortuni allani aningaasartuutit amerlinerannit nungunneqartarnerat peqqinnissaqarfimmi ukiuni makkunani nalinginnaasutut isigineqarsinnaagunarpoq.

Konto pingaarneq 34.11.05 Imigassamik ajornartorsiuteqartunut katsorsaasarfiit

Kingullermik neqerooruteqartitsinermi Namminersorlutik Oqartussanut isumaqatigiissut Qaqqiffimmit annaaneqarnerata kingorna imigassamik ajornartorsiuteqartunik katsorsaavimmi nutaami manna tikillugu misilittakkat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarput. Apeqqummut 8.7a-mut akissummi paasissutissiisutigineqarpoq manna tikillugu misilittakkat pitsaasuusut, taamaattorli katsorsaariaaseq nutaaq suli atuutsikkartuaarneqartoq. Tamanna Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit malinnaavigineqassasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 34.12.01 Nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfiit, nakorsanit sullinneqarneq

Peqqinnissakkut iluarsaaqqinneq sipaaruteqarfiusimanersoq imaluunniit pisariillisaanikkut iluanaaruteqarfiusimanersoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Apeqqut 8.8a-mut akissummi paasissutissiisutigineqarpoq taamaattoqanngitsaq. Piffissami qanittumi sipaaruteqarnissaq aamma ilimananngilaq, taamaattorli iluarsaaqqinneq suliarineqarsinnaasut nalinginnaasumik amerleriarnernannik kinguneqarsinnaasooq ilamanarsinnaavoq. Suliarineqarsinnaasut taamatut amerliartornissaasa qulakkeerneqarnissaa anguniaqarfiusumik Naalakkersuisunit sulissutigineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut Peqqinnissaqarfimmi normunut pingaarnernut sianerermut innuttaasut akiliisussaajunnaarlugit Tusassimik aqqissuussineq iluarsineqarsinnaanersoq ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Apeqqut 8.8d-mut akissummi paasissutissiissutigineqarpoq taamatut aqqinneq qaammammut 55.000 kr.-inik imaluunniit ukiumut 660.000 kr.-inik akeqartussatut Telemit naatsorsorneqarsimasoq. Peqqinnissaqarfimmut telefonikkut innuttaasut attaveqarsinnaanerisa pitsanngoriarnissaanut sanilliullugu taamatut aningaasartuuteqarnissaq naapertuunnersoq nalilissallugu tunngavissatut pigineqartut tunngavigalugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq periarfissaqanngilaq. Apeqqut taanna Naalakkersuisut akissuteqaamminni aamma isummerfigisimanngilaat. Tamanna tunngavigalugu aningaasanik siunertamut tassunga immikkoortitsinissaq ataatsimiititaliamit maanna kaammattuutigineqarsinnaanngilaq. Apeqqut taanna Naalakkersuisumit isumaliutigineqartoq ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq, taamaattumillu isumaliutiginninneq taanna utaqqimaarneqarallarluni.

Konto pingaarneq 34.12.02 Ineriartorneq suliassallu

Konto pingaarnerp uuma sunik tamanik imaqartinneqalerneranik isumaqarnini taamaattumillu aningaasaliissutit taakkuninngalu atuinerup erseqqissarneqarnissaat pisariaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq apeqquteqarnermini oqaatigaa. Taamaattumillu erseqqissaataasumik takussutissartalimmik Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinerat ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq (Allannguutissatut siunnersuut nr. 11).

2.5. Suliassaqarfik 40 Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Aggeqqusissut apersuineremullu allakkiaq isumaliutissiissummut ilanngussaq G-tut ilanngunneqarput.

2008-mut tunngasumik ajornartorsiut – ukiut sisamat qaangiunneranni

“Ukioqatigiiaat marluiit” meeqqat atuarfiannik 2008-mi ataatsikkut qimatsinerat pissutigalugu ajornartorsiut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ukioq mana aammaarluni malitseqartippaa (apeqqut 9.1). ”Ukioqatigiiaat marluiit” (Naalakkersuisut nassuiaataat malillugu) tassaapput 1991-imi aamma 1992-imi inunngortut meeqqallu atuarfiannik juni 2008-mi qimatsisut. 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiissummini ataatsimiititaliaq allappoq:

”Inuusuttuaqqat ukioqatigiiaat marluiit ilinniarnernik ataatsikkut ingerlatsinissaasa nassatarisaanik ajornartorsiutaasinnaasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasarsimasunit ukiut ingerlaneranni pinaveersimatinniarneqartarsimanerat killilersimaarniarneqartarsimanerallu ataatsimiititaliaq suliamut soqutiginninneranut pissutaavoq. Suliassaq annertoq tassaasimavoq ilinniarfiit illutaannik allaffissornikkut ingerlatsinerannik, ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnerminnik naammassinnereerpata atorfissaaruttussanik annertusaanngikkaluarluni inuusuttut ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnissamut periarfissinneqarnissaannik ilinniarfinni inissanik naammattunik peqarnissap qulakkeernissaa.”

Ukioq kingulleq aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineranut atatillugu Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa ukioqatigiiaat taakku 40 procentii ilinniarnermik aallartitsisimasut.

Ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnermik aallartitsisimasut ukioq manna 55 procentit missaanniinnerarneqarput. Naalakkersuisut paasissutissiissutigisaat naapertorlugu tamatuma kinguneraa ukioqatigiiaat marluiit ilinniarnermik ingerlataqartut imaluunniit naammassinnissimasut ukiup ataatsip ingerlanerani 15 procentinik amerleriarsimasut. Taamatut annertungaatsiartumik qaffariarnermut kisitsisitigit paasissutissat suut tunngaviunersut aappassaaneerinissamut akissuteqaamminni paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit tassunga atatillugu qinnuigineqarput .

Naalakkersuisut naapertorlugit inuusuttut 2009-mi, 2010-mi aamma 2011-mi atuarfimmik qimatsisut ilinniartinnullu ingerlaqqissimasut 44-45 procentiupput.

Inuusuttut ukioqatigiiaat ilaasa minnerpaamik 70 procentit inuussutissarsiornissamut piginnaaniliisumik ilinniagaqarsimanissaat Naalakkersuisut 2025-imut pilersaarutaanni anguniagaavoq. Inuusuttut kisitsisinit taaneqartunit amerlanerungaartut meeqqat atuarfianik naammassinninnerup kingorna ilinniagaqalertanngippata anguniagaq taanna anguneqarsinnaanngilaq. Tamanna iliutsinik arlalinnik, soorlu taamaatiinnartartunik ikilisaanernik aammalu ilinniartut inaannik amerlanernik minnerunngitsumillu ilinniartinnit inissanik naammattunik soorunami malitseqartinneqartariaqarpoq, taamaaliornikkut ilinniarnissamut piginnaatitaaffeqarnermik pisussaaffeqarnermillu Naalakkersuisut anguniakkatut suaarutigisaat tunngavissaqarsinnaaqqullugu.

Konto pingaarneq 40.02.01 Ilinniagaqarsuteqartitsivik, aqutsineq aamma Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat

Ilinniartut inaanni inissat

Nuummi 2013-imi ilinniartut inaanni inissat 600-ngajaassasut ataatsimiititaliap apeqquteqarneratigit (apeqqut 9.3) Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Taakkununga ilaapput Kujallerpaani inissiat 94-it, inigineqarsinnaasutut sivitsorneqarallarsimasut oqoqartulli. Ilinniartut inaasa amerlineqarnissannut tunngavissap suliarineqarnissaa sulissutigineqarpoq (ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik suliassaq nr. 01.31.06/12-00598). Tamanna pillugu ataatsimiititaliaq ilisimatitsissuteqarfigisaqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

Ilinniartunut inissanik amigaateqarneq nunatsinni ilinniartunut, Nuummiinnaanngitsoq, aammali illoqarfinni ilinniartunni arlalinni assut ajornartorsiutaavoq. Ilinniartut inaannik sanaartornerup salliutinneqarnissaa pisariaqarpoq, taamaaliornikkut ilinniartut iliniarnerminnut atatillugu inissaqartinneqarsinnaaqqullugit. Tamana tunngavigalugu Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Anigaasaateqarfimmit atuinerit piviusorsioruunissaannik kaammattuutini ataatsimiititaliap innersuussutigissavaa, tak. Immikkoortoq 2.10.

Nuummi ilinniartut ineqarfiisa allaffeqarfiat

Nuummi ilinniartut ineqarfiisa allaffeqarfianni innersuussuteqartarneq eqqarsaatigalugu aqqissuusaanikkut ajornartorsiuteqartoqartoq ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq, tamannalu apeqquteqarfigineqarpoq (apeqqut 9.3 aamma apersuinissamut apeqqut 3). Naalakkersuisut malillugit tamatumunnga pissutaavoq ilinniartunut ilinniarnissaq sioqqullugu illoqarfiup ilinniartinnit avataani minnerpaamik ukiunik marlunnik sivissuseqartumi najugaqartutut nalunaarsorsimasunut inissanik tunniussinissaq Namminersorlutik Oqartussanit salliutinneqartarmat, akerlianilli Sermersuup kommuniata nammineq innuttarisami ilinniartut inaanni ineqarnissamik pisariaqartitai pissusissamisoortumik isumagalugit. Ilinniartut inaasa amerlisarneqarnissaat salliutikkumagitsik Naalakkersuisut allapput, tamannalu paasinartoq

ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, ilinniartunulli tamanut inissanik naammattunik peqalernissap tungaanut ajornartorsiutip tamatuma aaqinneqarnissaa pisariaqartinneqarpoq. Ilinniartunut inissanik amigaateqarneq innersuussutigalugu innersuusseriaaseq naammaginangitsoq ingerlanneqaannarsinnaangilaq.

Suliassaqarfik pillugu nutaamik nalunaarusiortoqannginnissaanik Naalakkersuisut aalajangererat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut ingerlateqqinneqarsimanngimmat pitsaanngilluinnartut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Naluneqanngitsutummi 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu Naalakkersuisup oqaatigaa taamaattumik nalunaarusiortoqassasoq. Inatsisartunut neriorsuutimi malinnginnissaanik aalajangertilluni pisariaqanngitsumik kinguarsaanertaqanngitsumik Inatsisartunut ilisimatitsissuteqarnissaminut Naalakkersuisoq pisussaaffeqarmat taama pisoqartillugu qularutissaanngilluinnarpoq.

Konto pingaarneq 40.02.06 Ilinniarnermi tapiissutit meeqqanullu tapit

Kalaallit Danmarkimi ilinniartut danskit ilinniagaqarnerisuteqartitsinerannut nuunneqarnissannik aaqqissuussineq ataatsimiititaliamit apeqqutigineqartoq (apeqqut 3.8 aamma apersuinissamut apeqqut 1). Naalakkersuisoq ima paasissutissiivoq:

”Naatsorsuinerit, ilaatigut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmiit suliarineqarsimasut naapertorlugit kalaallit ilinniagaqartut amerlanerpaat aningaasaqarnermikkut danskit SU-annut ikaarsaarnerminni pitsaanagerusumik atugaqartitaalissapput. Tamatumanili ilaanngillat ilinniartut marlunnik arlaqarnerusunilluunniit meerallit, kiisalu ilinniagaqartut SU-p saniatigut ukiumut 125.000 kr.-it sinnerlugit isertitaqartartut.”

Ilaqtariinnut meerartalinnut tunngatillugu nalunaarutikkut qulakkeerneqarpoq kalaalit DK-mi ilinniartut meerallit nunatsinni ilinniarnersuteqartitsinermit atugassarititaasut minnerpaamik assinginik atugassaqartinneqarnissaat. Kiisalu ilinniartitaanerit ingerlaqqiffiusuni immikkut inissaqartinneqarnissaq pillugu isumaqatigiissut atuuttoq danskit SU-annut nuunnissamik isumaqatigiissummut attuumassuteqanngitsoq apersuinermit paasissutissiissutigineqarpoq. Taamaalillunilu kalaallip ilinniartup danskit SU-annut nuunnermit kingorna nunatsinni ilinniagaqarnerisutinit ajornerusumik atugaqartinneqannginnissa ataatsimiititaliamit tatigineqarpoq. Kiisalu danskit SU-annut ikaarsaariarnerup kalaallinut Danmarkimi ilinniagaqartunut akornusiinnginnissaa Naalakkersuisunit qulakkeerneqassasoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq, taamaaliornikkut taakku januar 2013-imi aningaasaqarnikkut ajornartorsiuleqqunagit.

Siunertamut konto 40.91 Inuussutissarsiornermi atuarfiit

Siunertamut kontop matuma ataani ilinniartitaanerit arlallit taxameterimut periutsimik taagorneqartoq aqutigalugu tapiissutinik 2013-imi aningaasanut inatsit aallarnerfigalugu pissarsisalissapput. Naalakkersuisut nassuiaataat naapertorlugu (apeqqut 9.14) ilinniarfinnut ataasiakkaanut tapiissut tamakiisooq ingerlatsinermit tapiissutinut aammalu suliniutit aallaavigalugit tapiissutinut avitaavoq, tak. konto pingaarneq 40.91.31. Ingerlatsinermit tapiissutit ilinniarfimmi ingerlatsinermit aningaasartuutit ataanniippot suliniutillu aallaavigalugit tapiissutit ilinniarfitsinermit sulianut inatsimmi aalajangersarneqartunut taxameteri atorlugu akigitinneqartut naapertorlugit tunniunneqartarput.

Tapiissutitut aningaasaliussanik agguassineramik taama aqqissuussineq ataatsimiititaliamit soqutiginarinneqarpoq. Tamanna naatsorsuutit ersarinnerulernerannik pilersitsissasoq aammalu ilinniarfinni suliat amerlassusiisa aningaasatigut erserineqarnissaat qulakkeerneqassasoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Pineqartumi ineriartorneq malinnaavigeqqullugu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Iisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaq ataatsimiititaliamit kaammattorneqarpoq.

Konto pingaarneq 40.91.14 Kalaallit Nunaanni Imarsiornermik Ilinniarfik

Nuummi Imarsiornermik Ilinniarfeqalernissaanut siunnersuut pillugu namminneq atugassaminnik Naalakkersuisut isummernissaminnut tunngavissiorneranni naalaganngornianut ilinniarfimmi ilinniartussanik aallartittoqarnissaa suli uninngatinneqarallarpoq.

Ilaatigut piginnaasalinnik sulisussarsisinnaannginneq pissutigalugu nuunneqarnissaa siulersuisut aqutsisullu kaammattuutigigaat Naalakkersuisumik apersuineq tunngavigalugu ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Tamatuma akerlilernissaanut ataatsimiititaliaq ilinniakkatigut tunngavissaqanngilaq. Ilinniarfissat ujartorneqarfianni nunatsinni innuttaasut sapinngasamik qaffasinnerpaamik pitsaassuseqartumik ilinniagaqarnissamik neqerooruteqarfiginissaat ilinniarfeqarnermi siunertaavoq – tamatumani siunertaanngilaq piffinni aalajangersimasuni suliffissanik attassinisaaq.

Konto pingaarneq 40.92.13 Ilimmarfik

Ilinniarfiit assigiinngitsut arlallit Ilimmarfimmi ataatsimoortinneqarneranni ilinniakkatigut minnerunngitsumillu aningaasatigut sunniutissat ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarput (apeqqut 9.18 aamma apersuinissamut apeqqut 9). Ilimmarfimmi ilinniartitaanerit ingerlaqqiffiusut ”annikitsut” pingasut agguaqatigiissillugu akia Naalakkersuisunit paasissutissiisutigineqarpoq (apersuinissamut apeqqut 1). Tassani ilaatigut takuneqarsinnaavoq isumaginninnermut siunnersortinngorniaq ataaseq 155.000 kr.-inik 2012-imi akeqartoq naammassisorlu ataaseq 1,1 mio. kr.-ingajannik. Tusagassioortunngorniaq ataaseq 139.000 kr.-inik akeqarpoq naammassisorlu ataaseq 926.000 kr.-inik. Kiisalu teologimut ilinniartoq ataaseq 194.000 kr.-inik akeqarpoq naammassisorlu ataaseq 776.000 kr.-inik. 2013-imi aningaasanut inatsimmi suliassami kisitsisinut sanilliukkaanni naammassisut ikippit, taamaattumillu naammassisup ataatsip akia qaffasingaatsiarluni.

Ilinniartitaanerit pitsaassusiat ilinniartitaanerup akianut nallersuussinnaanersoq naliliiffiguassallugu pisariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Ilinniagaqarfiit aalajangersimasut salliutinneqassanersut isumaliutigineqartariaqarpoq aammalu ilinniarnermik pitsaasumik pilersitsinerup akeqarnera aalajangiusimaneqartariaqarluni. Innuttaasut amerlassusiat pissutigalugu ilinniartitaanerit arlaanni annertuumik ingerlatsisoqarneratigut iluaqutissarsisinnaaneq ajornarlunngajappoq, tamatumalu saniatigut sulisussat piginnaanillit kajumilersinneqarnissaat ajornakusoorsinnaalluni. Aningaasat killeqaqisut pingaarnersiulluni tulleriariffigineqarnissaat pisariaqarlunilu ilinniartitaanerit arlaat akikinnerusumik pitsaanerusumillu nunami allami neqeroorutigineqarnersoq naliliiffigineqartariaqarluni. Taamaaliornikkut ilinniartitaanerit nunatsinni ingerlanneqartussatut immikut toqqakkat salliutinneqarsinnaapput.

Ilinniartitaanermik ingerlatsinermi anguniakkanut sinaakkutissanik aalajangersaanissami anguniakkanik angusassanillu aqutsineq alloriarneruvoq, tamannalu ataatsimiititaliamit taparserneqarsinnaavoq. Ilinniarfiutigisanut, soorlu Inerisaavimmut, tamanna aamma atuutilersinneqassasoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Ilinniarfiissuup Inerisaaviullu

ataatsimoortinneqarneranni pisariillisaanikkut iluanaaruteqarnissaq naatsorsuutigineqarmat Institut for Læringimi annertunerusumik sipaaruteqartoqtoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat.

Qanoq sivilisutisumik sulisarnissamik isumaqatigiissutit il.il. Ilimmarfimmuut tamarmut atuuttussat assigiissarneqarnissaannik sulissutiginninneq taperaserini ataatsimiititaliap oqaatigissavaa, taamaaliornikkut ilinniarfinnik ataatsimuulersitsineq inaarneqarniassammat.

2.6. Suliassaqarfik 50-51 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliap apersuivoq. Aggeqqusissut apersuinernullu allakkiaq isumaliutissiissummut ilanngussaq H-tut ilanngunneqarput.

Konto pingaarneq 50.01.17 Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissut

2013-imit 2015-imut atuuttussamik aalisarneq pillugu Kalaallit Nunaat EU-mik nutaamik isumaqatigiissuteqarpoq, tassani aalisarnermut piunasaqaatit nutarterneqarlutik. Konto pingaarneq una konto pingaarnermut 51.02.02-mut, aalisarsinnaassutinik tunisinermut tunngasumut, ataqatigiissillugu isigineqassaaq. Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarlutik Naalakkersuisup paasissutissiisutigaat (apeqqut 10.2 kiisalu ilanngussaq H-p ataani allakkat):

”Allannguutit pingaarutillit tassaapput siunissami EU-mut pisassiissutissat kiisalu pisassiissutinut taakkununnga Kalaallit Nunaannut akiliutissat.

Kalaallit Nunaannut akiliutissat eqqarsaatigalugit maannakkut isumaqatigiissum-mut tapiliussamit annertunerusumik aningaasaliinerit qulakkeerneqarput, tassa EU-mut atugassanngortinneqartunut pisassiissutinut akiliutit, umiarsuaatileqati-giiffinnit akiliutit kiisalu Kalaallit Nunaata aalisarnikkut ingerlataqarfinut taper-sersuinissamut akiliutit. Taakku saniatigut pisassiissutinut ilassutaasinnaasunut matussutissanik ”sillimmatinik” pilersitsisoqarpoq...

Tamakkiisumik iluaqutigineqarpata isumaqatigiissut taamaalilluni Nunatta Karsia ukiumut 143 mio. koruuninik pissarsissaaq, tassa periarfissat tamarmik atorineqarpata, tassunga ilanngullugu EU-mut qaavatigut pisassiissutit.”

Taamaalillunilu aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissummi siusinnerusumut sanilliullugu amerlanerusunik isertitaqarnissap isumaqatigiissutigineqarnissaata anguneqarsinnaasimanera Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Aalisarnermut isumaqatigiissummi suliamut tunngasut malitseqartinnissaannik Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap ataatsimiititaliamit kaammattorneqarpoq.

Konto pingaarneq 50.01.18 Ingerlatsinissamik isumaqatigiissutit, tunisassiorfiit

Tunisassiorfiit konto pingaarnerup matuma ataaniittut 2014 aallarnerfigalugu pisortanit tapiissuteqanngilluinnartumik ingerlalissasut aningaasaliissutissanik missingiinerminni Naalakkersuisut tunngavissaatippaat. Taamatut anguniagaqarneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tunngaviusumik isigalugu pitsaasutut isigineqarpoq. Inuussutissarsiutinut Nunatta Karsianit tapiissutit ikilisinneqarnissaat ukiorpassuarni anguniagaasimavoq. Anguniagaq tamanna itisileqqullugu Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit ukioq kingulleq assigalugu qinnuigineqarpoq (apeqqut 10.1). Sullissinissamik isumaqatigiissummut 2014-imi aningaasanut

inatsimmi aningaasanik immikkoortitsisoqannginnissaa naatsorsuutigineqarsinnaasoq Arctic Green Foodip (AGF) paasinnittumik pissuseqarfigigaa Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa. Naalakkersuisut naapertorlugit ilaatigut uumasut nakorsaannik piumasaqaatit pissutigalugit tunisassiorfiutiminik ingerlatsinermini ingerlatseqatigiiffik ajornartorsiuteqarsimavoq. Ajornartorsiutit taakku misissorneqarput. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap eqqumaffigalugu malinnaavigissavaa.

Tunisassiorfinnut konto pingaernerup matuma ataaniittunut sullissinissaq pillugu isumaqatigiissuteqarnissaq aningaasanut inatsimmit 2013-imit pisariaaruttutut Royal Greenlandimit isigineqartoq ataatsimiititaliap Royal Greenland A/S-imik ulloq 27. september 2012-imi ataatsimeeqateqarnermini paasivaa, tassa taakku niuerneramik tunngaveqarluni maanna ingerlasinnaalermata. Tamanna ataatsimiititaliamit assut iluarisimaarneqarpoq.

Konto pingaerneq 50.06.50 Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat

Ukiut siulliini immikkoortitanit aningaasaatit aningaasaliissutinillu nuussinissat 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutikkut siunnersuutigineqartut aqutitigalugit aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat 136 mio. kr.-it piffissami ukiunik sisamanik 2013-imit 2016-imit sivissuseqartumi atorineqarsinnaasut oqaatigineqarpoq (apeqqut 3.10 aamma apersuinissamut apeqqut 1). Aningaasaliissutitut immikkoortitat aalisarnermi aqqissuussaaneermik naleqqussaaneermut immikkut atorineqassapput. Missingersuutinut ilanngussamut ilanngunneqartussatut ukiuni aningaasanut inatsiseqarfiusuni siusinnerusuni aningaasat ingerlateqqitat ilanngullugit naatsorsuinerup itisilerneqarnissaa ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq. Taamaalillunilu tamatuma aappasaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut malinneqarsimanera iluarisimaarnarpoq (nr. 20).

Aalisarnermi aqqissuussaaneermik naleqqussaaneerup ingerlanneqarnissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarnera ataatsimiititaliamit assut iluarisimaarneqarpoq. Aalisarnermik inatsisinillu taakkununga atasunik annertuumik aqqissuusseqqinnissaq Inatsisartunit ukiuni arlalinni utaqqineqarsimammat isertugaanngilaq. Inatsisit taakku akuerineqartinnagit konto pingaernermi matumani atuneq killeqassasoq ilimagineqartariaqarpoq. 2011-imi 2012-imilu angallatit katillugit tallimat isaterneqarnissaannik qinnuteqaatinik tigusaqartoqarsimaneranik Naalakkersuisup ataatsimiititaliamut paasissutissiineranit tamanna uppenarsarneqarpoq, taakkununga marluk isaterinissamut tapiiffigineqarnissamik neriorsorneqarnissamik marluk qinnuteqarlutik. Isaterinermut tapiissuteqarfigineqarnermikkut aalisarsinnaaneermut akuersissutiminnik annaasaqarnissartik pissutigalugu qinnuteqartut taakku tamatuma kingorna qinnuteqaatit atorunnaarsippaat.

Angallatinik isaterinermut tapiissuteqartarnermi maleruagassat pillugit inatsisissatut siunnersuummik Inatsisartut ataatsimiinneranni matumani suliarinnittoqarmat, taannalu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamit suliarineqarmat, apeqqut taanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit erseqqinerusumik iserfigineqassanngilaq. Taamaattorli konto pingaernerup matuma ataani tapiissuteqarnissamik periarfissat paasisitsiniutigineqarnerunissaat sulissutigineqassasoq kaammattuutigineqarpoq, taamaaliornikkut aningaasaliissutigineqartut siunertarineqartunut iluaqutaqqullugit.

Konto pingaerneq 50.01.07 Aalisartut piniartullu siunnersortinit sullinneqarnerat

Missingersuutinut ilanngussami nassuiaatigineqartutut atuisunik ilaannakortumik akiliisitsisalnissamik anguniakkaminnik Naalakkersuisut piviusunngortitsinissaat kissatigigini

ataatsimiititaliap ukiuni arlalinni oqaatigisarpaa. Suliaq pillugu ukioq manna aammaarluni apeqquteqarnissaq ataatsimiititaliamit pisariaqartutut isigineqarsimavoq (apeqqut 10.5, apersuinissamut apeqqut 2). Atuisunik ilaannakortumik akiliisitsisalernissap qulakkeernissaa Naalakkersuisut ukioq manna aamma iluatsissimagunanngilaat, tamannalu ataatsimiititaliamit assut pakatsissutigineqarpoq. Angusassat pillugit isumaqatigiisummi KNAPK-ip aamma KONFIFA-p aningaasaqarnerisa immikkoortinneqarnissaat ukioq mannamiit sukateriffigineqarmat Naalakkersuisut paasissutissiisutigaa, tassa pikkorissartitsinermut Namminersorlutik Oqartussanit aningaasalerneqartumut atatillugu KNAPK-mi siulersuisut ataatsimiissimanerat pissutigalugu. Kiisalu qaleralinniarneq pillugu pikkorissartitsinissaq missingersuutigineqarsimavoq, taannali piviusunnagortinneqarsimannigilaq. Sinnerstortinit sullinneqarnermut aningaasaliussat atorneqarnerat KNAPK-mut ersinngitsumik tapiissuteqarnertut ingerlanneqassappat, tamanna ajornartorsiutaasutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Tamatumalu siunissami pisinnaanissaa qulakkeeqqullugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut **kaammattuutigaa**. Kiisalu suliaq malitseqarteqqullugu Kukkunersuinermut Ataatsimiititaliap ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq**.

Konto pingarneq 51.02.03 Puisit amiinik tunisinermit akinut tapiissutit

Konto pingarnerup 10.13.11-ip, aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut aningaasanngorlugit aningaasartuutitut tunngasup, ataani Great Greenlandimut aningaasaliissutissatut 2013-imi aningaasanut inatsimmi 5 mio. kr.-it immikkoortinneqarput. 2012-imi aningaasanut inatsimmi 8 mio. kr.-it aningaasaliissutitut tunniunneqarput. Suliffeqarfik aningaasatigut ima ajornartorsiortigimmat tamanna pisariaqarluni ataatsimiititaliamit ajusaarnartutut isigineqarpoq. Great Greenlandip aningaasaqarnera nunanilu tamalaani niuerfinni puisit amiinik tunisisinnaanermut periarfissat pillugit ataatsimiititaliap arlalinnik apeqquteqarpoq (apeqqut 10.6 aamma apersuinissamut apeqqut 3).

Nunatsinni namminermit nunattalu avataanut tunisat siorna malunnaatilimmik amerleriarsimasut Naalakkersuisut paasissutissiisutigaa. Taamaallunilu 30. juni 2012-imi ukiup siuliani piffissamut tassunga sanilliullugu ammit nunatsinni tunisat 70 % sinnerlugit amerleriarsimapput. Niuerfiit sinnerini tunisat 75 procent tikillugu amerleriarsimapput. Tamanna ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq (Naak procentit taakku tunineqartut amerlassuserpiaannut soorunami sanilliunneqartussaasut). Tunisalli amerleriarnernanni tunngaviup paasineqarnissaa matumani pingaaruteqarpoq, taamaaliornikkut taakkunanani annertunerusumik sulissutiginnittoqaqqullugu.

2012-imi aningaasanut inatsimmik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap suliarinninnerani Naalakkersuisut paasissutissiisutigisaat tunngavigalugit ataatsimiititaliamit ilimagineqarsimavoq Great Greenlandip aningaasaqarnikkut pitsaanngitsumik inissisimaneranut pingaarnertut pissutaasoq niuerfinni pissutsit ajorseriarnerat. Taamaattumillu ataatsimiititaliap tupaallaatigisaanik ukioq manna ima paasissutissiisuteqartoqarpoq:

”... GG A/S pillugu pilersaarusiornissaq iluaqutaasaaq, oqalut-tuarissanermi angusaasarsimasut eqqatsaatigalugit angusat tunitsivissaaleqiner-mik kisimik aallaaveqanngimmata, tamannali aamma aallaaveqarmat tuniniaane-rup, pisisartut, pitsaassutsit ingerlatsinerullu tamakkiisumik isiginiarneqarsiman-nginneranik. Tamakkua allannagortinnerisigut GG A/S qularnannngitsumik suliffeqarfingortinneqarsinnaavoq pitsaasumik ingerlasoq, tamannalu massakkut aqut-sisuusut siulersuisuusullu sulissutigalugu aallartippaat.”

Suliassaqarfiit, tassalu *tuniniaaneq, pisisartut, pitsaassuseq ingerlatsinerlu*, qitiutillugit sammineqarnissaat Great Greenlandimi siulersuisut aqutsisullu peqatigalugit Naalakkersuisut aatsaat maanna qulakkeerinniffigimmatigit ataatsimiititaliamit assut **naammaginangitsutut** isigineqarpoq. Taamaattorli Naalakkersuisut tamanna 2012-imi ataatsimeersuarnermi malitseqartissimammassuk toqqissisimanartinneqarpoq, tamatumani siulersuisunik taarsiisoqarsimalluni. Taamaalluni siulersuisunik nalilersuisarnissap pingaaruteqassusia taakkulu malinneqarnissaasa pingaaruteqarnera erseqqissaqqinneqarpoq. Puisit amiinik tuniniaanermi unammilligassat aammalu ingerlatseqatigiiffimmi aaqqissuussaanikkut pitsanngorsaattissat eqqarsaatigalugit ingerlatseqatigiiffimmi ineriartorneq qanimut malinnaaffigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**. 2013-imi iluanaarfiusumik isertitaqarnissaaq Great Greenlandip periusissatut pingaarnersiugaasa ilagigaat ataatsimiititaliamit maliuginiarneqarpoq (ilanngussaq B). Tamanna ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq, tamannalu tunngavigalugu isumalluarluni naatsorsuutigalugu 2014-imi aningaasaleeqqinnissaq pisariaqassanngitsoq. Suliaq qanimut malinnaaffigeqqullugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaq ataatsimiititaliamit kaammattorneqarpoq.

Siunertamut konto 51.07 Inuussutissarsiutinut tapersiissutit

Aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiornerannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik Naalakkersuisut UKA 12-imi saqqummiussipput. Aalisartut 60-it sinnerlugit ukiullit akiitsunik isumakkeerinninnissaq tamatumani periarfissiissutigineqarpoq. Naalakkersuisut paasissutissiisutigisaat naapertorlugit inatsisip akuersissutigineqarnerani inuit 31-it isumakkeerinniffigineqarnissamik qinnuteqarnissamut periarfissaqassapput. Akiitsut sinneri 3,7 mio. kr.-iupput. Ukiut tulluuttut tallimat ingerlaneranni inuit allat 33-it akiitsut sinnerinut 4,2 mio. kr.-inut isumakkeerniffigineqarnissamik qinnuteqarsinnaassapput. Naalakkersuisut naliliinerat malillugu tamanna aningaasartuutit amerlinerannik kinguneqassanngilaq, taarsigassarsianulli ernialinnut akilersuutit akiitsunik isumakkeerinniffigineqarnissamik qinnuteqartut amerlassusiat apeqqutaatillugu ikilisinnaapput.

Aalisartut piniartullu akiitsuminnik akilersinnaanngisaannakkaminnik isumakkeerinniffigineqarsinnaanerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. Tamatumali peqatigsaanik ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq taamatut akiitsuerutsitsineq nutaanik imaaliallaannaq taarsigassarsisitsineramik malitseqartariaqanngimmat, tassa taarsigassarsisup taakkununga akilersuutit erniaasinnaasullu nammassinnaagai uppersarsisinneqarsimanngippat.

Inatsisissatut siunnersuut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamut innersuunneqarpoq, taamaattumillu oqaaseqarnissaq tassunga Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumagisassanngortippaa.

2.7. Suliassaqarfik 62-66 Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Aggeqqusissut apersuinernullu allakkiaq isumaliutissiisummut ilanngussaq I-tut ilanngunneqarput. Apersuinermut 80-it missaannik apeqquteqarfiusumut peqataanissamut Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaat aggersarneqarpoq. Apeqqutit 2013-imi aningaasanut inatsissatut siunnersuummut attuumassuteqartut isumaliutissiisummi matumani pingaarnertut isummerfigineqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit angniarneqassaaq, tassa apeqqutit allat pisariaqarnera naapertorlugu Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit suliarineqarnissaat naatsorsuutigineqarmat. Ataatsimiititaliamut apersuinissamut sivikitsuinnarmik piffissaqartitsilluni aggersaasoqarmat ilanngullugu oqaatigineqassaaq, taamaakkaluartorli apersorneqarnermini Naalakkersuisoq akissummik ataatsimoortumik kalaallisut danskisullu saqqummiussisinnaasimavoq, tamannalu iluarisimaaramiuk ataatsimiititaliap matumuuna oqaatigissavaa.

Konto pingaarneq 64.10.17 Nunami inuussutissarsiutinut takornariartitsinernullu tapiissutit

Takornariaqarnermik siuarsaanissamut aningaasanik 2012-imi tunniunneqartut amerlaqaterpiaannik Visit Greenland 2013-imi tunineqassasoq ataatsimiititaliamut paasissutissiisutigineqarpoq, tassalu sullissinissamut isumaqatigiissut 13,911 mio. kr.-inik aningaasartalik. Sullissinissamullu isumaqatigiisummut Visit Greenlandimut akiliutit *tamarmiusut* siusinnerusumut sanilliullutik 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ikinnerupput, tassa nunani tamaali ingerlassassanik suleqatigiinnermik suliassaq 549.000 kr.-inik naleqartoq Greenland Businessimut nuunneqarmat. *Kalaallit Nunaata nunanit allanit ilisimaneqarnerulernissaanut* aningaasat Visit Greenlandimit aqunneqarunnaarput. Nunanit allanit ilisimaneqarnerulernissamut periusissami takornariaqarnerup saniatigut inuussutissarsiornermik siuarsaneq aamma ilaatinneqarpoq, taamaattumillu suliniut Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoqarfimmut utertinneqarpoq. Taamaalillunilu 2013-imi aningaasanut inatsimmi takornariaqarnerup annertuumik sipaarfigineqarneranik oqalunneq eqqunngitsoq Naalakkersuisup apersorneqarnermini isumaqarpoq. (apersuinissamut apeqqut 11a).

Visit Greenlandimut tunngatillugu missingersuutinut ilanngussami ukiunut 2014-2016-imut suliassami kisitsisini ersarissumik kisitsinerliortoqarsimasoq maluginiarneqarpoq. 2013-imi aningaasanut inatsisip katiterneqarnerani tamanna iluarsineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Inuussutissarsiutinut siuarsaanermi aningaasaliussat pillugit siuliani allassimasut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit malinnaavigineqartut ataatsimiititaliap ilisimavaa, taamaattumillu tamanna pillugu annertunerusumik oqaaseqaateqarnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit isumagissassanngortinneqarpoq.

Konto pingaarneq 64.10.22 Kalaallit Nunaanni imermik nilannillu avammut tuniniaaneq

Nilammik imermillu avammut tuniniaanissamut isumalluarneq siusinnerusukkat annertusimavoq, ullumikkulli tunisassiornermik annikitsuinnarmik pilersitsisoqarsimasoq oqaatigissallugu naapertuuppoq. Minerunngitsumik Qeqersarsuarmi puilasumit imermik tunisassiornermik suliniut eqqumaffigineqarsimavoq. Tamanna tunngavigalugu suliniutip killiffia pillugu paasissutissanik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq piniarpoq. Akuersissummik piginnittut akuersissummi piumasaaqatit eqquutsitsisutut isigineqartut (apersuinissamut apeqqut 7a) aammalu suliniummut aningaasaliissuteqarnerup kingorna kiisalu iluaquteqarniarnermut akiliuteqarnissami piumasaaqatit sakkukinnerusut puilasup ernganik tunisat amerleriarnissaat maanna neriuutigineqartoq

paasissutissiitigineqarpoq. (Apeqqut 11.4b-mut akissut malillugu iluaquteqarniarnermut akiliut literimut ataatsimut 40 ørimiit literimut ataatsimut 10 ørimut appartinneqarpoq.) Tamanna aamma isumalluarfigigini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa. Tamatuma peqatigisaanik isumalluarnerup qularnanngitsumik piviusunngornissaa paasinarsippat suliaq pillugu Inatsisartut ilisimatinneqarnissaannik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput.

Konto pingaarneq 64.10.25 Aluminiumik pilersaarut

Ukiut arlallit isumaqatigiinniarnep kingorna aluminiumik pilersaarutip Naalakkersuisunit ingerlateqqinneqarnissaata aalajangiiffiginissaa siunertaralugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuummik UKA 12-imut saqqummiussisoqarpoq (UKA 12/113). Siunnersuutip taassuma, sillermeerneqarnermini Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugu innersuunneqartup, suliarineqarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit utaqqineqassaaq.

Naalakkersuisunut itisileqqullugu qinnutigineqarpoq pisortat karsiinut sanilliulluni aluminiumik suliniut ima akilersinnaassuseqartigissanersoq suliniutip kingunerisaanik Maniitsup pisariaqartumik allilerneqarnissaanut aningaasartuutit mattussuserneqarsinnaallutik (apeqqut 11.5 aamma apersuinissamut apeqqut 8). Pisortat tamakkiisumik aningaasaliinissaat imaluunniit namminersortut-pisortat ataatsimoorlutik aningaasaliinissaat toqqarneqarnersoq apeqqutaatillugu Maniitsup allilerneqarnissaa 2,3 milliarder koruuninik tikillugit akeqartussatut naluneqanngitsutut missingerneqarpoq. Siunnersuisarfiup Nirasip 2010-mi naatsorsuinera Naalakkersuisup apersorneqarnermini innersuussutigaa:

”Aluminiumik suliniutip aningaasaqarnikkut pingaaruteqassusaa”-ni qupperneq 11-mi NIRAS allappoq: ”Pisortani aningaasani sunniuteqarnerup ingerlanera immikkut maluginiagassavaoq. Ukiut 2011-2013-imi pisortat aningaasaqarnerat katillugit 100 mio. kr.-t sinniarlugit ajortissapput, ukiukkaani 2014-2016-imi 2-300 mio. kr.-inik iluaqusissallutik, 2017-imi aamma 2018-imi ukiumoortumik 50 mio. kr.-nik ajortissallutik, kingornatigullu ukiumoortumik 100 mio. kr.-t missaannut qaffakkiartuaartumik iluaquserneqassallutik.

Pisortat aningaasaqarneranni annertuumik allanngoraartumillu sunniuteqarnerup sianigeqqunissaa pingaarutilipilussuuvoq. Ingammik 2014-2016-imi immikkoortortani allani pisortat annertunerusumik aningaasartuuteqalernissaannik aluminiumik suliniutimut pisortat isertitaasa annertuut nassataqartinninnissaat pingaartupilussuuvoq.

Assersuutigalugu aningaasanut inatsimmi toqqaannartumik pisortat aningaasaqarnerisa qulaani sunniuteqarfiisa takusaqarsinnaanissaq pinsinnaassanngitsoq oqaatigineqassaaq, aningaasat ilarpasui pisortani missingersuutaasunut ilanngunneqarumaarmata. Assersuutigalugu tamanna erniatigut isertitanut, akitsuutinit isertitanut, kiisalu - pingaartupilussuuartut – inuit akileraartarnerisa qaffasinnerusut, nuussisoqartarnerillu appasinnerusut sunniutaannut atuuppoq.”

Tamakkut tunngavigineqassappata (suliniutip 2011-mi aallartissarsimanissaa tunngavigalugu) pisortani karsit akiliisinnaassusaannik pingaarutilinnik artukkiinissamik piviusunngortitsinissaq nassataqassanngilaq.”

Akissuteqarnerminut atatillugu Naalackersuisoq allappoq ”*Nalinginnaasumik illoqarfiup ineriartortinneranut atatillugu ”pisortat karsiini akilersinnaassuseq” isumaliutigissallugu qaqutigoortuuvoq.*”. Ilaatigut pisortat sanaartugassaannik aallartitsinissamik aalajangiinerni akilersinnaassuseqarneq pillugu isumaliutit akuttuallaamik ilanngunneqartarsimasut ataatsimiititaliamit ajoraluartumik nassuerutigineqartariaqarunarpog, aammali akilersinnaassuseqarnerup sanaartugassat pillugit aalajangiinissani *ilanngullugu* eqqarsaatigineqartalernissaa isumaliutigisariaagunarpog.

Aningaasaliinigit kingusinnerusukkut inuiaqatigiinnut pitsaasumik iluanaarutaasarnersut soqutiginnigitsuusaaginnarsinnaanngikkipput nunanut allanut sanilliuttakkatsinnut sanilliullugu nunatsinni aningaasaqarnikkut ukiuni kingullerni siuariartunnginnikkut erseqqissumik takussutissineqarsorinarpoq. Ilangullugu oqaatigineqassaaq aluminiumik suliniut namminersortut aninngaasaliiffissatut suliniutigimmassuk. Suliniummi taamaattumi nunatta karsia tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akuutinneqassappat, tunngaviusumik isigalugu assersuutigalugu isumaginninnermut tunngasumik sanaartornissamik aalajangiinissamut sanilliullugu akilersinnaassutsimut iluanaaruteqarnissamullu annertunerusumik piumasaqartoqartariaqarpoq. Suliniummit iluanaarutit suliniutip nassatarisaanik nunatta karsiata aningaasartuutaanut piffissami naammaginarumik sivilissuseqartumi matussuerneqarsinnaanngippata, taava aningaasartuummik akiliinnginnissaq isumatusaarnersusaq. Namminersortut suliniutaata taama angitigisup aallartinnissaanik akuersinnermut tunngavilersuutissaq tassaassaaq inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut iluanaarutaanissaa. Tamatuma saniatigut nalinginnaasumik oqaatigineqartariaqarpoq nunatsinni pissutsinut sanilliulluni aluminiumik suliniut nalinginnaasuunngilluinnarmat, taamaattumillu periutsit periutsinit nalinginnaasunit allannerusut ilanngullugit eqqarsaatigineqartariaqarlutik.

Aluminiumik suliniutip ilaa Greenland Developmentimit isumagineqarluni siusinnerusukkut aaqissuussisimaneq ataatsimiititaliamit aamma apeqqutigineqarpoq. Apersuinissamut apeqqummut 5b-mut akissut innersuussutigineqarpoq.

Siunertamut konto 64.13 Suliffeqarneq

NIIP pillugu sulineq

NIIP pillugu sulineq Aningasaqarnermut Ataatsimiititaliamit arlalissuarnik apeqquteqarfigineqarpoq. Tamanna pillugu ilaatigut apeqqut 3.4, 3.11, 11.3 aamma apersuinissamut apeqqutit 3a-3c innersuussutigineqarput. Matumani taamaallaat oqaatigineqassaaq allangortitsinerup kingorna NIIP pillugu sulinermi suliffeqarnermut tunngasut annertunerusumik sammineqarlutillu siusinnerusumut sanilliullugu tigussaanagerusutut isikkoqarmat. NIIP pillugu sulinerup Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit qanimut malinnaaffigineqarnera Aningasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq, taamaattumillu tamanna isumaliutissiissummi matumani annertunerusumik oqaaseqarfigineqassanngilaq. Konto pingaarnerup 64.13.25-ip, suliffissaaleqisunut immikkut ittumik iliuseqarnermut tunngasup, ataani allassimasut aamma innersuussutigineqarput.

Suliffissaaleqisut

Suliffissaaleqisunik pitsaanagerusumik nalinginnaasumik nalunaarsuisalernerneq Qaasuitsup Kommuniiani suliffissaaleqisut amerlinerannut pissutaasut ilagisinnaagaat apersuinissamut apeqqut 2d naapertorlugu apersuinnermi paasissutissiisutigineqarpoq. Pisortanit ikiorsiissutinik pissarsisartut suna pissutiginerlugu suliffeqanngitsutut nalunaarsorneqarsimannngissinnaasarsimasut oqaatigineqarpoq. Paasissutissaq pingaaruteqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq aammalu

suliffissaaleqisunik nuna tamakkerlugu nalunaarsuisarnerup nalinginnaasumik qularnaannerulersinneqarnissaanut tapersersuineq oqaatigineqassaaq.

Avataanit suliaartortut amerlassusiat pillugu kisitsisitigut paasissutissat pillugit misissueqqissaarnermik Naatsorsueqqissaartarfik maanna suliaqartoq apersuinissamut apeqqutip 4c-p ataani aamma paasissutissiissutigineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut UKA 13-imut nassuiaasiulersaarput. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit soqutiginarinneqarpoq nassuiaallu qilanaarineqarluni.

Konto pingaarneq 64.13.19 Nuttarnersitsiniarluni aningaasaliissutit

Apeqqut 11.6-imut akissummi allassimavoq aqqissuussineq annertusitinniarneqartoq, taamaaliornikkut aalisakkeriviit ulapaarfianni sulisussanik amerlanerusunik pissarsinissaq siunertaralugu nukkallernerit tapiiffigineqarsinnaanerannut periarfissat aamma ammaanearlutik. Tamanna naapertuussorinarpoq, tamannali najukkani sulisussaaleqiffiutigalutik suliffissaqanngitsunik nalunaarsorsimasoqartuni suliffeqarnikkut tigussaasumik iliuseqarnermik soorunami tapertaqartinneqartariaqarluni.

Aningaasaliissuteqarnermi anguniagaasoq, tassalu suliffeqarnermi nuttarnersitsinissaq, nalinginnaasumik tapersersorini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa. Nunatsinni suliffeqarnermi nuttarsinnaassutsip killeqarnera kinguarsaataammat aammalu aningaasaqarnikkut siamasissumik tunngaveqarluni siuariartornermik pilersitsinissamut periarfissanut killiliimmat ersarilluinnarpoq, minnerunngitsumik piffissami matumani suliniutit angisuut isumaliutigineqartillugit. Taamaattumik suliffeqarnermi iliussissanut ukiuni makkunani inerisarneqartuni nuttarnersitsinissaq ilanngullugu eqqarsaatigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Konto pingaarneq 64.13.23 Piareersarfiit

Sinerissami piffini arlalinni najukkani Piareersarfiit suli tatisimaneqarput. Piffiit ilaani utaqquisut amerlasuupilussuupput. Aqqissuusineq nuannarineqarpoq, nuannarinninnerlu taanna pineqartumi ilinniartitaanikkut suliniutip sunniuteqarneranut takussutissaasutut isigineqartariaqarpoq. Tamaattumillu apeqqut 11.8-mut akissut naapertorlugu suliassaqaqfimmimi piginnaasat annertusinissat tigussaasumik pilersaaruteqaqfigineqanngimmata ataatsimiititaliamit uggorineqarsinnaavoq. Ilinniartitaaneq pillugu aqutsisunit kaammattuutit utaqqineqartut akissummi paasissutissiissutigineqarpoq. Sulinerup taassuma siuarsarneqarnissaanik aammalu kommuninik suleqateqarluni suliassaqaqfimmut amerlanerusunik aningaasaliinissaq anguniaqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Konto pingaarneq 64.13.25 Suliffissaaleqisunut immikkut ittumik iliuseqarneq

Suliassaqaqfik pillugu pilersaarutaasunut sanilliullugu immikkut ittumik iliuseqarnissamut maanna aningaasalersuutissat 17,35 mio. kr.-it amigaataapput. Apersuinissasmut apeqqummut 2c-mut akissummi allassimavoq tamanna siunertaralugu 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqassasoq. Taanna utaqqineqarpoq.

Konto pingaarneq 66.01.02 Aatsitassarsiorneq

Sulisoqarneq

Aatsitassarsiornerup iluani najugaqavissut sulisorineqarnissaannik qulakkeerinninnissamut maleruagassanik anguniagaqarfiunerusunik suliaqarnissaq atuutsitsilernissarlu Naalakkersuisunut

ataatsimiititaliap siusinnerusukkut kaammattuutigaa. Apersuinissamut apeqqummut 1a-mut Naalakkersuisup akissutaani allassimavoq: ”Nalinginnarmik kiffaanngissuseqartumik unammillernermi pilersuisooqataalernerik angusaqarniarluni Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pisariaqartitatut piginnaasaqarnernik unammillersinnaassusermillu pissarsinissaat Naalakkersuisut anguniagaraat.”. Anguniagaq taanna iliuitsinik tigussaasunik suliffeqarfiit aatsitassarsiornermi piginnaasaasa annertussarneqarnissaannik siunertaqartunik aammalu IBA-mik isumaqatigiissutitigut (aningaasaliisartup, kommunit aamma namminersorlutik oqartussat akornanni suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutitigut) ikorfartorneqassaaq. Tamanna naapertuussorinarpoq.

Najugaqavissut Isukasiani suliniummi toqqaannartumik sulisorineqartut ukiumi ingerlatsiviusumi siullermi 20 procentimiit ukiut tallimat qanngiunneranni 55 procentimut amerleriassasut apersuinissamut apeqqummut 1e-mut akissummi ataatsimiititaliamut paasissutissiissutigineqarpoq. Sanaartorerup nalaani taakku 7-10 procentinik amerlassuseqassasut naatsorsuutigineqarpoq. IBA-mik isumaqatigiissutit taakku amerleriarnerannut peqataaqataasinnaanissaat neriututigineqarpoq. Aluminiumik suliniummut tunngatillugu Alcoamit siusinnerusukkut oqaatigineqarpoq ingerlatsinerup nalaani najugaqavissut sulisorineqartut amerlanissaat naatsorsuutigineqarpoq. Sanaartorerup nalaani Isukasiani suliniummi sulisorineqartunit amerlanerunissaat naatsorsuutigineqarsinnaagunangilaq.

Apersorneqarnermini nuttarsinnaassuseq pillugu 2009-mi misissuineq apeqqut 2a-p ataani Naalakkersuisup aamma innersuussutigaa. 15-init 25-nut ukiullit aammalu 26-init 40-nut ukiullit akornanni 20 procentit inulaarlugit aatsitassarsiornerup iluani suliffeqarnissaq soqutigigaat misissuinermi tassani ilaatigut takutinneqartoq oqaatigineqarpoq. Taama soqutinninneq kissaatiginartumut sanilliulluni annikippallaarsorinarpoq. Taamaattumillu suliassa qarfiimmi najugaqavissut suliffeqarnissaasa annertunerusumik qulakkeerneqarnissaa kissaatigineqarpat suliassa qarfiup iluani suliffeqarnissamik soqutiginninneq qanoq annertussarneqarsinnaanersoq isumaliutigineqartariaqarpoq.

Siunertamut kontop 64.13-ip, suliffeqarnermut tunngasup, ataani allassimasut aamma innersuussutigineqarput.

Inuiaqatiinni aningaasat amerlavallaat kaaviiialernerat

Suliniutit annertuut arlallit ataatsikkut aallartinneqarsinnaanerat tunngavigalugu inuiaqatigiinni aningaasat amerlavallaat kaaviiialersinnaanerat pillugu ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. Kalaallit Nunaata Aningaasaqarneranut Siunnersuisoqatigiinnit oqaaseqaatit tunngavigalugit tamana ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq.

Suliniutit annertuut pineqartut, tassalu aluminiumik suliniut aamma Isukasiani suliniut, ima nikingatigalutik ingerlasut suliniutit marluusut ataatsikkut aallartinneqarnerat tunngavigalugu inuiaqatigiinni aningaasat amerlavallaat kaaviiialernissaasa aarleqqutigineqarsinnaanera ilimanarani apersuinissamut apeqqut 1 aamma 11.9a naapertorlugit Naalakkersuisup apersuinermi paasissutissiissutigaa. Taamaalillunilu Isukasiani suliniut aluminiumik suliniummit siarsimanerungaatsiartoq oqaatigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut suliniutit annertuut namminersortut suliniutaattut maanna ingerlanneqartut, taamaattumillu pilersarusiorneq aammalu piiaanissamik akuersissummik qinnuteqarsinnaaneq eqqarsaatigalugit taakku ingerlanneqarnissaanut piffissaq Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik aqunneqarsinnaanngitsoq Naalakkersuisup tikkuarppaa.

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornivimmik pilersitsineq pillugu Naalakkersuisoq oqarpoq: *”Inuussutissarsiorfittut atajuartussatut nutaatut aatsitassarsiorfeqarfiup pilersinneratigut isumannaarnissaanut, malitsigisatut inuussutissarsiutit tamaasa aammalu najugaqarfiusuni piginnaangorsaanerit ilanngullugit aatsitassarsiorfiit tallimat-arfinillit sulisoqarfiusut pisariaqassasut missiliuutigineqarput.... Suliffeqarfiusoq Kalaallit Nunaat aningaasaqarnikkut imminik napatinnissaanut ilapittuissappat suliaqarfiusoq unitsivitsinnagu aatsitassarsiorfiit marluk-pingasut (imaluunniit amerlanerit) matunissaannut periarfissaqassaaq.”.*

ILO-mi isumaqatigiissut 94-1

Isumaqatigiissut taanna, UKA 12-imi siunnersuutit arlallit suliarineqarneranni ilaasoq, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap arlalinnik apeqquteqarfignaa. Siunnersuutit taakku Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugit innersuunneqarput, taamaattumillu isumaliutissiisummi matumani suliaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit erseqqinnerusumik suliarineqanngilaq. Apeqqut 11.5 aamma apersuinissamut apeqqut 8 innersuussutigineqarput.

Missingersuusiornermut inatsimmi ilanngaattissat ilanngaatigereernagit periuseq aammalu sajupillatsitsilluni misissuinernit paasissutissanik tunisat

Sajupillatsitsilluni misissuinernit paasissutissanit tunisanit isertitat, konto pingaarnermi uani isertitarineqarlutillu atorneqartut, missingersuusiornermut inatsimmi ilanngaattissat ilanngaatigereernagit periutsimik tunngaviusumik unioqquitsinerusut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap uparuarpa. Inatsit aammalu ilanngaattissat ilanngaatigereernagit periuseq malillugu ingerlatsinermut aningaasaliissutini isertitata annikinnerit kisimik isertitarineqarsinnaapput. Sajupillatsitsillunili misissuinernit paasissutissanik tunisat ukiuni kingullerni tallimani 40 mio. kr.-it sinnersimavaat, taamaattumillu annikinnerusumik isertitatut taaneqarsinnaanatik. Suliaq pillugu Naalakkersuisut inatsisileriffiata naliliineranik piniaqqullugu Naalakkersuisoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isummenera inatsisileriffimmit taparserneqarpoq oqaatigineqarlunilu sajupillatsitsilluni misissuinernit paasissutissanik tunisanit annertunerusumik isertitaqartoqarpat missingersuutinut ilanngussap taamatullu konto pingaarnermut oqaasertaliussap oqaasertalersugaanerisa allanngortinneqarnissaat isumaliutigineqarsinnaasoq.

Apeqqut taanna anguniagarusussutsumik Naalakkersuisup takutitsivigissagaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit erseqqissarneqartariaqarsimavoq, tassungalu atatillugu ataatsimiititaliaq aqqiissutissatut siunnersuutinik assigiinngitsunik arlalinnik saqqummiussivoq. Aqqiissutissatut siunnersuutit ilaannut ataatsimut tapersiinini Naalakkersuisup oqaatigaa, taamaaliornikkut missingersuusiornermut inatsimmi ilanngaattissat ilanngaatigereernagit periuseq konto pingaarnermut matumunnga atuutinngitsoq konto pingaarnermut matmunnga oqaasertaliussamut nassuiaammi ilanngunneqassalluni. Tamanna minnerpaamik aqqiissutissatut akuersaarneqarsinnaasutut isigineqartariaqarpoq, missingersuusiorninnut allanut atuutilertariaqanngitsoq. Oqaasertaliussap nassuiaataanut ilanngussineq pissaaq 2013-imi aningaasanut inatsisip inaarutaasumik katiternerani. Apersuinissamut apeqqut 10 innersuussutigineqarpoq.

2.8. Suliassaqarfik 70-73 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmu Naalakkersuisoq apersorneqarpoq. Ilanngussaq J innersuussutigineqarpoq.

Immikkoortoq 2.10, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisup suliassaqarfimmut aamma tunngasoq, innersuussutigineqarpoq.

Suliassaqarfik 70-73 Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Suliassaqarfimmu matumunnga oqaasertaliussaq nr. 4-mut tunuliaqutaasoq itisilivigeqqullugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisut qinnuigai. Naalakkersuisut ima paasissutissiipput:

”Namminersorlutik Oqartussani sulisut kisimik inissiamik Namminersorlutik Oqartussanit imaluunniit kommuninit pigineqartunik (pisortat inissiaataat attartortittakkat) innersuunneqassasut siusinnerusukku oqaasertalerneqarpoq. Illuutileqatigiiffik Illuut A/S aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiuvoq aammalu naak aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffik Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik pigineqaraluartoq ingerlatseqatigiiffiup illuutai pisortat inissiaataat attartortittakkatut isigineqanngillat. Taamaattumik inissiat taakku sulisorisanut inissitatut innersuunneqarsinnaanissaat pillugu inissiap Illuut A/S-imit pigineqartup Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartutut isigineqarnissaata qulakkeerneqarnissaanut oqaasertaliussamik saqqummiussinissaq pisariaqartinneqarpoq.”

Nuummi Tuapannguani illorsuit 4, 5, 6 aamma 7 kiisalu Pingorsuarimi illorsuit 3, 4 aamma 5 maanna oqaasertaliussamut ilaasut ilanngullugu paasissutissiissutigineqarpoq (apeqqut 2.9b).

Suliassaqarfik 72 Ineqarneq

Naalakkersuisut inissianik sanaartornissamut pilersaarutaat, tamatumalu pisortat inissiaataanni attartortittakkani utaqqisunut sunniutissaatut naatsorsuutigineqartut pillugit ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut arlalinnik apeqquteqarpoq.

Illoqarfinni Qaqortumi, Nuummi Sisimiuni, Ilulissani Tasiilamilu pisortat inissiaataanni attartortittakkani utaqqisut ikileriassasut naatsorsuutigineqartoq Naalakkersuisut paasissutissiissuigaat. Tamatumanili nangaassuteqarfigineqarluni innuttaasut amerliartornerat, inissiat amerliartornerannit annertunerusinnaasoq, inissamik utaqqisut amerleriarnernik kinguneqarsinnaasoq.

Piffinni inissianik amigaateqarfiusuni inissianik isaterinikkut nutaanillu inissialiornikkut inuiaqatigiit ineriartornerannik ikorfartuinissaq ineqarnermut anguniakkatigit nalinginnaasumik anguniagaavoq. Apersorneqarluni Naalakkersuisup nassuerutigaa taama anguniagaqarneq siunertaasutut tamakkiisumik sunniuteqassappat tunngaviusumik isigalugu siunertamut tassunga aningaasanik amerlanerujussuarnik immikkoortitsisoqartariaqartoq. Illoqarfinni inissianik amigaateqarfiusuni inissianik najugarineqanngitsunik pisoqalisimasunillu piiaanissaq suliassatut isigineqarpoq. (apeqqut 3.2 aamma apersuinissamut apeqqut 1).

Taamaaliornikkut inuiaqatigiit nuttarnelernerannut ineqarnermut anguniakkat aamma tapertaaqataasussaapput, tamannalu aningaasaqarnikkut siuariartornermik pilersitsinissaq

siunertaralugu iluatsittumik ingerlatsisoqassappat aalajangiisuusut aningaasaqarnermik ilisimasalinnit isigineqarpoq (apeqqut 3.12d).

Ineqarnermut tunngasunut aningaasat amerlanerujussuit immikkoortinneqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqaralarpoq, aammali oqaatigineqartariaqarluni nunatta karsiata ingerlaavartumik aningaasartuutaanik nalinginnaasumik nutarterisoqanngippat suliassaqarfimmut amerlanerungaartunik aningasalersuinissaq periarfissaqarunannngimmat, tamatumali naalakkersuinikkut taparserneqarnissaa ilimanngilaq. Aningaasalersuinissamik ajornartorsiummut tassunga aaqqiissutissatut Illuut A/S eqqarsaataaqqaaralarpoq, tassa naluneqanngitsutut ineqarnermut tunngasuni nalinginnaasumik annertusaaneq taarsigassarsinikkut ingerlatseqatigiiffimmit siunertarineqarmat. Ataatsimiititaliamilli paasineqarpoq Illuut A/S-imik ilusiliisimaneq tamakkiisoq maanna isamaliutigeqqinneqartoq.

Siunertaqarfiit 87.72-ip aamma 89.72-ip ataanni allassimasut aamma innersuussutigineqarput.

Konto pingaaneq 72.06.01 Boligstøtte, akilersuutit

BSU-mut taarsigassarsiat akilinngitsuukkat 2011-imi 6,2 mio. kr.-it aammalu 2012-imi septemberimi 5,9 mio. kr.-it isumakkeerinnissutigineqartut paasissutissiissutigineqarpoq. Akiligassatigut kinguaattoorutit maleruagassat atuuttut malillugit akilersinniarneqarsinnaanngitsut kisimik isumakkeerinnissutigineqartartut INI-mit paasissutissiissutigineqartoq oqaatigineqarpoq.

BSU-mut taarsigassarsianik isumakkeerinnittarneq siusinnerusukkat annertunerugalarpoq aammalu isumakkeerinnittarnermi periuserineqartoq *sakkukippallaarsimasoq* qularnaatsumik oqaatigiuminaassimavoq. Tunngavissatulli pigineqartut naapertorlugit suliassaqarfik maanna naapertuuttumik ingerlasorinarpoq (apeqqut 12.3).

Konto pingaarneq 72.10.13 Inissianut najugaqatigiiffinnut immikkut tapiissutit

Oqoqarnera pillugu suliassaqarfiup 80, sanaartornermut tunngasup, ataani allassimasut innersuussutigineqarput.

Konto pingaarneq 72.06.50 Taarsigassarsiniartut allaffissornikkut pisariillisaaffigineqarnerat

Konto pingaanerup matuma taaguutaata allanngortinneqarnissaa siunertaralugu aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqassasoq apeqqut 12.4-mut akissummi Naalakkersuisup oqaatigaa. Allannguutissatulli siunnersuut taanna suna pissutiginerlugu saqqummiunneqanngilaq, taamaattumillu pingajussaaneerinissamut saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 73.01.15 Usinik assartuineq

RAL-ip umiarsuartaassai

Tyskit umiarsualiorfiat RAL-ip RAB-illu umiarsuartaassaanik sanasusaaq aningaasaqarnikkut ajornartorsiortoq akiliisinnaajunaartorlu tusagassiorfitsigut saqqummerpoq. Umiarsuarnilli pisinermut tamatuma kingunerisassai paasissutissiissutigineqanngillat. Pissutsit paasiniarsiniariarpata suliaq taanna pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut aammalu Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqaqqullugit Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput.**

RAL-imi pisariillisaanissat piviusunnigortinnissaannut periarfissat pillugit konto pingaarnep 10.13.10-ip ataani allassimasut aamma innersuussutigineqarput.

Konto pingaarnep 73.02.02 Umiarsualivinnik aserfallatsaaliuineq

Umiarsualivinnik aserfallatsaaliuinermit kinguaattoorutit 2012-imi 97 mio. kr.-iusut paasissutissiissutigineqarpoq. Konto pingaarnep matumani aningaasaliissutit kinguaattoornerup tamatuma taamaaginnartinnissaannulluunniit naammanngitsut taggineqartut Naalakkersuisup ilanngullugu paasissutissiissutigaa. Taamaalillunilu aserfallatsaaliuinermit kinguaattoorutit ukiumit ukiummut amerliartorput. Kinguaattoorutit ukiumut amerleriaataat 5 mio. kr.-it missaaniittut Naalakkersuisumit taggineqarput. Tamatuma assigaa umiarsualiviutigit ukiumut 5 mio. kr.-inik taarsigassarsiffigisarigit. Tamanna apersorneqarnermini itisileqqullugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisoq qinnuigaa.

Aningaasaliissutissatut siunnersuutigineqartoq aningaasanut inatsimmi pingaarnersiulluni tulleriaarinermit ersersitsinerusoq Naalakkersuisup apersorneqarnermini nassuiaatigaa aammalu umiarsualiviit piusut siunertaminnik naammassinnereersimasut isigineqartariaqannginnerisut isummerfigisariaqaripput.

Umiarsualivinnut pisoqalisunut aserfallatsaaliuinermit pisortat aningaasaataannik atuinissamut taarsiullugu umiarsualiviit piusut nutaarluinnarnik taarserneqarnerat iluaqutissarsiffiusinnaanersoq isumaliutigissallugu naleqqummat Naalakkersuisoq Aningaasaqarnermit Ataatsimiititaliamit soorunami isumaqatigineqarpoq. Ataatsimiititaliamilli aamma oqaatigineqartariaqarpoq umiarsualivinnik annertusaanissamut pilersaarummut ataatsimoortumut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimannngimmat. Ilaatigit assartuinermit isumalioqatigiissitap isumalutissiisutai tunngavigalugit Nuummumut pilersaarutit, ajoraluartumik tamakkiisuunngitsut, kisimik pigineqarput.

Periarfissat allat tigussaasut piviusunnigortinneqarsinnaasullu pigineqannginneranni umiarsualiveqarfinni attaveqaatit pisortanit pigineqartut aserfallakkaluttuinnarnissaat ataatsimiititaliatut akisussaassuseqartut ataatsimiititaliamit imaaliiallaannaq akuersaarneqarsinnaanngilaq.

Aningaasaliissutit allat assigalugit matmani aningaasaliissutit pingaarnersiulluni tulleriaariinermit ilaatinneqassammata ataatsimiititaliamit paasilluarneqarsinnaavoq, kinguaattoornerulli annertusinnginnissaa minnerpaamik pinngitsoortinniarlugu 5 mio. kr.-iinnaat nassaarineqarnissaat eqqarsaatigalugu suliaasaq tamanna sapernarsorinannngilaq.

Tamatuma saniatigit umiarsualivinnik aserfallatsaaliuinermit kinguaattoorutit killilersimaarneqarnissaat siunertarlugu umiarsualivinnik aserfallatsaaliuinermit aningaasanik immikkoortitsisoqarnissaa siuarsaavigeqqullugu Sanaartornermit Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermit Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq.**

Konto pingaarnep 73.30.02 Ujaasinissamut annaassiniarnissamullu upalungaarsimaneq

Ujaasinissamut annaassiniarnissamullu upalungaarsimaneq ingerlaqqinnissaanut isumaqatigiissuteqarsimannnginneq piffissap sivisuup ingerlanerani eqqumaffigineqarsimavoq. Suliaassaqaqfimmi maanna killiffik ataatsimiititaliamut paasissutissiissutigineqanngilaq. Nunatta karsianut aningaasatigit kingunerisassat immikkut eqqarsaatigalugit aappasaaneerinnissamut akissuteqaamminni tamanna pillugu paasissutissiissuteqaqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput.**

Siunertamut konto 73.94 Nukissiorfiit*Innaallagissamik imermilu assigiimmik akeqartitsineq*

Suliassaqarfimmi akit eqqortut atorneqalernissaat siunertaralugu innaallagissamut imermullu assigiimmik akeqartitsineq 2005-imut aningaasanut inatsimmi nutarterneqarpoq. Nutarterinermut tunngaviutinneqarpoq ikaarsaariarnermut aqqissuussineq ukiunik tallimanik sivisussusilik, taamaaliornikkut najukkani innaallagissiornermi aningaasartuutit apeqqutaatillugit akit qaffariartanerat appariartarnerallu innuttaasunit aalisakkanillu suliffissuarnit sungiunneqarsinnaaqqullugu.

Innaallagissamik imermillu assigiimmik akeqartitsinermik iluarsaaqqinneq 2010 ilanngullugu ingerlanneqartussaagaluarpoq, tamatumalu kingorna naliliisoqartussaagaluarluni. Tamatumalu kingorna iluarsaaqqinneq ingerlateqqinneqassanersoq qanorlu iluseqartillugu tamanna ingerlanneqassanersoq Inatsisartunit aalajangiiffigineqartussaagaluarpoq. Aalajangernissaq taanna arlaleriarluni kinguartinneqarpoq. 2013-imi aalajangiisoqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Akeqartitseriaaseq nutaaq pillugu aalajangiinissap kinguartheqqinneqarnera naapertuuttut ilaatigut isigineqarsinnaavoq, tassa akeqartitseriaaseq nutaaq qanoq naleqqunnerpaamik ilusilerneqarsinnaanersoq pillugu Inatsisartut innuttaasullu oqallisiginninnissamik periarfissinneqassammata. Oqallinnerit taakku tunngavissat piviusorsiorlut tunngavigalugit ingerlanneqassasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammaattuutigissavaa. Taamaalilluni unneqarinnerulluni nassuerutigineqartariaqarpoq nunatta aningaasaqarnera ilungersunartorsiuuffiummat aammalu aningaasaqarnikkut tunngavissat maannatut itsillugit tapiissutit ingerlatsinermullu aningaasartuutit nalinginnaasumik amerlineqarnissaat periarfissaqanngimmat.

Tamatumali peqatigisaanik ilanngullugu oqaatigineqartariaqarpoq kinguartsisaqattaarnerit aqqissuusseqqinnermi pingaarnertut anguniakkanut arlarlinnut tunngatillugu sanngiillisaataammata. Tamatumani ilaatigut eqqarsaatigineqarpoq akiviit aallaavigalugit piffinnut akikitsumik imeqarfiusunut aalisakkeriviit inissinissaminnut kajumissuseqarnissaat, ilaatigullu akit qanoq pileriartharnerisa ersarinnerulernissaanik kissaateqarneq aammalu suliffeqarfiup iluani tapiiffigeqatigiittarnerup killilersimaarnissaa. Suliami matumani pingaarutilimmi naalakkersuinikkut qunusuissuseqarnermik iliuseqarsinnaasutsimillu Inatsisartut takutitsinissaat ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq.

Aalisakkanik suliffissuarni nukimmik atuinermik killilersimaarinnineq

Aalisakkanik suliffissuarnut tapiissutaasartut ilaasa assersuutigalugu teknologimik innaallagissamut imermullu sipaarutaasinnaasunik atuilernissamut tapiissutitut tunniunneqartalersinnaanerat periarfissaasinnaanersoq isumaliutigeqqullugu 2010-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerseqarnissaanut isumaliutissiisummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigaa. Pisuni ataasiakkaani assersuutigalugu tunisassiornermut atortunik innaallagissamut imermullu sipaarutaasinnasunik ikkussuinerup innaallagissamut imermullu suliffinnut akikillisaassutinut taarsiullugu Namminersorlutik Oqartussanit akilerneqarnissaa suliffeqarfinnut isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq. Taamaaliornermi suliffeqarfimmut akikillisaassummik appartitsineq suliffeqarfiup angusaanut allannguutaasussaajunnaarlugu aaqqinneqassaaq. Tamatuma peqatigisaanik Nukissiorfiit

tunisassiornermini aningaasartuutaasa ikilineqarnerisigut inuiaqatigiit sipaaruteqassapput. Suliaq ataatsimiititaliamit ukioq manna malitseqartinneqarpoq.

Taaamaallaat piffinni annertusaaffiusussani siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaa naapertuuttutut isigineqartoq Naalakkersuisut akipput. Akissuteqaat ilaatigut ileqquliutiinnakkamik eqqarsariaaseqarnermik takutsisisoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Naalakkersuisullu kaammattorneqassapput siunnersuutit, aningaasanik nukimillu sipaarutaasinnaasut, ammaffiginerorqqullugit – aamma tamatuma kingunerissagaluarpagu sungiusimasamit allaanerumik iliuseqarnissaq. Aallaqqaammulli ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq piffinni ukiuni aggersuni annertusaanissamik pisariaqartitsiviulersinnaasuni siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaa Naalakkersuisunit isumaliutigineqassasoq (apeqqut 12.15c).

Konto pingaarneq 73.95.05 CO2-nik aniatitassanik pisineq

Konto pingarnermi matumani 2014-imi aningaasanik immikkoortitsinnginneq piviusorsiornerisigut ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Naalakkersuisut nangassuteqaratik akipput tamanna piviusorsiorortoq. Tamanna iluarisimaarlugu ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq (apeqqut 12.18a).

2.9. Suliassa qarfik 77 Nunami Namminer mi Pissutsinut Naalakkersuisoq

Suliassa qarfik tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Nunamut Namminer mut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Aggeqqusissut apersuiner mullu allakkiaq isumaliutissiisummut ilanngussaq K-tut ilanngunneqarput. Allakkatigut apeqquteqaqqinnissaq ataatsimiititaliamit aamma pisariaqartinneqarsimavoq, taakku aamma ilanngussaq K-mut ilanngunneqarput. Aappasaaner inissamut isumaliutissiisummut tunniussereerfissap nalaani akissutit taakku tigneqareersimanissaat naatsorsuutigineqanngilaq, pisariaqarnerali naapertorlugu pingajussaaneer inissamut ilassutitut isumaliutissiisummut ilanngunneqarumarlutik.

Kommunik iluarsaaqqinneq – ukiut sisamat qaangiunneranni

Kommunik iluarsaaqqinnerup killiffia aammalu kommunik iluarsaaqqinnermi anguniakkat, tassungalu ilanngullugu minnerunngitsumik allaffissornikkut sipaarutissat anguneqarsimanersut ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Aallartisarnermi ajornartorsiuteqartoqaraluartoq, anguniakkat arlallit, soorlu sullissinerup naleqqussarneqartarnissaa, innuttaasunik eqeersimaartumik sullissisarnissaq, inatsisitigut isumannaatsuunerup pitsannorsarneqarnissaa aamma IT-mik atuinissaq pillugit anguniakkat arlallit anguneqartut Naalakkersuisup paasissutissiisutigaa. Suliamut assut pingaaruteqartumut aamma aningaasaqarnermut assut suniuteqarsimasumut aammalu kommunimut imaluunniit suliffimminnut tunngatillugu inunnut amerlasuunut attuisimasumut siuliani allasimasut tigussaanninnerumik akissuteqarnertut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Tamatuma saniatigut kommunit allaffissornermut aningaasartuutaat pillugit Naalakkersuisut ima paasissutissiipput:

” Allaffissornermi aningaasartuutissatut missingiussat 2012-imi 550 mio. kr.-upput. Assersuutitut paasissutissiisutigineqassaaq, kommunit kattussuunneqannginneranni ukioq kingulleq allaffissornermut aningaasartuutaasimammata 505 mio. kr.-t. Tamanna aallaavigalugu Naalakkersuisut paasivaat, kommunini allaffissornikkut

sipaaruteqarniarneq pillugu iluarsaasseqqinnermi siunertaq anguneqarsimangitsoq.”(apeqqut 3.15e)

Allaffissornermut aningaasartuutit 208-mi naatsorsorneqartut 2012-imi akinut iluarsineqarsimangitsut, taamaalillunilu kisitsisit piviusumik sanillersuunnissaat ajornartoq, ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq. Tamatuma saniatigut akileraartarnermut akiliisitsiniartarnermullu suliassaqarfik Namminersorlutik Oqartussanut aamma nuunneqarsimavoq, tamannalu kommunit aningaasaqarnikkut annertungaatsiartumik siparuteqarnerannik kinguneqarsimavoq, taamaattumillu allaffissorinnikkut piviusumik sipaarutigineqartut ersernerlullutik. Kommunit piffissami 2007 – 2012-imi allaffissorinnikkut tamakkiisumik aningaasartuutaannut takussutissiamik 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerseqannginnerani ataatsimiititaliamut nassiusseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput**. Takussutissiap imarissavai ukiumi pineqartumi akigitinneqartut aammalu 2012-imi akit aallaavigalugit aningaasartuutit. Kiisalu akileraartarnermik akiliisitsiniartarnermillu allaffissorinnikkut aqutsinerup ukiumi pineqartumi akigitinneqartut aammalu 2012-imi akit aallaavigalugit nalinga takussutissiami naatorsorneqassasoq kissaatigineqarpoq, taamaaliornikkut kommunit allaffissorinnikkut aningaasartuutaat piviusumik ikileriarsimanersut amerleriarsimanersulluunniit ersarissumik inerniliisoqarsinnaaqullugu.

Konto pingarneq 77.02.01 Kommuninut Nakkutilliisoqarfik

2012-imi aningaasanut inatsimmut sanilliullugu konto pingarneq una 42.000 kr.-inik qaffaaviginearpoq, taamaaliornikkullu Naalakkersuisoq naapertorlugi kommunini nakkutilliilluni takuniaanerit pingasunik ilaqqinneqarsinnaassapput. Kommuninik iluarsaaqqinnermut siuliani taaneqartumut atatillugu aallartisarnermi ajornartorsiuteqarneq pillugu Naalakkersuisup paasissutissiisutigisai (apeqqut 3.15e) tunngavigalugit konto pingarnermi matumani aningaasanik, missingersuutinut ilanngussaq malillugu kommuninik ilitersuinermut siunnersuinernullu aamma atorineqartartunik, amerlanerusunik immikkoortitsisoqannginnera ataatsimiititaliamit isumakuluutigineqalaarpoq.

Konto pingarneq 77.03.01 Partiit qineqqusaarnissaannut tapiissutit

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiit, Siumut Atassullu konto pingarneq matumani pineqartoq pillugu ima oqaaseqaateqarumapput:

Ukiumi aningaasanut inatsisip atuuffiani ilaatigut Inatsisartunut kommunalbestyrelsinullu qinersinissamat atatillugu partiinut nutaajusinnaasunut kiisalu qinigassanngortittunut atasikkaanut kattusseqatigiinnulluunniit tapiissutinik taamaallaat immikkoortitsinissamik aalajangerneq naapertuussorinangilaq. Qineqqusaarneq partiinut tamanut annertuumik aningaasartuutaasarpoq, partiillu ataasiakkaat innuttaasunik naapitsisinnaanngippata tamat oqartussaaqataanerannik ingerlatsinerneq pitsaanngitsumik sunniuteqarsinnaavoq, taamaalillunimi innuttaasut qineqqusaarnermi peqataallutik qineqqusaartunik naapitsinissaminut periarfissinneqassanngimmata. Kalaallit Nunaata isorartunera kiisalu illoqarfiit mikinerit isorliunerusullu aamma tikinneqarnissaannut tamatuma aqqissuussaannikkut unammillernartui eqqarsaatigalugit partiit qineqqusaarnerannut konto pingarnerup matuma ataani tapiissuteqarnissaq pisariaqarsinnaavoq.

Konto pingarnerup matuma ataani tapiissutit qineqqusaarnermik ingerlatsinerneq tapiissutitut tunniunneqarmata aammalu partiit naalakkersuinnikkut nalinginnaasumik suliqaarnerannut tapiissutinut assersuunneqassanngimmata erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq. Ukiumi

qinersivimmi qineqqusaartumik naleqqunnerpaatut isigisaminnik taasinissaminnut innuttaasut tamat oqartussaqaataaneranni piginnaatitaaffimminnik tunngavissaqarlutik ingerlatsisinnaanissaannut Namminersorlutik Oqartussat tapiisarnerat nalinginnaasumik ileqquuvoq. Tamanna tunngavigalugu pingajussaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalackersuisut amerlanerussuteqartunit siuliani taaneqartunit **qinnuigineqarput**, taamaaliornikkut partiit 2013-imi qineqqusaarnissaannut tapiissuteqarnissamut konto pingaarnermi matumani aningaasanik immikkoortitsisoqaqqullugu. Aningaasaliissutit amerlassusissaat partiillu akornanni agguaasseriaasissaq eqqarsaatigalugu aammalu taamaalillugu aningaasaliissutini aningaasanik ukiut tamaasa immikkoortitsoqaqqullugu Inatsisartut aningaasanut inatsisaanni 2009-meersumi konto pingaarnermut 10.06.10-mut, Partiit qineqqusaarnissaannut tapiissutitut tunngasumut, missingersuutitut ilanngussa q allannguutissatut siunnersuummut aallaavigineqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Demokraatit uparuaanerat amerlanerussuteqartunit maluginiarneqarpoq erseqqissarneqassaarlutik innuttaasunik asissuiniarneq siunertaanngilluinnarmat, akerlianilli innuttaasut qineqqusaanermut akuutinneqarnissaat qulakkeerumaneqarluni. Partiit tapiissutisarisaminnit sipaaruteqarnissaannik Demokraatit isumaqarnerat assigiinngitsunik akuleriisitsineruvoq. Aningaasat taakku ingerlatsinerlutik paasisassarsiorlunilu angalanermut atorneqartarput. Aningaasanit taakkunanga sipaaruteqartoqarsinnaappat tapiissutit amerlavallaarsimassappat ikilisinneqartariaqarlutillu.

Kiisalu naalackersuinermit suliaqartut pisortat aningaasaataannik imminnut tuniorarnerarlutik Demokraatit oqariatuutaat ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit isumaqatigineqanngillat. Tamanna partiini Inatsisartunilu sulinermit eqqortumik takutsisinerunngilaq aammalu naalackersuinermit suliaqartunut innuttaasut tatiginninnerannut aserorsataalluni. Tamanna uggornarpoq suliamullu attuumassuteqarani. Qineqqusaanermut tapiissuteqartarneq tupinnartuliaanngilaq aammalu tamat oqartussaqaataanerannik ingerlatsisuni amerlasuuni takussaalluni.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq Demokraatit ilaasortaataat konto pingaarneq matumani pineqartoq pillugu ima oqaaseqaateqarumavoq:

Aningaasanut inatsisini 2009-ip kingorna akuerineqarsimasuni tamani ”Konto pingaarneq 77.03.01 Partiit qineqqusaarnissaannut tapiissutit”-ni ersarilluinnartumik allasimasarpoq tassani tapiissutit immikkoortinneqartut partiinut nutaajusinnaasunut aamma/imaluunniit kisimiillutik qinigassanngortittunut tunniunneqassasut. Tamanna partiinut pioreersunut nalinginnaasumik tapiissutit ukiut kingullit ingerlaneranni qaffariarujussuarsimanerannut naapertuuppoq.

Taamaalillutillu partiit Namminersorlutik Oqartussanit ukiumut aningaasarpassuarnik tapiiffigineqartarput. Tamanna naleqqulluinnarpoq, aningaasalli ima amerlatigippat assersuutigalugu qineqqusaarnissamut ajornanngitsumik sipaarortoqarsinnaalluni. Partiit tamarmik 650.000 koruuninik tunngaviusumik tapiissutit aammalu Inatsisartunut ilaasortamut ataatsimut 210.000 koruuninik pissarsisarput. Tamatuma kingunerisaanik IA aamma Siumut ukiut tamaasa 3.170.000 koruuninik pissarsisarput. Demokraatit ukiumut 1.490.000 koruuninik pissarsisarput. Atassut ukiumut 1.070.000 koruuninik pissarsisarpoq. Katusseqatigiillu Partiit ukiumut 860.000 koruuninik pissarsisarpoq.

Aningaasat taakku amerlasuupilussuupput aammalu Demokraatinit toqqissisimananngitsutut isigineqarpoq partiit akisussaassuseqartut aningaasaqarneq ima

aqunneqarsinnaanngitsigisimappat, allat aningaasarpassuit taakku ilaat atorlugit qineqqusaarnissaq akissaqarfigineqarani. Ukiut sisamat missaasa qaangiunneranni Inatsisartunut qinersisoqartarnera isertuunneqarsinnaanngilaq, tamatumunngalu naapertuuttumik partiit tamarmik aningaasaqarnerminnik naleqqussaasinnaasariaqarput. Inuiaqatigiit aningaasaataasa killeqartut partiinut immikkut ittumik tapiissutitut tunniunneqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut kissaatigimmassuk Demokraatinit tupannartutut isigineqarpoq, tassami taakku ukiumut aningaasarpassuarnik pissarsisareermata.

Inuiaqatigiinnut aningaasassaqaqarumallutik ullut tamaasa ilungersortariaqartunut amerlanerussuteqartut kaammattuutaat asissuinerlut Demokraatinit isigineqarpoq. Partiit siuttuusariaqarput, akisussaassuseqartariaqarlutik aammalu aningaasartuutitut naatsorsuutigineqarsinnasunut sipaaruteqarnissaq ajornanngitsoq takuttittariaqarpaat. Taarsiulluguli partiit amerlanerussuteqartut karsimit tamatta pigisatsinnit tunineqarnissamik aalajangiisoqaannarsinnaanera qularinagu aningaasaatiminnik asuli atuinissartik toqqarsimavaat. Innuttaasut taamatut qinigassaqaanngillat, taamaattumillu partiit taama nammaqatigiinngitsigisumik namminissarsiortigisumillu inatsisiliorminnit imminnut isiginiartariaqarput.

Tamanna tunngavigalugu ”Konto pingaarneq 77.03.01 Partiit qineqqusaarnissaannut tapiissutit”-ni aningaasaliussat oqaasertallu allanngortinneqannginnissaannik Naalakkersuisut Demokraatinit kaammattorneqarput.

Konto pingaarneq 77.05.03 Avatangiisit, uuliaarluernernik akiuinerlut atortunik pisinerlut tapiissutit

Sinerissamut qanittumi uuliaaluertoqarsinnaaneranut upalungaarsimaneq, konto pingaarneq una aqutugalugu akilerneqartartoq, aammalu uuliaarluernermut upalungaarsimaneq ingerlatseqatigiiffiit uuliasiorlutik qillerisut pisussaaffigisaat tunngaviusumik immikkoortinneqartarput.

Konto pingaarneq manna naapertorlugi umiarsualivinni amerlanerpaani tigooraavinnik pilersitsisoqarsimasoq Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa, taakkunuunakkulli umiarsuit mikinerit najukkani pisariaqartitaat kisimik matussuserneqartartut. Ilanngullugu Naalakkersuisup oqaatigaa:

”Imaatigut angallannerup nalinginnaasumik ineriartortinneqarnera eqqarsaatigalugu, pingaartumik umiarsuit takornariartitsisartut aamma imaani suliffissuaqarneq eqqarsaatigalugit uuliakoorutitik tigooqaaffissanik ineriartortitsinissaq pisariaqarluinnarpoq. Umiarsualiviit allineqarnissaannut atatillugu tamanna ilanngutissallugu pissusissamisuussaaq.”(apeqqut13.3c)

Tamatuma piviusunngortinneqarnissaa, taamaassappallu qanoq piviusunngortinneqarnissaa Naalakkersuisumit naatsorsuutigineqarnerisut pillugu ataatsimiititaliap apeqquteqaqqinneranut akissut utaqqineqarpoq, pisariaqarneralu malillugu pingajussaaneerinissamut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani ilanngussivigineqarumaarpoq.

2.10. Suliassaqarfik 80-89 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoq

Immikkoortoq 2.8, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisup suliassaqarfianut tunngasoq, aallarniutigalugu innersuussutigineqarpoq.

Pisortat illuutaanni oqoqarnera

Tamanna pillugu Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliamit tusarniaanermut akissummik ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik suliaanit (suliaq nr. 01.31.06/12-00572) aningaasanik oqoqarneranut atatillugu iluarsaanermut Naalakkersuisut atuinerat isumakulunnartikkini Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap oqaatigaa. Paasinarsisimavoq sanasut suliamik isumaginninnissaminnut naammattumik ilinniagaqanngitsut, taamaattumillu pisut ilaanni oquk siaruarsimalluni. Tamanna tunngavigalugu INI-mi sulisut ilinniartinneqarnerannut aningaasanik atuisoqarsimavoq, taamaaliornikkut taakku sanasunik eqqortumik ilitersuisinnaaqqullugit (apeqqut 3.12).

Iluarsaanermik suliassat naggataatigut akitsornissaat pinngitsoortinneqarsinnaaqqullugu sanasut iluarsaanernik immikkut ittunk suliaqartut piginnaanngorsarneqarnissaat pingaaruteqartoq Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq assigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Naalakkersuisumik ilaasortamik apersuinermi (apeqqut 1, ilanngussaq J) paasissutissiissutigineqarpoq oqoqarneranut atatillugu immikkut atortulersuutinik Nuummi sinerissamilu inissinneqartussanik pisisoqarsimasoq. Taamatuttaaq iluarsaanissamik suliassani tamani oqoqarneranik iluarsaneq nalinginnaasumik ilaatinneqartoq ilanngullugu paasissutissiissutigineqarpoq. Tassuunakkut ataatsimiititaliamut uupernarsarneqarpoq oqoqarnera ajornartorsiutaasoq angisooq aammalu ukiuni aggersuni annertuumik aningaasartuuteqarnermik qularnaangitsumik kinguneqarsinnaasoq.

Kukkunilimmik nutaamik sanaartorneq sanaartornermillu nakkutilliineq

Pisortat (tapiissutitalimmik) sanaartornerannik nakkutilliinerup nukittorsarneqarnissaa nalinginnaasumik pisariaqartinneqartoq 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani ataatsimiititaliamit tikkuarneqarpoq. Ataatsimiititaliap oqaaseqaateqarneranut ilaatigut pissutaapput Narsami Inuilip allilerneqarneranut atatillugu ajornarsiutit annertuut aammalu Sisimiuni Sanaartornermut Ilinniarfimmi allililerinermi allangortiterinermilu kukkunerit amigaatillu arlallit.

Taamani ataatsimiititaliaq ilaatigut ima allappoq:

”Ataatsimiititaliaq ersarilluinnartumik isumaqarpoq sanaartukkanut marluusunut tunngatillugu sanaartornerup pisortanit nakkutilliiffigineqarnera sumiginnarneqarsimasoq. Sanaartornermut siunnersortinit pikkorluttunit sanaartortitsisut nakkutilliinerat erseqqilluinnartumik taamaalilluni ingerlanneqarsimavoq, tamatumalu kingunerisaanik kukkunerit amigaatillu iluarsineqarnissaannut annertuumik aningaasartuuteqartoqartariaqarsimavoq – aningaasartuuteqaqqittoqartariaqassallunilu - kiisalu - minnerunngitsumik – sanaartukkat atorneqalernissaat annertuumik kinguaattoorfusimavoq.

Kiisalu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq suliassaqarfimmi illuatungeriit pisortaneersut taamatullu namminersortut akornanni akisussaaffimmik agguataarineq ersernerluttoq, tassa illuatungeriit suliani taaneqartuni ajornartorsiutaasut pillugit imminnut pisuuteqattaartut ersarimmat. Tamanna attanneqarsinnaangitsutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

*Taamaattumillu kukkunerit amigaatillu killilersimaarneqarnissaat, taamaalillunilu taakku iluarsineqarnissaannut aningaasartuuteqarnissap pinaveersaartinneqarnissaa siunertaralugu pisortat sanaartorneranni sanaartortitsisut nakkutilliinerata sukateriffigineqarnissaanut suliniuteqarnissamik Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**. Tamana pisinnaavoq siunnersortinik namminersortunik isumaqatigiissuteqarnikkut aammalu pisortat ingerlatseqatigiiffiutaannik **INI Byggeteknikitut ittunik annertunerusumik atuilernikkut.**"*

Tamanna tunngavigalugu suliaq ataatsimiititaliamit malitseqartinneqarpoq (apeqqut 14.1). Iliuusissat arlallit Namminersorlutik Oqartussat sanaartugaannik sanaartortitsisup nakkutilliineranik nukittorsaataasussat INI Byggeteknikimit ingerlanneqartut tassunga atatillugu Naalakkersuisunit paasisutissiissutigineqarpoq. Tamanna Naalakkersuisumik ulloq 18. oktober 2012-imik (tak. ilanngussaq J) apersuinermi ataatsimiititaliamit itisilertinneqarpoq. Apersorneqarnermini Naalakkersuisup ilaatigut paasisutissiissutigaa makku ineriartortinneqartut; akiliinissamut piumasaqaatit assigiissakkat, suliassami akuusut akornanni killiffik pillugu ataatsimiinnerit, sanaartornermik suliassap tamarmiusup aqutsiviginissaanut suliniutitut najoqqutassiaq, IT-mut tunngatillugu sakkussat nutaat, karakterbogimik taaneqartartukut siunnersortit sullissinerinik naliliinerit kiisalu sanaartornermik aqutsinernik aammalu sulianik nakkutilliinernik pitsaanerulersitsineq. Iliuusissat taakku tigussaasumik suliarineqannikkunik isumaliutigineqarput.

Iliuusissat taakku ilaat arlallit siusinnerusukkut aallartinneqarsimanissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarluartoq, taakku pissanganartutut naleqquttutullu ataatsimiititaliamit isigineqarput inerisaanermillu sulinerup tamatuma nanginneqarnissaa kissaatiginarluni. Tamatuma pisortat sanaartornerata malunnaatilimmik akikinnerulernerata nassatarissagaa ilimagissallugu isumalluarnaruallaarunarpog, taamaattorli suliamut pikkorinnerulerneq aammalu kukkunerit amigaatillu ikinnerulernerat namminerimi anguniagaapput maligassiusut.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik

Suliassani aalajangersimasuni sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaliissutissatut missingersuusiariineqartut tamarmik Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmut nuunneqassapput. Ukiup ataatsip iluani sanaartugassat aningaasaliiffigineqarsimasut suliarineqarsimatinnagit, aningaasat Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfiup missingersuusiornikkut teknikkimut tunngassutilinnik suliaqartut sanaartugassat pineqartut naammassineqarnissaannut katersortassavai.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmut tunngavigisat missingersuusiornermut inatsisip kapitaliata tallimaani tassungalu nassuiaatini erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarput.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut amerliartuinnarnerannik ajornartorsiut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititalianit assigiinngitsunit

ukiuni arlaqalersuni tikkuarneqartarsimavoq. Aningaasanik uninngasuuteqartarnermut ilaatigut pissutaavoq aningaasaliissutissanik naliliinerminni Naalakkersuisut isumalluarpallaartarnerat. Ukiuni kingullerni aningaasanut inatsisinut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutigisartagai innersuussutigineqarput.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasaatit ukiuni tulliuttuni sisamani ukiumut 100 mio. kr.-inik ikilineqartarnissaat Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqartoq 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit suliarineqarneranut atatillugu Naalakkersuisut 2011-imi ukiakkut paasissutissiissutigaat. Taamatut ilimaginnineq aningaasanut inatsisissatut ukioq manna siunnersuummi aamma oqaatigineqarpoq, tak. siunnersuutip immikkoortua 3.1.

Ilaatigut tamanna pillugu 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappasaaneerneqarnissaanut isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ima allappoq:

”Aningaasat Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussaasut ilisimagaluarlugu aningaasanik qinnuteqartoqartaqqunagu sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissamik piviusersiortumik missingersuusiortarnissamik Naalakkersuisut qulakkeerinninnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ukioq manna kaammattuutigineqaqqissaaq. Aningaasat kingusinnerusukkut atorneqartussanngorlugit Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi uninngasuutigineqarnissaat siunertarlugu assersuutigalugu allaffissornikkut kinguaattoornermik pissuteqarluni minnerunngitsumik ukiup naalernerani sanaartugassanut aningaasaliissutit atugassanngortinneqarnissaat qinnuteqaatigineqartariaqanngilaq. 2010-mut Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut atatillugu aningaasanik naammaginartumik annertussuseqartunik atuisoqarsimasoq paasinarsippat kaammattuut una aappaagu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit uteqqinneqassanngilaq. Tamannalu isumalluarluni ataatsimiititaliap qilanaaraa.”.

Nunattali karsiata 2011-imut naatsorsuutaani Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik pillugu allassimasut ataatsimiititaliap isumalluarneranut siursaataanngillat. Taamaallunilu naatsorsuutini allassimavoq Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmiittut 2011-imi ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit 137 mio. kr.-inik amerleriartut, taamaallunilu 2011-ip naanerani katillugit 900 mio. kr.-it aningaasaateqarfimmiillutik. Naatsorsuutini allassimavoq aningaasat amerliartornerannut pingaartumik pissutasoq ”...Ineqarnermut tunngasuni aamma ilinniartitaanermut tunngasuni sanaartornermi pilersaarutit naammassinissaanni pingaartumik annertuumik kinguaattoortoqartoq, tassunga ilanngullugu meeqqat atuarfianni.”. (Tak. naatsorsuutit kalaallisoortaanni qupperneq 10 danskisuuannilu qupperneq 8).

Tamanna tunngavigalugu siuliani issuakkami Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuutaa qanoq malitseqartinneqarsimanersoq itisileqqullugu Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Apeqqut 14.1b-mut akissummini Naalakkersuisoq paasissutissiivoq ”...aningaasaliissutinik suliarinnittarnermi sanaartortitsisunut ilitersuummit iluserititaq ilanngunniallugu suliaq maanna ingerlanneqarpoq.”. Sulinerup tamatuma qanoq naleqarnera ilisimaneqanngitsoq oqaatigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut ilaatigut Aasianni GU-mi, Maniitsumi efterskolemi, Atuarfik Mathias Storchimi aammalu Tasersuup Atuarfiani sanaartornermut atatillugu aningaasanik atuinissap piviusorsioortumik missingersuutigineqarsimannginnera nassuerutigineqartariaqartoq apeqqut 14.1f-imut akissuteqarnerminni Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat.

Taamaalillunilu suliaasaqarfimmi suliniutit pitsaanerulersineqarnissaat suli pisariaqartinneqartoq qularutissaanngimmat siuliani allassimasut tunngavigalugit Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqafimmit atuinissat pillugit Naalakkersuisut **piviusorsioortumik missingersuusiornissaat** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ukioq manna aammaarluni **kaammattuutigissavaa**.

Konto pingaarneq 82.20.02 Pisariillisaaneq-suliniut, ERP

Pisariillisaanermk suliniut ERP tassaavoq pisortat ataatsimoorullugu IT-mik aqqissuussinerat, tamatumani kommunit Namminersorlutillu Oqartussat ilaatinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Missingersuutininut ilanngussaqaq paatsoorneqarsinnaavoq, apeqqulli 14.2 aqqutigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit paasineqarpoq misissuueqqissaarnissaq suliniummik ineriartortitsinissami tunngavigineqartussaqaq Namminersorlutik Oqartussat akileeataassutissaa eqqarsaatigalugu 13,6 mio. kr.-inik akeqassasoq. Suliniutip annertussusissaa tamakkiisumillu aningaasartuutissat misissuueqqissaarnikkut 2013-imi qulaajarneqarsimassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Suliniut namminermi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ajoriffissaqartinneqanngilaq. Taamaattorli IT pillugu suliniutip inaarutaasumik qanoq akeqarnissaa ataatsimiititaliamit soorunami isumakuluutigineqarpoq. Tassunga atatillugu IT pillugu inerisaanissamik suliniut alla pillugu 2010-mi aningaasanut inatsisip aappasaaneerneqarnissaanut isumaliutissiissummini konto pingaarneq 20.30.05-ip, nutaanngorsaanissanut suliaasanullu tunngasup, ataani ataatsimiititaliaq ilaatigut ima allammat ataatsimiititaliamit eqqaasitsissutigineqassaaq:

”Suliniut allassimasoq pissanganartutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, suliniutilli aqunneqarnerata tassungalugu atasumik aningaasaliissutit assut eqqumaffigineqarnissaat pisariaqartoq ataatsimiititaliamit isertuunneqassanngilaq. Peqatigisaanik suliniut siunnersuutigineqartoq nunatsinni inuiaqatigiinnut naapertuuttumik annertussuseqarlunilu anguniagaqarfionersooq ingerlaavartumik isumaliutigineqartariaqarpoq. Tassunga atatillugu pisortat IT-mut tunngasumik suliniutaasa pisiniartarnerisalu pitsanngorsarneqarnissaat siunertaralugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasimasooq ukiut arlallit ingerlaneranni kaammattuuteqartarsimasooq maanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasumit ilisimaneqarpoq. Tamatumani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasimasooq maanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasumit isumaqatigineqarpoq.

*Qarasaasiakkut aqqissuussanik pisisarnermi periusissanik aalajangersaaqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit ukioq manna aamma **kaammattorneqarput**. Taamatut periusissiornermi ilaatigut siunertarineqassaaq pisortat pisariaqanngitsumik aningaasartuuteqannginnissaannik qulakkeerinninnissaq. Ilaatigullu siunertarineqassalluni teknologip nutaap illersorneqarsinnaasumik atulersinneqarnissaanik qulakkeerinninnissamut nalinginnaasumik sulisut pisortallu akornanni piffissamik aningaasanillu immikkoortitsisarnissaq. Taamatut sulinerup*

*saneqqunneqarsinnaanngitsumik ilagaa sukumiisumik pinngitsooranilu
ingerlanneqartussamik naliliisarnissamut periuseqarnissaq. Kiisalu pilersuisunik
siunnersortinillu suliami ajornartorsiuteqarneq pimoorullugu
isiginiarneqartariaqarpoq.”*

Siuliani allassimasut suli naapertuututut isigineqarput.

Konto pingarneq 83.30.12 Utoqqaat angerlarsimaffii

Imigassamik pissuteqartumik puigortunngortut paaqutarinninnerup iluani artukkiigaluttuinnassasut nalinginnaasumik ilimagineqarlunilu paaqutarinninnermik suliaqartunit oqaatigineqarpoq. Ilaatigut 2007-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa naapertorlugu Nuummi Ippiarsummi imigassamik pissuteqartumik puigortunngortunut atatillugu paggittoqarsimaneranik savilersortoqarsimaneranillu Aningasaqarnermut Ataatsimiititaliaq siusinnerusukkut ilisimatinneqarsimavoq, taamaattumillu paaqqtarisariallit taakku nalinginnaasumik utoqqalisut akornannut inissinneqartariaqanngillat. Tamatuma saniatigut pineqartut taakku eqqarsaatigalugit Ippiarsuup allilerneqarnissaanut aningaasanik immikkoortitsinissaq siusinnerusukkut siunnersuutigineqarsimasoq ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq. Apersorneqarnermini tamanna pillugu paasisstisseeqqullugu Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq (tak. ilangussaq J, apersuinissamut apeqqut 7a). Akissut tunngavigalugu tupigusuutigineqarpoq suliaasaqarfiup iluani pisariaqartitsisoqarnera Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisumit imaluunniit Kultureqarnermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisumit ilisimasaqarfigineqanngimmat. Tamanna tunngavigalugu suliaasaq taanna erseqqinnerusumik misissuiffigeqqullugu Inatsisartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaat Aningasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq.**

Konto pingarneq 83.30.13 Nuna tamakkerlugu paaqqinniffiit

Meeraaqqanut Qaqortumi angerlarsimaffissaq ataatsimiititaliamit arlalinnik apeqquteqarfigineqarpoq. Ukioq kingulleq aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu taanna Nuummi sananeqassasoq naluneqanngitsutut ilimasaarutigineqarpoq. Agerlarsimaffik Qaqortumi maanna sananeqaannalersoq 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi allassimavoq.

Apeqqutit apersuinerlu aqutigalugit suliaq taanna ataatsimiititaliamit qulaajarniarneqarsimavoq. Nassuerutigineqartariaqarporli suliaq suli tamakkiisumik paasinarsinngimmat. Paasisinnaasalli naapertorlugit meeraaqqanut angerlarsimaffimmik Qaqortumi pilersaarut taamaatinneqarsimavoq, tassa angerlarsimaffimmik taassumunnga assingusumik Kommuneqarfik Sermersooq nammineq sulissutigalugu sanalersaarmat, tassanilu Namminersorlutik Oqartussat inissanik immaq pisisinnaassallutik. Taarsiullugu isumaliutigineqarpoq anaanamut/meeqqamut angerlarsimaffimmik Qeqertarsuarmi pilersitsinissamut periarfissat misissorneqarput.

Taamaalillunilu suliaq suli misissorneqarlunilu isumaliutigineqartoq aammalu meeraaqqanut angerlarsimaffimmik Qaqortumi sanaartorneq aallartinneqarnaviarunangitsoq paasinarsimmat pilersaarummut 9,3 mio. kr.-it 2013-imi suli immikkoortisimaneqarnerat tunngavissaqanngitsoq Aningasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamaattumillu pilersaarutip pisariaqartitsinerullu qulaajarneqarnissaasa tungaannut aningaasat konto pingarnermut 80.00.00-imut, sanaartornermut atugassanut agguanneqanngitsunut tunngasumut, nuunneqarsinnaaqqullugit

allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput**.

Tamatuma saniatigut konto pingaarnermi matumani tabelimi kukkuneqartoq Aningasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqudimini oqaatigaa (apeqqut 14.4a). Missingersuutinut ilanngussani arlalinni tabeli taanna ilaavoq, taamaalillutillu taakku tamarmik **kukkuneqarlutillu eqqortumik takutitsinngillat**. Tamanna allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut aaqinneqassasoq neriorsuutigineqarpoq. Nassuiaateqartoqaranili allannguutissatut siunnersuummik taamaattumik saqqumiussisoqanngilaq, taamaattumillu kukkuneq sulii piuvoq. Tamanna naammaginnartinneqanngilaq pingajussaaneerinissamullu iluarsineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 84.40.10 Kommunini atuarfiit

Atuarfimmut tunngasuni aserfallatsaaliuinssamut sanaartornissamullu kommunit akisussaaffiat 2012-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani konto pingaarnep matuma ataani ataatsimiititaliap ilaatigut ima allappoq:

”Atuarfik pillugu peqqussut naapertorlugu atuarfinni atuartitsinermut sanaartornermullu aningaasartuutit tamarmik kommunit aningaasartuutigineqassapput. Atuarfitsialaap akuersissutigineqarnera, tamatumalu nassatarisaanik atuarfinni init atuartitsiviusut anginerunissaannik piumasaaqatit kiisalu minnerunngitsumik suliaasaqarfinni tassani iluarsaanermi kinguaattoorutit annertuut pissutigalugit atuarfinni immikkut iluarsaassinernut aningaasartuutit kontomi pingaarnermi matumani akilerneqartarput.

Ukiunut qulinut immikkoortumut pilersaarut malillugu suliaasat tulleriariffigineqarput. Pilersaarut pisariaqartitsinerup, kissaatit aningaasatigullu tulleriarinerup akornanni naapeqatigiissitsiniarsimanermik takutitsivoq.

Kommunit atuarfinnik aserfallatsaaliisannginnerat iluarsaanermi kinguaattoornerit ilaannut pissutaasoq ataatsimiititaliap ilisimavaa. Taamaattumillu iluarsaanissamut pisussaaffimminnik pimoorusseqqullugit kommunit Naalakkersuisunit kaammattorneqartariaqartut ataatsimiititaliamit erseqqissarneqassaaq, taamaaliornikkut atuarfiit iluarsaateqammersut iluarsaaqqittariaqalernermik kinguneqartumik aserfallaqqequnagit. Aserfallanneq ajorluinnalernep Namminersorlutik Oqartussat akiligassamik tigusinissaat naatsorsuutigalugu atuarfiup (iluarsaateriikkap) aserfallatsinnissaanut kommunit aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu qaqugukkulluunniit kajumilersinneqanngisaannassapput.

Apeqquq taanna nukinginnartut pingaaruteqartutullu Naalakkersuisunut ataatsimiititaliamit ukiup ataatsip matuma siora tikkuarneqarpoq, taamaattumillu ukiup qaangiuttup ingerlanerani Naalakkersuisut suliaq pillugu qanoq iliuuseqarsimanersut paasiniallugu suliaq ukioq manna malitseqartissimallugu. Pakatsissutigalugu ataatsimiititaliap paasivaa 2011-mi aningaasanut inatsimmik Inatsisartut ukioq ataatsip matuma siora akuersissutiginninnerisa kingorna susoqarsimasorinangimmat (Apeq. 14.6c). Atuarfinnik sanaartornerit iluarsaanerillu Nunatta Karsianit aningaasalersorneqartut aningaasartaasa 2 procentiannik kommunit aserfallatsaaliinermut aningaasaateqarfiannut immikkoortitsisarnissamik

kommuninut peqqusisinnaanermik isumaliutit ukioq ataatsip matuma siorna saqqummiunneqartut uteqqiinnarnissaat Naalakkersuisut toqqarsimavaat – aaqqissuussineq pilerinartutut isumaqarfiginartuq aammalu imaaliillaannaq aningaasartuutaanngitsumillu Kommuninut Nakkutilliisoqarfimmit, kommunit missingersuutaannik naatsorsuutaannillu akuttunngitsumik tigusaqartarlunilu misissuisareersumit nakkutigineqarsinnaasoq.

*Ukiup ataatsip maangaannarteqqinnissa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kissaatigineqanngilaq, taamaattumillu iliuusissatut siunnersuutinik, illutat peqqussutit malillugit ingerlaavartumik iluarsaanneqanngippata iluarsaanneqarnissaannik Nunatta Karsiata isumaginneqqinnissaa naatsorsuutigalugu atuarfiit illutaannik nutaanik aserfallatsitsinissamut kommunit aningaasatigut kajumilersinneqannginnissaannut qulakkeerinnissinnaasunik, kingusinnerpaamik 2013-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinermut atatillugu Naalakkersuisut saqqummiussinissaat ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq.**”*

Kaammattuut Naalakkersuisunit qanoq malitseqartinniarneqarsimanersoq ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq (apeqqut 14.6b).

Akissuteqaamminni Naalakkersuisut periarfissat marluk tikkuarpaat:

Siullertut isumaliutigineqarpoq atuarfinnik iluarsaanermut allanik tapiissuteqaqqinngisaannarnikkut akuersisinnaannginnertik Naalakkersuisut attatiinnarsinnaagaat – kommunit aningaasaqarnikkut qanoq ajortigisumik inissimagalarpataluunniit. Siunnersuut taanna eqqarsaatersornerinnaasutut isikkoqarpoq, aammalu ukiuni arlaqaqisuni maanna isumaqatigineqarsimasutut ilinniartitaanikkut anguniagassatut atuarfiit qaffassarneqarnissaannik kissaammut akerliulluni. Tamatuma saniatigut siunnersuutip qularnanngitsumik kingunerinnassavaa kommunit atuarfinnik iluarsaasarunnaarnerat, taamaalillutillu taakku suli aserfalannerulerlutik. Taamaattumillu siunnersuut ilatsiinnarnermut akisussaassuseqanngitsumut ersersitsineruvoq.

Aappaattut atuarfinnik sanaartorerit iluarsaanerillu Nunatta Karsianit aningaasalersorneqartut aningaasartaasa 2 procentiannik kommunit aserfallatsaaliinermut aningaasaateqarfiannut immikkoortitsisarnissamik kommuninut peqqusisinnaanermik siunnersuut siusinnerusukkut saqqummiunneqartoq siuliani issuakkami innersuussutigineqarpoq.

Kiisalu oqaatigineqarpoq atuarfiit illutaannut immikkut maleruagassaliornissaq Naalakkersuisut paasinninnerat malillugu imminut akilersinnaanngitsuq aammalu suliniutit sorliit aallartinneqarnissaat kissaatigineqarneruq aalajangiisoqarsimannngitsuq oqaatigineqarpoq.

Taamaalillunilu ammasumik isertuunngitsumillu nassuerutigineqartariaqarpoq suliami matumani Naalakkersuisut iliuuseqannginnermikkut ukiumik ataatsimik maangaannartitseqqimmata, naak Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq kaammattuuteqaraluartoq. Tamanna **naammaginannguinnarpoq.** Taamaattumillu ajornartorsiummut tigussaasumut piusumullu ukiuni arlalinni tikkuaffigineqarsimasumut Naalakkersuisut qunuginittutut pissuseqarnerat ataatsimiititaliamit paasiuminaatsinneqarpoq. Atuarfiit illutaat pillugit immikkut maleruagassiorinissap imminut akilersinnaannginneranik Naalakkersuisut oqarnerat ataatsimiititaliamit ersarilluinnartumik akerlerineqarpoq. Naalakkersuisut namminneq nassuerutigaat kommunip illuutaanut tamanut, taakkunungalu ilanngullugu atuarfiit illutaannut,

aserfallatsaaliinissamut pisussaaffik kommuniniittoq qularutissaanngitsoq. Aammalu aserfallatsaaliinermi kinguaattooruteqarnermut pingaarnertut pissutaasoq suliassaqarfimmik kommunit isumaginnissimanninnerat. Aammalu atuarfik pillugu inatsit naapertorlugu suliassaqarfimmi sanaartornissamut pisussaaffik kommuniniippoq.

Taamaattumillu suliassaqarfimmut tamatumunnga aningaasaliissutinik immikkoortitsuarneq, nunatta karsiata atuarfinnik aserfallatsaaliinermut iluarsaanermullu akiliuteqartarneranik kinguneqartoq, immikkut aaqqissuusineritut isigineqartariaqartoq Naalackersuisunit paasineqarsinnaasariaqarpoq. Tamannaannarluunniit tunngavigalugu atuarfiit illutaat pillugit immikkut maleruagassiornissaq tunngavissaqarluarpoq. Nunatta karsiata naatsorsuutai naapertorlugit atuarfinnik iluarsaanermut allilerinermullu konto pingaarnertut matumunnga 2011-imi 96 mio. kr.-it atorneqarput, 2005-imilu aningaasanut inatsimmit suliassaqarfimmut aningaasanik ikinngitsunik atuisoqarsimavoq, ukiunilu aggersuni aamma taamaattoqarnissaa naatsorsuutigineqartariaqarluni.

Suliassaqarfimmulli kommunit akisussaaffiat nunatta karsianit *isumagineqaannarsinnaanngilaq*, taamaattumillu aaqqissuusinerup kommuninit ersarilluinnartumik iluanaarniarfigineqarnera unitsissallugu pisariaqarluinnarpoq. Taamaattumillu kaammattuutini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ukioq manna aammaarluni uteqissavaa, isertussanngilaali tamanna iluarineqanngimmat. Suliarni Naalackersuisut tigussaasumik iliuuseqarsimanninnerat aappaagu aningaasanut inatsimmut atatillugu paasineqaaqqissappat ataatsimiititaliamit naammaginatutut isigineqassanngilaq. Iliuusissatut siunnersuutinik, illutat peqqussutit malillugit ingerlaavartumik iluarsaanneqanngippata iluarsaanneqarnissaannik Nunatta Karsiata isumaginneqqinnissaa naatsorsuutigalugu atuarfiit illutaannik nutaanik aserfallatsitsinissamut kommunit aningaasatigut kajumilersinneqannginnissaannut qulakkeerinnissinnaasunik, kingusinnerpaamik 2014-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinermut atatillugu Naalackersuisut saqqummiussinissaat ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**.

Artuarfiit pillugit immikkoortumut pilersaarut

Immikkoortumut pilersaarutip oqaasertaata immikkoortua siulleq nutarterneqarsimanngitsoq konto pingaarnertut matumunnga Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutani ataatsimiititaliamit tikkuarneqarpoq. Naalackersuisut akissuteqarnerminni neriorsuutigaat tamanna aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut iluarsineqassasoq (apequt 14.6a). Ataatsimiititaliamilli maluginiarneqarpoq aappassaaneerinissamut konto pingaarnertut matumunnga allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqanngitsoq. Tamanna namminerminni **naammaginannngilaq**.

Konto pingaarnertut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinnginnermut pissutaasinnaavoq atuarfik pillugu immikkoortumut pilersaarutip nutarterneqarnera suli naammassineqanngimmat. KNR-ip niitartagaa ulloq 19. oktober 2012-imeersoq naapertorlugu Ilulissani Atuarfik Mathias Storchip iluarsaannissaanik pilersaarut illoqarfimmi atuarfimmik nutaavimmik sanaartornissaq salliutillugu taamaatinneqarsimasoq pillugu Naalackersuisoq tusagassiorfinnut nalunaaruteqarpoq. Taamaassimappat tamanna immikkoortumut pilersaarummut ilanngunneqartussaasaaq. Pilersaarutit tamakku pillugit Naalackersuisup tusgassiorfinnut nalunaaruteqarnissaq piffissaqarfigisimammagu, Inatsisartulli Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaa manna tikillugu tamanna pillugu ilisimatinneqarsimanani ataatsimiititaliamit assut eqqumiigineqarpoq. Tamatuma kingunerisariaqassavaa pingajussaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut immikkoortumut pilersaarutip aatsaat nutarterneqarnera, tamaalillunilu

pingaarnersiulluni tulleriiaarisimanermik allanngortitsinissamut, tamanna kissaatigineqarsimappat, Inatsisartut periarfissaat tamatumuunakkut assut killilerneqarput. Ataatsimut isigalugu suliami Naalackersuisut pissusilersornerat **naammaginangilluinnartut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

Konto pingarneq 84.40.12 Ilinniartitaanermut sanaartukkat

Ilaatigut Aasianni ilinniarnertuunngorniarfimmu suliassami aningaasaliissutit, ukiuni ataasiakkaani aningaasaliissutinit amerlanerunerannut tunngatillugu missingersuutitut ilanngussami kukkuneq ataatsimiititaliap apequt 14.7a-mi tikkuarpaa. Kukkuneq aaqqinneqassasoq neriorsuutigineqarpoq, aappassaaneerinissamulli allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqarsimanngilaq. Kukkunerit taamaattut aappassaaneerinissamut iluarsineqannginnerat assut naapertuutinningsutut isigineqartariaqarpoq. Taamaallunilu pingajussaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuutitik saqqummiussisarnissaq Naalackersuisunit anguniarneqartariaqanngilaq, tamanna Inatsisartut inatsisissatut imaluunniit aalajangiiffigisassatut siunnersuutitik akuersissutiginninnerata kingunerinngippagu.

Konto pingarneq 87.00.88 Nunaqarfinni isorliunerusunilu sanaartortitsinissamut pilersaarutit

Apeqqummut 14.9b-mut akissummini Naalackersuisup ersarissumik oqaatigaa matumani aningaasaliissutit, konto pingarnerup taaguutaatigut ersersinneqartutut, illoqarfinni siuariartorfiusuni sisamani atorneqarsinnaanngitsut. Allanngutissatut siunnersuut tamatumunnga erseqqissaataasoq (nr. 29) saqqummiunneqarpoq. Allannguutissatulli siunnersuutitip naalackersuinikkut erseqqinnerusumik paasinarsisinneqarnissaa pisariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tak. allannguutissatut siunnersuutit pillugit isumaliutissiissummi immikkoortoq.

Konto pingarneq 89.72.12 Inissialiassat taartissanillu inissialiortiterneq

Illuut A/S

Illuut A/S, konto pingarnerup matuma ataani pilersaarutitut arlalinnut isumaginittuq, pillugu ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaa 14.14 aamma apersuinissamut apequt 10 innersuussutigineqarput. Illuut-ip 2011-imut naatsorsuutai ilanngussaq J-imut ilanngussatut aamma ilanngunneqarput.

Oqaasertaliussat arlallit, aningaasanut inatsimmi 2009-meersumili ilanngunneqartarsimasut aammalu Illuut A/S-imik ingerlatsinermut atatillugu Naalackersuisunut piginnaatitsissummi imaqartut, 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut Naalackersuisunit ilanngunneqarsimanngillat. Tamatumunnga tunngavigineqarluni immikkut inatsimmik Illuummik maleruagassiissumik saqqummiussinissamik naatsorsuurtiginninneq. Illuutilli maannatut iluseqartillugu ingerlatiinnarneqarnissaa naapertuunnersoq imaluunniit sanaartugassatut iluarsagassatullu pisariaqartitat iliuseqarfiginiarlugit iliutsinik allanik aallartitsisoqassanersoq isumaliutigeqqissallugu misissussallugulu pisariaqartoq Naalackersuisut isumaqarmata inatsit taanna kinguartinneqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffimmu maleruagassiissumik inatsimmik nalinginnaasumik suliaqartoqartariaqartoq ataatsimiititaliap siunnersuukkut oqaatigaa. Suliassaqarfimmu inatsisissaq erseqqillunilu paatsuugassaanneqqullugu misissueqqissaanermik sukumiisumik Naalackersuisut ingerlatsiumammata ajunngilluinnarpoq. Oqaasertaliussalli ilannguteqqinneqarnissaat anguniarlugu 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutitip aappassaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuutitik saqqummiussisoqanngimmat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Pingajussaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuutit Naalackersuisut saqqummiussinngippata

aappassaaneerinisssamut akissuteqaamminni Illuut A/S-ip ingerlanneqarneranut kingunerisassat naatsumik nassiaatigeqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput.

3. Aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutit

Immikkoortoq 1.3.3-mi taaneqartutut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuutitut 94-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Taakkunanga 17-it oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaallutik. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit isumaliutissiissutitut immikkoortuani 4-mi sammineqarput. Kiisalu allannguutissatut siunnersuutitut nr. 71-imut aamma 84-imut iluarsiiussummik Naalakkersuisut nassiuussipput. Taakku isumaliutissiissummut ilanngussaq O-tut ilangunneqarput.

Aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutit sammisanut ukununga immikkoortinneqarsimapput:

- sammisaq 1 Aaqqissuinikkut allannguutit: allannguutissatut siunnersuutit 34-it
- sammisaq 2 Missingersuutitut sunniteqanngitsumik allannguutit: allannguutissatut siunnersuutit 26-it
- sammisaq 3 Isertitaaqarnerunissamik inatsisitigullu aningaasartuutitut pisussaaffigisanit naatsorsuutit nutat: allannguutissatut siunnersuutit 6-it
- sammisaq 4 Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit: allannguutissatut siunnersuutit 8-t
- sammisaq 5 Ingerlatsinermit sipaarutit: allannguutissatut siunnersuutit 3-t

Aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit nr. 77-imut *normulersugaapput*.

Aningaasaliissutitut pineqartillugit allannguutissatut siunnersuutit ataasiakkaat normui *aningaasaliissutitut takussutissiimi* allassimapput; ilanngussaq 1. Aningaasaliissutitut takussutissiit Naalakkersuisut aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutaannut saarlinngorlugit ilanngunneqarput, taakkulu isumaliutissiissummut ilanngussaq L-tut ilanngunneqarlutik.

Oqaasertaliussanut tunngatillugu normuliunneqartoq oqaasertaliussat siornagut allanneqarpoq. Oqaasertaliussat *ilanngussaq 2*-mik taaguuserneqarput. Taakku isumaliutissiissummut ilanngussaq M-p ataani ilanngunneqarput.

3.1. Sammisag 1 – Aaqqissuinikkut allannguutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutitut 34-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiortifiusuni ataatsimut isigalugit IST-mut sunniteqassanngillat. Pineqartut tasaanerupput missingersuutitut ilanngussat oqaasertaasa ilusiligaanerannik erseqqissaanerit annikinnerusut, suliaassami kisitsisinik iluarsiiinerit, kukkunernik iluarsiiinerit il.il. Allannguutissatut siunnersuutit ilaat taakku Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanit aallaaveqarput, tak. ilanngussaq A.

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingarneq 30.10.37 Nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiit

Konto pingarnermut matumunnga aningaasaliinermi tunngavigineqartuni oqaasertanit peersinissaq Naalackersuisut siunnersuutigaat, taamaalilluni erseqqissumik allaqqajunnaassalluni Sisimiuni Pilutap ataani parnaaqqajuaannartumik sisamanik inissalimmik immikkoortaqartoq. Aallartinneqarmalli ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi najugaqarnissamik neqerooruteqartoqarsinnaasimannngilaq, tassa atorfiit piginnaasalinnik inuttalerneqarsinnaasimannngimmata. Paasissutissap ilusiliinermut tunngasumik kukkuneqarnera oqaasertap peerneqarnissaata qinnutigineqarneranut Naalackersuisut tunngavilersuutigaat. Pilutap aaqqissuussaankkut Qasapermiut ataaniinera tamatumunnga pissutaasoq ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq (tak. ilanngussaq B, apeqqut 7.4).

Tassuunakkulli immikkoortortamik parnaaqqajuaannartumik Naalackersuisut suli pilersitsinnginnerat allangortinneqannngilaq. Apeqqut 7.4 siuliani allassimasoq naapertorlugu inatsisip attuumassutillip pigineqannginneranik tamanna pissuteqartoq Naalackersuisut paasissutissiissutigaat. Tamanna tunngavigalugu inatsisip attuumassutillip pigineqarriinnginnera **naammaginangitsutut** ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Ataatsimiititaliap isumaa malillugu Naalackersuisut paaqqinniffiup aaqqissuussaankkut paaqqinniffiup allap ataanut inissiinerinnaasigut inatsimillu allannguinerisigut piginnaasalinnik sulisussaqqannginnermik amigaateqarneq aaqqinneqarsinnaannngilaq. Matumani najukkamut allamat paaqqinniffiup inissinneqarnissaata isumaliutiginnissaa pisariaqarpoq. Inatsisip piaartumik allangortinneqarnissaanik, tassungalu ilanngullugu paaqqinniffiup nuunneqarnissaata naliliiffiginissaanik, Naalackersuisut ataatsimiititaliamit **kaammatorneqarput**. Suliap siuariartorfiunera pillugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqartarnissamik Naalackersuisut ataatsimiititaliamit **kaammatorneqarput**. (Allannguutissatut siunnersuut nr. 4)

Konto pingarneq 30.10.47 Meeqqat inuusuttullu immikkut suliniuteqarfigineqarnerat

Konto pingarnermut matumunnga aningaasaliinermi tunngavigineqartut allangortinneqassasut Naalackersuisut siunnersuutigaat, taamaalilluni kikkut aqutsisoqatigiinni pilersinneqartuni peqataanersut allassimalersillugu. Pilersaarutitut aalajangersimasunut akuusut allat Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmeersuunngitsut siulersuisutut atuussinnaassasut ilanngullugu siunnersuutigineqarpoq. Aningaasaliinermi tunngavigineqartuni oqaaseqaammik allamik ilanngussisoqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tamatumani periusissiamik piviusunngortitsiniarnerup ingerlanneqarnera pillugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ilisimatitsissuteqarnissamut ilisimatitsissuteqarnissamut Naalackersuisut pisussaafilerneqassallutik. Oqaasertap taamaattup 2013-imi aningaasanut inatsisip katiterneranut atatillugu allaffissornikkut ilanngunneqarnissaanut ataatsimiititaliap tapersiinera matumuunakkut ersersinneqarpoq. (Allannguutissatut siunnersuut nr. 6)

Konto pingarneq 64.10.17 Nunami inuussutissarsiutitut takornariaqartitsinermullu tapiissutit

Konto pingarnermut matumunnga aningaasaliinermi tunngavigineqartut naggataata tungaani immikkoortumik ataatsimik ilangussisoqartariaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassani allassimassalluni inuussutissarsiornermi siuarsaanermut immikkoortitat

assignngitsut akornanni agguataarineq allanngortinneqartillugu Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaannut aammalu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermulu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqarnissamik Naalakkersuisut pisussaaffeqartut. Kiisalu sullissinissamik nutaanik isumaqatigiissuteqartoqartillugu atuuttunilluunniit allanngortitsisoqartillugu Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamut kiisalu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqartarnissaq pisariaqartutut isigineqarpoq.

Paasissutissiinissamik pisussaaffiit siuliani taaneqartut ilanngunneqarnissaat siunertaralugu pingajussaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput**.

Konto pingaarneq 64.13.19 Nuttarnerulersitsiniarluni aningaasaliissutit

Aningaasaliinermut tunngavigineqartuni immikkoortumik nutaanik ilanngussisoqassasoq Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Titarnermi kingulliup tulliani ilusiliinermi kukkusoqarsimavoq, taamaalillunilu ima allaqqalluni ”arbejdsformidlingsamt”. Eqqortoq tassaavoq ”arbejdsformidling samt”, tamannalu 2013-imi aningaasanut inatsisip katiterneqarnerani allaffissornikkut iluarsineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 24)

Konto pingaarneq 80.00.10 Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmit utertitat

Konto pingaarnermut matumunnga aningaasaliinermi tunngavigineqartut allanngortinneqassasut Naalakkersuisut siunnersuutigaat, taamaalilluni konto pingaarnermut 89.72.11-imut, nammineq inissianik tapiissutitalimmik sanaartornermut tunngsumut, innersuussut ilanngunneqarluni. Oqaasertalernera ataatsimiititaliamit pitsaavallaangitsutut isigineqarpoq, tassa oqaasertat sinnerannut atatillugu atuarnerani kukkusumik isumaqartoqalersinnaammat ilaatigut sanaartukkanit naammassineqarsimasunit konto pingaarnermit kingullertut taaneqartuneersunit taamaallaat konto pingaarnermut 80.00.10-mut nuussisoqarsinnaasoq. Oqaasertap 2013-imi aningaasanut inatsisip katiterneranut atatillugu allaffissornikkut iluarsineqarnissaanut ataatsimiititaliap tapersiinera matumuunakkut ersersinneqarpoq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 28)

Konto pingaarneq 87.00.88 Nunaqarfinni isorliunerusunilu sanaartornermut periusissaq

Konto pingaarnermut matumunnga aningaasaliinermi tunngavigineqartut erseqqissarneqassasut Naalakkersuisut siunnersuutigaat, taamaalilluni sanaartugassanut iluarsagassanullu Nuup, Sisimiut, Ilulissat Qaqortullu avataanniittunut aningaasat atugassanngortinneqartut allassimassalluni. Sulili allassimavoq sanariaannaat Illorput 2100-t tunniunneqarnissaat najukkani ineriartorfiusuni malunnaatilimmillu inissaaleqiffiusuni salliutinneqassasoq. Ammalu allassimavoq sanariaannaat nuttarnerulersitsiniarnerup ilaatut tunniunneqarsinnaasut. Tamanna konto pingaarnerup illoqarfiit siuariartorfiusut sisamat avataanni atugassanngortinneqarnissaanik siullertut allasimasumut ilaatigut akerliusutut isumaqarfignarpoq.

Tamanna tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutip akuerineqarnissaa ataatsimiititaliamit imaaliallaannaq inassutigineqarsinnaanngilaq.

Siuliani allassimasunut allakatigut itisiliissummik 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartunit aappassaaneernejarnerata kingorna kingusinnerpaamik ullup ataatsip qaangiunnerani Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassiussissasut

ataatsimiititaliamit **qinnutigineqarpoq**. Taassuma tungaanut allannguutissatut siunnersuummut isummernissani ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 29)

Konto pingaarneq 89.72.12 Inissialiassat taartissanillu inissialiortitserneq

Sanaartugassanut pingasunut aningaasaliissutit suliassat immikkoortiterneranni allangortinneqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Suliassaq nr. 060.34.510, Nuummi inissiat 300-t, 2,5 mio. kr.-inik amerlineqassasoq aammalu ukiumi missingersuusiorfimmi 13,5 mio. kr.-inik amerlineqassasoq qinnutigineqarpoq. Suliassaq nr. 996.34.527, nutarterinerit isaterinerillu assigiinningsut, 2013-imi 16 mio. kr.-inik ikilineqassasoq aammalu suliassaq nr. 060.34.518, Radiofjeldimi nutaanik sanaartorneq iluarsaanerlu, 2013-imi 13,5 mio. kr.-inik amerlineqassasoq aammalu taakku amerlataqataannik ukiumi missingersuusiorfimmi 2014-imi ikilineqassasoq qinnutigineqarpoq.

Radiofjeldimi sanaartugassat siuartinneqarnerisa kingunerisaanik suliassaq nr. 996.34.527-ip ataani iluarsagassat isatigassallu sorliit kinguartittariaqassanersut ataatsimiititaliamit isumakuluutigineqarpoq. Kiisalu Nuummi inissianik 300-inik sanaartornissamut aningaasat amerlisinneqarnissaannut tunngavilersuut ersernerlussorinarpoq.

Naggataatigullu suliassaq nr. 060.34.524-imut, Sarfaarsunni inissiat 28-it, suliat allaaserineri allangortinneqassasut kisaatigineqarpoq. Oqaasertaliussaaqqaartuni allassimavoq inissiat taakku ilinniartut inaattut atorneqassasut aammalu pisariaqartitsineq allangorpat inissiat ineqarnermut tunngasunut nuunneqarsinnaallutik. Ataatsimiititaliarli isumaqartuarsinnarpoq Nuummi ilinniartut inaanik pisariaqartitsineq suli annertoorujussuusoq, taamaattumilu suliassap allaaserinerata allangortinneqarnissaata siunnersuutigineqarnera ataatsimiititaliamit tupigusuutigineqarpoq.

Tamana tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutip akuerineqarnissaa ataatsimiititaliamit imaaliallaannaq inassutigineqarsinnaanngilaq.

Siuliani allassimasunut allakatigut itisiliissummik 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartunit aappasaaneerineqarnerata kingorna kingusinnerpaamik ullup ataatsip qaangiunnerani Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassiussissasut ataatsimiititaliamit **qinnutigineqarpoq**. Taassuma tungaanut allannguutissatut siunnersuummut isummernissani ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 33)

Sammisaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit 28-imut aamma 30-mit 32-imut kiisalu nr. 34 **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Allannguutissatut siunnersuummut nr. 29-imut isummernissani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

Allannguutissatut siunnersuummut nr. 33-imut isummernissani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

3.2. Sammisag 2 – Missingersuutinut sunniteqanngitsumik allanngutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 26-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugit IST-mut sunniteqassanngillat.

Allannguutissatut siunnersuutitut taakkununga pissutaapput Naalackersuisut allaffeqarfiini allannortiterinerit, suliaasaqarfiit akornanni aningaasaliissutinik nussinerit kiisalu konto pingaarnert assigiinnik sinertaqarfigneqartut iluini aningaasaliissuteqarnissamik pisariaqartitsinerit erseqqinnerusumik paasinarsisinnerat.

Konto pingarneq 40.01.08 Ilinniartitaanermut pilersaarut kiisalu ilinniartitaanerup immikkut ittumik suliniuteqarfigneqarnera

Konto pingarneq 40.10.12 Efterskolit

Konto pingaarnermut matumunnga aningaasaliinermi tunngavigineqartut allannortinneqassasut Naalackersuisut siunnersuutigaat, taamaalilluni ukioq atuarfiusoq 2013/2014 aallarnerfigalugu aningaasat agguagassat pilersinneqassallutik, taakkununga Danmarkimi efterskolernerami nammineq akiliutigisartakkat appartinneqarnissaannut angajoqqaat isertitakittut tapiissutit ilanissaannut qinnuteqarsinnaallutik. Taamaattumillu aningaasaliissutit 2013-imi 0,5 mio. kr.-inik aammalu ukiumi missingersuusiortimmi 2014-imi 1 mio. kr.-inik amerlineqarnissat qinnutigineqarpoq. Aaqqissuussinermili tassani atuartut Danmarkimi efterskolertut kisimik ilaatinneqassasut sooq siunnersuutigineqarnerisooq erseqqinnerusumik paasissutissiisutigineqassasooq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

Tamana tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutit akuerineqarnissaa ataatsimiititaliamit imaaliiallaannaq inassutigineqarsinnaangilaq.

Siuliani apeqqutigineqartoq aappassaaneerinissamut akissuteqaamminni akeqqullugu Naalackersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Tungaanut allannguutissatut siunnersuutitut isummernissani ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.
(Allannguutissatut siunnersuut nr. 47 aamma 48)

Sammissaq 2-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 35-imit 46-imut aamma 49-imit 60-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**. Allannguutissatut siunnersuutitut nr. 47-imut aamma 48-mut isummernissani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

3.3. Sammissaq 3 – Isertitaaqarnerunissamik inatsisitigullu aningaasartuutinit pisussaaffigisanit naatsorsuutit nutat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutitut 6-inik Naalackersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2013-mi 5.937.000 kr.-inik aammalu ukiuni mingersuusiortimmi tamani 5,9 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinerup kingorna kontonut pingaarnernut arlalinnut missingersuutit eqqornerusumik takutitsisut Naalackersuisunit suliarineqarsimanerat taakkununga allannguutissatut siunnersuuteqarnermut pingaartumik pissutaavoq.

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ilassutitut ima oqaaseqateqarumavoq.

Konto pingarneq 24.11.10 Nioqqutissanik eqqussuinermi akitsuutit

Isertitassatut missingikkat 2013-imi 20 mio. kr.-inik aammalu ukiuni missingersuusiorfiusuni tamani 20 mio. kr.-inik ikilineqassasut Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Tamanna imigassamik tupamillu atuinerup nalinginnaasumik appariarnerata kiisalu Kalaallit Nunaannut tikinnermi inuinnaat tupanik imigassanillu akitsuuteqanngitsunik eqqussisinnaanerisa ammaqqinneqarnissaanik Naalakkersuisut aalajangernerata kinguneraa.
(Allannguutissatut siunnersuut nr. 64)

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 61-imit 66-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.4. Sammissaq 4 – Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutit 8-nik Naalakkersuisut saqqummiussippat. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2013-imi 16.191.000 kr.-inik, 2014-mi 18,4 mio. kr.-inik, 2015-imi 7,9 mio. kr.-inik aammalu 2016-imi 9,1 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput. Allannguutissatut siunnersuummut nr. 71-imut iluarsissummik Naalakkersuisut nassiussimmata malugeqquneqarpoq, taanna isumaliutissiissummumut ilanngussaq O-mut ilanngunneqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuutit ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutit ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingarneq 20.10.13 KNR-ip tiguisinnaatitaanermut piginnaatinneqarneranik isumakkeerinninneq

Aningaasaliissutit 2013-imi 3.775.000 kr.-inik aammalu ukiuni missingersuusiorfiusuni tamani 3,8 mio. kr.-inik amerlineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Tiguisinnaanermut piginnaatitsissut maanna tamakkiisumik atorneqartoq aqqutigalugu KNR-ip nunatta karsianut akiitsui tamakkerlutik akilerneqarsimassapput.

KNR-ip taamaaliornikkut radiukku TV-kullu aallakaatitassiornerminut atugassai ukiumut 3,8 mio. kr.-inik amerlineqannginnerat erseqqissaatigissallugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Akerlianilli nunatta karsianit tiguisinnaatitaanermut ernianut aningaasartuutit suliffeqarfik akiliisussaajunnaartinneqarpoq. Konto pingarnermut 20.10.11-mut, ilanngaaseereerluni ernianut tunngasumut, oqaasertaliussaq naapertorlugu KNR-ip nunatta karsianit tigusaanut ernialiussat 6 procentiupput, tamatumalu naligaa nunatta karsianit 15 mio. kr.-inik tigusermut ukiumut 900.000 kr.-it missaannik aningaasartuuteqarneq. Allannguutissatut siunnersuut una akuerineqassappat ernianut aningaasartuutit taassuma sisamararterutaata missaanik ukiuni sisamani tulliuuttuni tamani KNR oqilisaassiffineqassaaq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 67)

Konto pingarneq 20.30.09 Sulisunik utaqqiisaasumik najugaqartitsisarneq

Aningaasaliissutit 2013-imi 3.556.000 kr.-inik, 2014-imi 5,3 mio. kr.-inik, 2015-imi 4,6 mio. kr.-inik aammalu 2016-imi 4,6 mio. kr.-inik amerlineqassasut Naalakkersuisut siunnersuutigaat.

Missingersuutit ilanngussami allassimavoq utaqqiisaasumik inigitinneqartartut amerlassusaasa ikilisinneqarnissaat Naalakkersuisut kissaatigigaat aammalu aningaasaliissutit amerlineqarnerisigit

3.5. Sammisag 5 – Ingerlatsinermi sipaarutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutit 3-nik Naalackersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut ukiumi aningaasanut inatsiseqarfimmi 8.854.000 kr.-inik 2014-milu 0,1 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

Siunnersuutit tunngatillugu atatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq nalinginnaasumik paasinnitaaseq naapertorlugu sipaaruteqarneq pineqanngimmat. Aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartut pisariaqartinneqannginnerat Naalackersuisunit eqqumaffigineqalersimanera siunnersuutit saqqummiussinermit tunngaviunerugunarpoq.

Sammisag 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 75-mit 77-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

4. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit

Oqaasertaliussanut nutaanik katillugit 17-inik Naalackersuisut siunnersuuteqarput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku 78-imit 94-imut normoqarput.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut *ilanngussaq 2-mut* attuumassuteqarput. Taakku isumaliutissiisummut ilanngussaq M-ip ataanut ilanngunneqarput. Allannguutissatut siunnersuummut nr. 84-imut iluarsissummik Naalackersuisut nassiussimmata malugeqquneqarpoq, taanna isumaliutissiisummut ilanngussaq O-mut ilanngunneqarpoq.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit ilaat atugassarititat piginnaatitsissutillu ilusiligaanerisa erseqqissarneqarnerannut tunngapput. Siunnersuutit allat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuuteqarnera tunngavigalugu saqqummiunneqarput.

Oqaasertaliussanut toqqakkanut ataasiakkaanut oqaasertaliussat ilassutaasut nassuiaataasullu matuma kinguliani ilanngunneqarput.

Konto pingaarnermut 87.73.10-mut Umiarsualiviit

Konto pingaarnermut nutaanik marlunnik oqaasertaliussisoqassasoq Naalackersuisut siunnersuutigaat. Ingerlatseqatigiiffinnut umiarsualivinnik aqutsinissamik allilerinissamillu kiisalu umiarsualivinnik ukiuni arlalinni sivilisussuseqartumik sanaartornissamik siunertaqartunut umiarsualiviit pisortanit pigineqartut nalilinnorlugit aningaasaliissutiginnissaannut oqaasertaliussaq periarfissiivoq. Taakku tamarmik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuerineqartumik. Oqaasertaliussat taakku ukiut siuliini aningaasanut inatsisini aamma ilaatinneqarsimapput maannalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuuteqarneratigut 2013-imi aningaasanut inatsimmuut aamma ilanngunneqarput. Tamanna atatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq. (Allannguutissatut siunnersuut nr. 94)

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 78-imit 94-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

5. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuutai

Kaammattuut nr. 1

Iliusissatut siunnersuutit, illutat peqqussutit malillugit ingerlaavartumik iluarsaanneqanngippata iluarsaanneqarnissaannik Nunatta Karsiata isumaginneqqinnissaa naatsorsuutigalugu atuarfiit illutaannik nutaanik aserfallatsitsinissamat kommunit aningaasatigut kajumilersinneqannginnissaannut qulakkeerinnissinnaasunik, kingusinnerpaamik 2014-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinermut atatillugu Naalakkersuisut saqqummiussinissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**.

Kaammattuut nr. 2

Aningaasat Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussaasut ilisimagaluarlugu aningaasanik qinnuteqartoqartaqqunagu sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissamik **piviusorsioertumik** missingersuusiortarnissamik qulakkeerinninniarnerminnik Naalakkersuisut ingerlatsiinnarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**. Minnerunngitsumik aningaasat Iluarsaaneqanngippata Aningaasaateqarfimmi uninngasuutigineqarnissaat siunertarlugu allaffissornikkut kinguaattoornermik pissuteqarluni ukiup naalernerani sanaartugassanut aningaasaliissutit atugassanngortinneqarnissaat qinnuteqaatigineqartariaqanngilaq.

Kaammattuut nr. 3

Siunnersuisoqatigiinnut, ataatsimiititalianut, peqatigiiffinnut il.il. aningaasatigut tapiissuteqartoqartillugu missingersuusiortarnermut malittarisassami 2008-meersumi kapitali 12-imik nalinginnaasumik ataatsimullu isigalugu malinnittaqqullugit Naalakkersuisut **kaammattorneqarput**.

Kaammattuut nr. 4

Iliusissanik – pitsaanngitsumik pitsaanerumilluunniit - komminut aningaasaqarnikkut ersarinnerusumik kajumissaataasinnaasunik Naalakkersuisut piaartumik misissueqqullugit siunnersuuteqaqqullugillu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**, taamaaliornikkut siusinaartumik pensionisiaqartitsiliinnarnissamat taarsiullugu nalilersueqqinnissamat, piginnaanngorsaanissamat aammalu piffissap ilaani suliffeqarnermik aqqissuussinissamat periarfissat qulakkeerneqarlutik.

Kaammattuut nr. 5

Atuisunik ilaannakortumik akiliisitsisarneq 2014-imi aningaasanut inatsimmi atuutilersinneqarnissaa qulakkeeqqullugu aammalu KNAPK-p siunnersortinillu sullinneqarnerup aningaasaqarnerisa naatsorsuutaasalu ersarilluinnartumik immikkoortinneqarnissaat ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut **kaammattuutigaa**.

6. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Taama oqaaseqarluni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit aappasaaniigassanngortippaa.

Sammissaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit 38-imut, 30-imit 32-imut aamma 34 **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 29-ip aamma 33-ip isummeriginissai Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

Sammissaq 2-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 35-imit 46-imut aamma 49-imit 60-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 2-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 47-p aamma 48-p isummeriginissai Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

Sammissaq 3-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 61-imit 66-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 4-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 67 aamma 69-imit 74-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 4-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 68-ip isummeriginissai Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 75-imit 77-imit **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 78-imit 94-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Inatsisartut suliarinninnerat tunngavigalugu Inatsisartut inaarutaasumik pingajussaaneerillutik suliarinninnissaat sioqqullugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut suliarineqaqqittussanngorlugu inatsisissatut siunnersuut ingerlateqqinneqassasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq.**

Andreas Uldum,
siulittaasoq

Olga P. Berthelsen

Naaja Nathanielsen

Aqqaluaq B. Egede

Siverth K. Heilmann

Per Berthelsen

Finn Karlsen